Södertälje i kamp och framgång

Årsredovisning 2004 från Södertälje kommun

SÖDERTÄLJE KOMMUN ÅRSREDOVISNING 2004

Innehåll

2 **Vilken är din högsta personliga vision av Södertälje om 10 år? Enkät på stan**
4 **Fem år i siffror**
5 **Vart gick skattepengarna?**
6 **Året som gick**
10 **Kommunstyrelsens ordförande**
12 **Stadsdirektören**
14 **Förvaltningsberättelse**
30 **Kommunkoncernens organisation**
40 **Finansiell analys | Kommunen**
54 **Sammanställd redovisning | Koncernen**
60 **Södertälje – skattefinansierad verksamhet i nämnderna**
- 60 | Pedagogisk verksamhet
- 64 | Äldreomsorg
- 66 | Omsorg och service för funktionshindrade
- 68 | Individ- och familjeomsorg
- 72 | Kultur- och fritid
- 74 | Miljö
- 75 | Samhällsbyggnad

77 **Välfärdsbokslut**
78 **Sveriges bästa sportstad!**
80 **Siffrorna**
- 80 | Koncernens resultaträkning
- 82 | Koncernens balansräkning
- 84 | Redovisningsprinciper/Noter
- 85 | Kommunens resultaträkning
- 86 | Kommunens balansräkning
- 87 | Driftsredovisning 2004
- 88 | Investeringsredovisning 2004
- 89 | Noter till resultat- och balansräkning
- 93 | Redovisningsprinciper

94 **Revisionsberättelse**
96 **Ordlista och förklaringar**

OMSLAGSBILD:
Jubel på Bårsta efter Ivan Isakovics mål mot Örgryte i den första kvalmatchen till allsvenskan. Assyriska föll i returen, men fick ändå sin allsvenska plats efter att Örebro flyttats ned.

”Vilken är din högst personliga vision av Södertälje om 10 år?”

1

2

3

”VI HAR ETT EGET HERON CITY”

1) Diana Aydogan, 20 år.
Lärarstuderande, har just flyttat till Tältet:

– Om tio år är Södertälje en mer modern stad än idag. Gågatan är inte så grå och trist, det finns fler affärer, det är fräscht och modernt. Stan har vuxit och brett ut sig, vi har fler bostäder i centrum och fler villor.

– Jag tror det finns mer teater. Oktoberteatern har utvecklats men vi har också fler teatrar, och fler ställen där det spelas och sjungs, dit man kan gå och lyssna på musik.

– Södertälje är mycket roligare för barn och ungdomar. Det finns fler lekplatser, mer att göra för barnen. Och det finns en stor mötesplats i stan – ungefär som Heron city – där ungdomar kan träffas och där även äldre trivs. Och rökning är förbjuden överallt.

”EN SKYSKRAPA I STADSKÄRNAN”

2) Annika Svedberg, 28 år.
Just färdig jurist, bor i Brunnsäng:

– Stan är mycket grönare än den är idag, det finns fler promenadvägar och gågator, det är ”strosvänligt” – lite Trosakänsla. Vi har fler planteringar, mer offentlig konst och bättre belysning. McDonalds är borta från Marenplan. I centrum finns en skyskrapa med butiker i bottenvåningen – lite som Paris.

– Södertäljeborna är mycket engagerade i stan, i vår levnadsmiljö. Vi har lärt oss att ta tillvara invandrarnas kompetens. Vi har insett att det är fördyrande i längden att inte satsa på ungdomarna, vi har investerat i dem, så det finns fler ungdomsgårdar. Det finns också andra, icke kommersiella, mötesplatser.

– Vi har fått tillbaka en Folkets park, kanske någon av de nya arenorna fungerar som en sådan.

4

5

6

”VI SER DET GODA OCH TÄNKER POSITIVT”

3) Henrik Fellesson, 32 år.
Arbetar på Scania, bosatt i Karlhov

– Södertälje har börjat ta tillvara sina starka sidor. Ett sådant är det fina läget vid vatten. Det är renare, har fräschare fasader, massor med små udda butiker. I centrum och vid Maren har man tagit tillvara de estetiska värdena.

– Vi har skapat ett företagsklimat i kommunen som i ännu högre grad stärker näringslivet. Framgångarna för Scania och AstraZeneca fortsätter, men det går också bra för småföretagen, de får stöd och hjälp. Det är lätt att starta något nytt, våga göra något annorlunda.

– Det mångkulturella är inte längre ett problem som ska hanteras utan en tillgång. Södertälje består av många olika grupper. Vi ser det som är bra och tänker positivt.

”VI ÄR KÄNDA FÖR VÅRT GODA SAMARBETE”

4) Kennedy Cankalp, 42 år.
Tandläkare med egen praktik, bor i Ritorp:

– Genom ett unikt samarbete mellan kommun, skola, näringsliv och sportklubbar har vi om tio år skapat ett klimat som drar till sig nya företag med många fler arbetstillfällen och nya invånare. Vi kallar det Södertäljemodellen eller Södertäljeandan. Alla känner sig delaktiga och man drar inte åt olika håll.

– Södertälje har vuxit, vi är en kommun känd för gott samarbete och en anda som gör att stan växer inom alla områden.

– Om tio år har vi också lärt oss att utnyttja läget vid vattnet bättre än idag. Folk trivs i stan och det smittar av sig.

”ETT UPPSVING FÖR TOREKÄLLBERGET”

6) Antoinette Mezher, 54 år.
Innehavare av restaurangen i Wendela Hebbes Hus. Bor i Blombacka:

– Södertälje har vuxit mycket under de senaste åren, det har blivit mer folk och fler turister. De nya arenorna och varuhuset drar besökare och Södertäljebor till Geneta och Blombacka. Sedan Kringlan renoverades är det fler turister och besökare i centrum också. Mer liv och rörelse, det är roligt.

– Själva stan har sträckts ut och blivit större, gågatan är trevlig. Maren och Blindtarmen var smutsiga förr, men nu har man rensat.

– Det unika Torekällberget har fått ett uppsving, där är det fullt med aktiviteter: brödbak som man gjorde förr, hantverk. Det är som att kliva in i en gammal bok.

”SÖDERTÄLJE ÄR ÅTER REGIONENS CENTRUM”

5) Rickard Fagerlund, 68 år.
Södertäljeambassadör och hockeyprofil, bor i centrum:

– Vi har haft en stor inflyttning till kommunen och Södertälje har återtagit sin position som regionens centrum. Kring våra två nya idrottscentra har hela området utvecklats, där finns handel, kontor med mera – vi har fått en Globeneffekt.

– Förnyelsen av stadskärnan är klar. Centrum sträcker sig ända fram till vattnet, vi har ett stilfullt köpcentrum och filmhus där McDonalds en gång låg, Slussgatan är borta och i det området finns en park, med restauranger och underhållning. Den gamla Marenbron är utbytt mot en vacker öppningsbar bro efter holländsk modell.

– Vårt nya centrum går från gågatan över Maren och hänger på ett naturligt sätt ihop med det nya stadshuset.

Fem år i siffror

Kommunens finanser	2004	2003	2002	2001	2000
– verksamhetens nettokostnader (Mkr)	2 760	2 666	2 556	2 343	2 177
– do i kronor per invånare	34 324	33 309	32 110	29 733	27 951
– ekonomiskt resultat, före extraordinära poster (Mkr)	44	10	-37	58	25
– do i kronor per invånare	551	128	-467	731	326
– investeringsutgifter (netto, Mkr)	235	341	167	136	114
– do i kronor per invånare	2 924	4 264	2 099	1 730	1 463
– egenfinansieringsgrad av investeringar (%)	100	38	47	100	100
– soliditet inkl pensionsskuld (%)	28,1	27,1	39,9	45,0	45,8
– total låneskuld (Mkr)	5 595	5 326	2 702	2 215	2 034
– varav av låneskulden vidareutlånat till bolagen (Mkr)	5 361	3 993	1 510	1 136	1 073
– nettolåneskuld (exkl vidareutlåning) kr per invånare	2 908	16 653	14 973	13 694	12 339
– borgensåtaganden (Mkr)	520	558	2 576	2 357	2 375
– borgensåtaganden i kronor per invånare	6 471	6 972	32 359	29 920	30 495
Skatteintäkter					
– utdebitering kommunen (kr/skkr)	20,13	19,53	19,53	19,53	19,03
– utdebitering totalt (kr/skkr)	32,40	31,15	29,85	29,85	29,35
– skatteintäkter och statsbidrag (Mkr)	2 701	2 560	2 456	2 338	2 210
– skatteintäkter och statsbidrag kronor per invånare	33 596	31 987	30 849	29 677	28 376
Personal					
– antal årsarbetare, tillsvidare anställda	4 291	4 501	4 405	4 083	3 967
– totalt antal årsarbetare	4 984	5 370	5 343	5 066	
– antal anställda (snitt för året)	5 732	5 969	5 793	5 551	
– personalkostnader (Mkr)	1 918	1 950	1 863	1 701	1 590
Befolkning 31/12					
– antal invånare totalt	80 405	80 049	79 613	78 794	77 882
– varav 0-6 år	6 667	6 509	6 352	6 359	6 530
– varav 7-15 år	9 622	9 739	9 848	9 711	9 402
– varav 16-18 år	3 115	2 984	2 911	2 719	2 698
– varav 19-64 år	49 257	49 279	49 214	48 829	48 243
– varav 65-w år	11 744	11 538	11 288	11 176	11 009

Kommentar

Uppgifterna ovan avser kommunen och inte koncernen, för uppgifter om koncernen hänvisas till koncernredovisningen och förvaltningsberättelsen.

Vart gick skattepengarna?

100 KRONOR I SKATT TILL KOMMUNEN ANVÄNDES UNDER 2004 SÅ HÄR

25:20 kronor till grundskola

16:12 kronor till vård och omsorg om äldre

13:29 kronor till verksamhet för funktionshindrade

10:22 kronor till barnomsorg

8:77 kronor till gymnasieutbildning

6:64 kronor till sociala insatser för barn, ungdomar och vuxna med problem

5:60 kronor till bibliotek, kultur, fritidsverksamhet

3:94 kronor till socialbidrag

3:60 kronor till övrig verksamhet

1:64 kronor till årets överskott

1:38 kronor till räddningstjänst och skydd

1:30 kronor till arbetsmarknadsåtgärder för arbetslösa

1:18 kronor till infrastruktur, planering, gator och miljö

1:12 kronor till vuxenutbildning

...OCH SÅ HÄR FÅR KOMMUNEN SINA PENGAR

71 procent av kommunens intäkter kommer från skatter och generella statliga bidrag. 9 procent är riktade statsbidrag direkt till olika verksamheter och bara 10 procent kommer från avgifter och ersättningar som kommunen får för den service som kommunen erbjuder.

Skatter och generella statsbidrag: 2701,3 milj = 71%

Avgifter m m: 363,8 milj = 10%
Driftbidrag: 353,3 milj = 9%
Exploaterings- och reavinster: 260,9 milj = 7%
Från bolagen: 126,7 milj = 3%

Det hände i södertälje

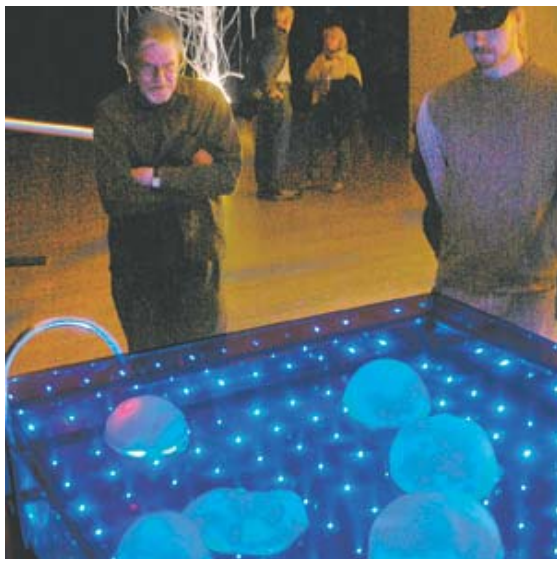

Jakob Malki framträder på årets ambassadörsgala. Drottningen inviger Noticum på Ronnaskolan. Inger Wickbom, internationell samordnare, sätter Södertälje på kartan. Özcan Melkemichel, Anders Lago och Zeki Bisso laddar för den nya arenan. Startskottet går för det andra Brolöpet. Se ljuset blir premiärutställningen i nya Luna kulturhus.

Ett år som tog sikte på framtiden!

Nog hann det hända en hel del under 2004.

Många hjälpte till att sätta färg på Södertäljeåret: idrottarna, studenterna, krögarna, skolungdomarna…

Men framförallt var 2004 ett år då vi tog sikte på framtiden! Flera projekt av stor vikt för Södertäljes utveckling tog fart på allvar: se bara på stadshusfrågan, förnyelsen av stadskärnan och byggandet av en ny fotbollsarena.

Här är bara några av alla de saker, stora som små, som hände under året.

16 januari – "Lagoland" är rubriken på årets upplaga av Täljerevyn som har premiär på en fullsatt Estrad.

13 februari – Oaxen Skärgårdskrog utses återigen till Sveriges bästa krog av den ledande mattidningen Gourmet.

7 mars – "Kul för dej och mej", en kulturfestival för unga utvecklingsstörda med sång, dans och musik invigs på Stadsbiblioteket.

1 april – kommunens bolag samlas under ett paraply i Telgekoncernen. Dit hör nu Telgebostäder, Telge Energi, Telge Städ, Södertälje hamn med flera. Till detta bolag förs merparten av kommunens fastigheter, städverksamheten och VA.

1 april – Kommundelarnas kontor öppnar i Järna. Här samlas administrationen för de fyra kommundelsnämnderna, medan verksamheterna förs över till de centrala kontoren.

15 april – Drottningen inviger Noticum, ett unikt naturvetarcenter på Ronnaskolan.

25 maj – Södertäljes nya stadshus ska byggas vid nuvarande Telge Forum, beslutar kommunfullmäktige. Därmed kommer stadshuset och stadsscenen och samlas under samma tak. Det är en unik lösning!

13 juni – Valet till Europaparlamentet lockade bara 35 procent av de röstberättigade Södertäljeborna till valurnorna.

22 juni – Tom Tits Experiment får föreningen - Reftecs stora pris för att ”få andra svenska företag stimulerar ett ökat teknikintresse i så hög grad som Tom Tits Experiment”.

21 augusti – 1 200 löpare och många fler åskådare förvandlar Södertälje till en enda stor folkfest när de springer det andra Brolöpet, åtta kilometer över stadens broar, gator och torg.

7 september – SSK köper Scaniarinken av kommunen och ska rusta den. SSK och kommunen skriver avtal om hur affären ska gå till.

25 oktober – 67,5 miljoner ska satsas på att förnya Södertäljes stadskärna. Det bestäms när kommunfullmäktige fattar beslut om Mål & Budget för åren 2005-2007.

29 oktober – Den 12 km långa vandringsleden runt Måsnaren invigs och bjuder på djupgrön trollskog och öppna böljande fält.

12 november – Basketstjärnan Nina Baresso och Scanias koncernchef Leif Östling koras till nya Södertäljeambassadörer.

18 november – Luna kulturhus invigs med den strålande utställningen Se ljuset.

18 november – Skolungdomarnas makt över sin vardag ska stärkas, och den 18 november hålls ett första ungdomsråd på Telge Forum.

20 november – Det blir en nya arena för elitfotboll i Södertälje: Föreningarna och kommunen är överens om hur frågan ska lösas.

24 november – Södertälje blir en allt bättre studieort, visar tidningen Studentlivs ranking som placerar kommunen på 22:a plats, en stark uppryckning från 37:e året innan.

3 december – Assyriska till Allsvenskan. Fotbollförbundets apellationsnämnd slår fast licensnämndens beslut.

22 december – Den nya delen av väg 225 mellan Gärtuna och Moraberg invigs. Resultatet av ett lyckat samarbete mellan kommunen, AstraZeneca, Söderenergi och Vägverket.

Två världar möttes när basketstjärnan i Telge Energi, Nina Baresso, och Scanias vd Leif Östling utsågs till årets Södertäljeambassadörer.

Ett år fyllt av aktivitet, viktiga beslut och stor framtidstro

I Mål- och budgetdokumentet för 2004 fastställde kommunfullmäktige en vision för Södertälje år 2014. Vi vill vara *det trygga Södertälje; En unik mötesplats, med inbjudande boendemiljöer, betydande utvecklingsmöjligheter för unga människor, och en innovativ kommunal verksamhet*.

När jag ska sammanfatta ett år i Södertälje gör jag det gärna med visionen på näthinnan. Och faktum är att en hel del av det vi gjort och inte minst beslutat om under 2004, är viktiga steg på vägen för att nå vår vision. Vi har klarat ekonomin, och i stort sett samtliga nämnder har nu en ekonomi i balans. Vi har fattat ett antal beslut som kommer att stärka Södertälje som stad och mötesplats – förnyelse av stadskärnan, byggnation av ett nytt stadshus, byggnation av en ny fotbollsarena för bredd och elit och en total ombyggnad av Scaniarinken. För att stärka och utveckla Södertälje som bostadsort har vi under 2004 tagit fram en ny bostadsstrategi, antagit en ny översiktsplan och fattat beslut om ett stort antal nya detaljplaner. För att utveckla Södertälje som utbildningsstad arbetar vi hårt med kvalitetsfrågorna, samtidigt som skolprogrammet med om- och nybyggnad av ett stort antal skolor nu påbörjas på allvar. Vi har lagt fast en ny strategi för Campus Telge, med 5 000 studenter som ett mål inom några år. På temat en innovativ kommunal verksamhet har vi under 2004 samlat kommunens bolag och en stor del av den tekniska verksamheten i Telge AB. Redan nu ser vi positiva resultat av detta.

Att på ett par sidor sammanfatta ett år i Södertälje är en omöjlighet. Jag vill därför redan här klargöra att detta är ett försök att spegla och kommentera ett antal frågor och händelser, men att det förstås finns mycket annat som också borde kommenteras.

PÅ TOPP INOM FLERA OMRÅDEN

Jag vill också inledningsvis rikta ett varmt tack till alla er som är engagerade i Södertälje kommun, som förtroendevalda eller som anställda. Det är ni som utgör och skapar kommunens verksamhet. Det är ni som ser till att vi både förvaltar södertäljebornas skattepengar på ett effektivt sätt, och ser till att våra invånare varje dag får den service och verksamhet de behöver. Och ni gör det på ett bra sätt. Ett varmt tack!

Södertälje kommun är en spännande kommun som är på topp inom flera områden. Jag vill här i årsredovisningen speciellt peka på två områden – näringslivet och idrotten. Båda dessa är, om än på olika sätt, oerhört viktiga för södertäljeborna.

Södertälje är den enda svenska kommun där två företag är de största arbetsgivarna. Både AstraZeneca och Scania har fler anställda än kommunen. Förutom de två världsföretagen har vi ett antal starka och expansiva medelstora företag och tusentals småföretag. Faktum är att Södertälje, där knappt en procent av Sveriges invånare bor, svarar för hela 20 procent av Sveriges nettoexport. Företagen här svarar för en stor del av Sveriges tillväxt och skapar förutsättningar för en stor del av Sveriges välfärd.

Under 2004 har Scania stärkt sina positioner, inte minst genom lanseringen av en ny lastbilsserie. Man har också stärkt sina positioner i Södertälje. Företaget har flyttat verksamhet från Katrineholm till Södertälje och man har utökat sina anläggningar genom köpet av Factory outlet vid Södertälje syd. Astrazeneca har ekonomiskt haft sitt starkaste år, men har samtidigt haft svårigheter för ett par av sina nya läkemedel.

Att skapa goda förutsättningar för näringslivet är en viktig kommunal fråga. Ett exempel på insatser under de närmaste åren är att tillsammans med fastighetsbolaget Vasallen utveckla det gamla regementsområdet på Almnäs till ett företagsområde. Redan nu finns stora och spännande intressenter som vill etablera sig i detta område.

ASSYRISKA SATTE SÖDERTÄLJE PÅ KARTAN

År 2004 var ett år då idrotten och framförallt fotbollen satte sin prägel på Södertälje. För första gången fick Södertälje ett allsvenskt lag i fotboll: Assyriska. Detta fick stor uppmärksamhet i övriga delar av landet och befäste vår ställning som unik idrottsstad.

Med enbart några minuter till avblåsningen var vi många som höll andan när Assyriska spelade kvalmatch mot Örgryte på Scandinavium i Göteborg. Örgryte petade in matchens enda mål och inom loppet av bara några sekunder byttes våra sinnesstämningar från förhoppning till vemod. Det stod nu klart att Assyriska inte skulle ta sig upp till allsvenskan detta år heller trots en fantastisk säsong. Men bara ett par dagar senare nåddes vi av beskedet att

Örebro inte klarade de ekonomiska krav som fotbollsförbundet ställde och att Assyriska skulle få ta deras plats i allsvenskan. Även om vi kan känna för Örebro och beklaga är samtidigt glädjen stor över att vårt Södertäljelag äntligen får spela i högsta divisionen.

Oavsett om Assyriska skulle få spela i allsvenskan eller inte förde kommunen under 2004 förhandlingar med fotbollsföreningarna i Södertälje om en helt ny arena för bredd- och elitfotboll. Och under hösten kunde vi äntligen enas och fatta ett gemensamt beslut om en ny fotbollsarena placerad bredvid Scaniarinken. Arenan kommer stå klar till Assyriskas sista hemmamatch i år.

Från kommunen vill vi gärna se ett ökat föreningsåtagande där våra föreningar till exempel ansvarar för anläggningar i större utsträckning. Utöver den nya arenan för fotboll så kommer också en upprustad Scaniarink att bedrivas i föreningsregi, i ett av SSK ägt arenabolag. Denna typ av lösningar gynnar kommunen ekonomiskt samtidigt som föreningarna får ett större ansvar och ökad frihet att själva råda över sina anläggningar. Det är min förhoppning att vi framöver kommer att se fler lösningar av detta slag.

ÖKAD FOKUS PÅ KVALITETEN

Under de senaste åren har kommunens ekonomi stabiliserats. Bokslutet för 2004 är ett viktigt trendbrott genom att det är första året under lång tid som nämnderna håller de ramar som kommunfullmäktige beslutat om. I grund och botten är det en demokratifråga att det folkvalda kommunfullmäktiges beslut om budget för året också följs. Vi har lagt mycket kraft på denna förändring de senaste åren. Nu är det viktigt att fortsätta ha koll på ekonomin men också fokusera på att förbättra de tjänster som kommunmedborgarna får för sina skattepengar.

För kommunen som helhet visade årets bokslut på ett plus om 44 miljoner kronor. Ett resultat som placerar oss bland de mer stabila kommunerna i Sverige. Trendbrotten och det goda resultatet är effekter av mångas insatser. Om man skall peka ut några särskilt så är det kommunens resultatenhetschefer. Det är de som tillsammans med sin personal genomfört omställningen och samtidigt lyckats bibehålla en god service till invånarna. Nämnderna går alltså in i 2005 med en ekonomi som i stort är i balans. Nu får verksamheten bättre långsiktiga förutsättningar än förut.

Det kommer då och då kritik om att det ekonomiska resultatet uppnåtts på bekostnad av en allt sämre kvalitet. Det är givetvis nödvändigt att alltid granska vad som uppnås och bedöma kvaliteten på kommunens tjänster. En jämförelse med Sveriges övriga kommuner och inte minst med kommunerna på Södertörn visar dock att Södertälje inte avviker speciellt mycket när det gäller resurserna till olika verksamheter. Inom några områden satsar vi mer än andra kommuner, inom andra något mindre. Men siffrorna och jämförelserna visar att vi har minst lika goda möjligheter som andra jämförbara kommuner att ge invånarna en bra kommunal service. Med en ekonomi i balans ökar dessutom möjligheterna att fokusera mer på kvaliteten, och mindre på kronor och ören.

Bristerna inom socialtjänsten och framför allt den felaktiga lägenhetshanteringen inom invandrar och flyktingenheten som upptäcktes under 2004 visar på vikten av att ha ordning och reda i kommunens verksamhet. Den visar också på vikten av att vidareutveckla en redan idag väl fungerande internkontroll.

NU GÅR VI VIDARE...

Med bokslutet lägger vi år 2004 bakom oss. Nu går vi vidare och tar nya steg för att förverkliga vår vision. Detta år handlar i stor utsträckning om att genomföra – d v s att förverkliga allt det vi beslutat om under 2004. Det finns också områden där vi måste intensifiera arbetet under 2005. Jag tänker speciellt på förskolan och skolan, där de senaste årens omfattande utvecklingsarbete ger goda förutsättningar att fokusera än mer på kvaliteten, och att skapa lugna, trygga och utvecklande miljöer för våra barn och unga. På högskolan och Campus Telge, där kommunen måste vara motor i arbetet med att utveckla den högre utbildningen i Södertälje. Och inte minst på det långsiktiga arbetet med att göra Södertälje till en attraktiv boendeort, med allt ifrån förändringar av gator, vägar och torg, till byggnation av nya bostäder. I allt detta behövs din insats. Jag är helt övertygad om att vi tillsammans kan uppnå vår vision om *det trygga Södertälje; En unik mötesplats, med inbjudande boendemiljöer, betydande utvecklingsmöjligheter för unga människor, och en innovativ kommunal verksamhet*.

Anders Lago

Kommunstyrelsens ordförande (s)

Några steg mot visionen!

År 2004 slutade i moll för de allra flesta av oss. Sorgen och chocken efter flodvågskatastrofen i Sydostasien präglade årets sista dagar. Men kommunen visade god förmåga att hantera krisen. Vi reagerade snabbt: en krisorganisation med POSOM-gruppen i spetsen och med beredskap för det värsta tänkbara scenariot gick igång så fort de första rapporterna kom.

Förmågan att möta svåra och oväntade situationer är ju ett av många mått på hur väl en organisation fungerar. Nu visade kommunens medarbetare initiativkraft och styrka.

Denna kraft hade gjort sig påmind många gånger under året, på olika sätt och i olika delar av kommunen. Medarbetarna gjorde 2004 till ett bra år för Södertälje kommun!

Redan 2003 års årsredovisning antydde ett trendbrott. Efter besvärliga år med återkommande budgetavvikelser var en ljusning i sikte.

Årets ekonomiska resultat blev mer än 40 miljoner kronor plus och, framför allt, vi fick klara besked om att så gott som alla nämnder klarade av att hålla sin budget – en ekonomisk nödvändighet men också en demokratisk skyldighet: Det är kommunfullmäktige, kommunens direktvalda styrande organ, som beslutar om budgeten. Då ska den hållas.

LÄGET HAR LJUSNAT

En sund ekonomi är inget självändamål för oss som jobbar i kommunen: Allra viktigast är inte att räkna kronor och ören, utan att se till att Södertäljeborna får den service de har rätt till. Inte bara i dag utan på lång sikt. Men det är först när vi har kontroll över våra intäkter och utgifter som vi kan säkra Södertälje för kommande generationer.

Vi kommer alltså inte att luta oss tillbaka nu när det ekonomiska läget har ljusnat. Låt oss se på trendbrottet som ett steg mot visionen om Södertälje 2013: det trygga Södertälje, en unik mötesplats, med inbjudande boendemiljöer, betydande utvecklingsmöjligheter för unga människor och en innovativ kommunal verksamhet.

Och – redan under 2004 tog vi många steg på vägen mot visionen.

Se bara på arbetet med att stärka demokratin i förskolan och skolan. Nu startar lokala styrelser på kommunens alla skolor, och elevråden ska få större inflytande över skolans planering. Barns och ungdomars bästa sätts i centrum i den miljö där de tillbringar en så stor del av sin tid under uppväxten. För oss i Södertälje kommun är det en självklarhet!

En bra skola är grundläggande, inte bara för dagens elever och föräldrar. Det är också en väsentlig del av hur Södertälje uppfattas som kommun för boende och etablering. Under 2004 kunde vi därför till exempel glädjas åt att Wasaskolan rankades som en av Sveriges bästa femton grundskolor.

Vi ser också med tillförsikt fram emot den fortsatta utvecklingen för vår nya gymnasieorganisation som sjösattes under året; med sju väl profilerade gymnasieskolor och entusiastiska skolledare har vi anledning att se med förväntan på de kommande åren.

SPÄNNANDE PROJEKT

Social- och arbetsmarknadskontoret var under året föremål för återkommande granskningar och debatt. För socialtjänsten i en kommun som Södertälje hör det till bilden. Bland allt som hände 2004 noterade vi startskotten för flera spännande projekt. ”Klivet” är ett sådant. Här ges ungdomar möjlighet att utveckla sin arbetsförmåga, sociala kompetens, sin självkänsla och möjlighet att påverka den egna situationen.

”Slussen till arbete” är ett samarbete mellan kommunen, arbetsförmedlingen, landstinget och försäkringskassan som går ut på att arbetslösa snabbare ska komma ut i arbete och kunna försörja sig själva. Den som söker arbete ska inte heller behöva gå runt till olika myndigheter för att få hjälp; en kontakt med den offentliga sektorn ska räcka. Återigen: Vi fokuserar på individen, inte på organisationen. Det förhållningssättet ligger också till grund för den samverkan inom psykiatrin som Södertälje uppmärksammades för under året.

MODERNT ÄLDREBOENDE

Under 2004 avvecklades det sista omoderna äldreboendet. Kommunens alla äldreboende fyller nu de nya kraven där alla boende har ett eget rum med badrum och tillgång till gemensamma utrymmen. För äldreomsorgen var också öppnandet av Artursbergs korttidsboende och Ljungbackens äldreboende i Järna viktiga händelser under året.

2004 var också året då äldreomsorgskontoret tog viktiga steg mot en modern organisation med stark delegering av ansvar och befogenheter, och betydande kompetenssatsningar för medarbetarna. Individuella vård och omsorgsplaner för samtliga brukare är ett av flera resultat av utvecklingsarbetet.

Kultur och fritid lät också tala om sig under året. Under hösten slog Luna kulturhus upp portarna. Där ryms nu stadsbiblioteket, utställningshallen och det nya ungdomscaféet Nova i en spännande helhet. I mångfalden av kultur och fritidsaktiviteter på Luna kulturhus läggs nu åtskillig energi på att nå människor som tidigare inte lockats till biblioteket och konsthallen.

SSK TOG ÖVER SCANIARINKEN

Ett avtal om överlåtelse av Scaniarinken till Södertälje Sportklubb undertecknades vid slutet av året. I överlåtelsen stärks föreningens eget ansvar och medverkan samtidigt som kommunens roll blir mer renodlad och tydlig. I avtalet säkras istid för bredd- och ungdomsidrott samtidigt som kommunens kostnader för rinken minskar.

Kultur- och fritidskontoret visade även vägen i arbetet med att få ner sjukfrånvaron. Sjukdagarna på kontoret minskade med en tredjedel genom målmedvetet arbete med att förebygga och rehabilitera. Alltid med den enskilde medarbetaren i centrum. I kommunen i övrigt lyckades vi minska sjukfrånvaron med ett par dagar 2004. Steg i rätt riktning, javisst. Men knappast tillfredsställande.

I de fortsatta stegen mot visionen är detta en prioriterad uppgift!

Men Södertälje kommun handlar inte bara om kärnverksamheter som vård, skola och omsorg. Att göra Södertälje till en än bättre hemvist för sina 80 000 invånare, så skulle samhällsbyggnadskontorets uppgift kunna formuleras.

Det togs några steg i den riktningen under året. Vi fick fullmäktigebeslut om satsningen på en förnyelse av stadskärnan. Stadens närhet till vattnet ska förstärkas, grönområden rustas upp och trafiksituationen förbättras. Staden skall bli mer inbjudande. Projektet med centrumvärdar var i det avseendet ett litet men nog så spännande steg redan under 2004.

Ett nytt stadshus ska byggas vid Telge Forum. Se där ännu ett beslut från 2004 som inte bara berör de 400 kommunanställda som får sina arbetsplatser i det nya stadshuset, utan faktiskt angår alla Södertäljebor. Det nya stadshuset blir ett medborgarhus, en mötesplats och ett viktigt riktmärke i stadsbilden. Stadshuset ska stå klart 2007.

ETT LYCKAT SAMARBETE

I ett lyckat samarbete mellan kommunen och idrottsföreningarna löstes den knepiga frågan om en ny elitarena för fotbollen – en fråga som blev än mer aktuell när Assyriska efter många och invecklade turer tog klivet upp i allsvenskan för första gången.

Hög prioritet har också frågan om Campus Telge. En handlingsplan för högskolan togs fram under året, bland annat med sikte på att göra Södertälje till en av landets bästa studentstäder. Satsningen på Campus fick en rivstart: I en ranking som gjordes av den ledande studenttidningen Studentliv avancerade vi från en mindre smickrande 37:e plats till en 22:a plats. Årets uppryckning i högskolevärlden!

Sist, men inte minst: Under 2004 sjösatte vi en ny organisation i kommundelarna.

En betydande omställning för såväl medarbetare som politiker i våra fyra kommundelar.

En förändring som bland annat resulterat i ett nära samarbete mellan kommundelsnämnder och fackkontor samt en imponerande uppryckning av det ekonomiska resultatet för samtliga fyra nämnder. Kommundelarnas kontor har som spindeln i nätet banat vägen för detta!

ETT BRA ÅR!

Du ser själv att 2004 var ett händelserikt år. Ett bra år för Södertälje!

Nu går vi vidare med nya steg. Men först riktar jag ett stort tack till alla medarbetare och förtroendevalda för året som gått!

Roger Johansson

Stadsdirektör

Samhällsekonomisk och kommunsektorns utveckling

Sveriges kommuner och landsting bedömer konjunkturen

Förbundet räknar med en lägre tillväxttakt på BNP under åren fram till och med 2008. Den procentuella förändringen antas vara 2,9 procent 2005 för att 2008 vara nere i 1,9 procent. Utvecklingen var överraskande positiv under 2004. Stark ökning av exporten, hög produktivitetstillväxt och låg inflation kännetecknade förra årets utveckling. Utvecklingen på arbetsmarknaden var däremot dyster och det redovisas ännu inga tydliga tecken på att sysselsättningen skulle ta fart. Förbundets bedömning av inflationen är att den kommer att ligga på nivån 2 procent under perioden.

Skatteunderlaget avgör skatteintäkterna

Utvecklingen av skatteunderlaget avgör hur kommunernas skatteintäkter utvecklas. Skatteunderlaget är beroende av hur sysselsättningen kommer att bli. För åren 2005-2007 ligger förbundet nära regeringens bedömningar i budgetpropositionen, i intervallet 3,7-4,2 procents årlig förändring. Det är framförallt utvecklingen av lönerna som drar upp ökningen av skatteunderlaget. Bidraget från sysselsättningsökningen ligger runt 0,5 procent per år.

Fortsatta skattehöjningar och besparingar

Förutsättningarna för att klara ekonomin är relativt goda för kommunsektorn de närmaste åren. Sveriges Kommuner och Landsting bedömer trots detta att en bra samhällsekonomisk utveckling inte är tillräcklig för att upprätthålla en god resultatnivå. Om kostnaderna tillåts få öka i den takt som följer av befolkningstillväxt och statliga beslut beräknas det samlade resultat för kommunerna 2008 vara minus 5,9 miljarder kronor om skatterna inte höjs. För att klara en god ekonomisk hushållning (motsvarar ett överskott på 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag) skulle kommunerna behöva höja skatten med 88 öre, alternativt fortsatta besparingar.

Förbundet uppskattar volymutvecklingen i landet….

Sveriges Kommuner och Landsting uppskattar volymutvecklingen i verksamheterna för de kommande tre åren; förskolan ökar under det att antalet elever i grundskolan minskar. Gymnasieskolan har den starkaste volymutvecklingen av alla verksamheter, först och främst på grund av fler elever, men den förstärks ytterligare av den av riksdagen tidigare beslutade personalförstärkningen. Handikappomsorgens kostnader beräknas fortsätta öka, om än inte i lika dramatisk takt som 1997-2002 då nettokostnaderna i riket ökade med 10 procent per år. Äldreomsorgens volymökning förklaras av att antalet äldre ökar.

…och i Södertälje blir det så här

Bedömningen av volymutvecklingen i riket stämmer rätt väl med utvecklingen i Södertälje. Förskolan och gymnasieskolan ökar kraftigt på grund av fler barn/elever. Ökningen av antalet barn i förskolan och antalet elever i gymnasiet är ungefär lika stor som minskningen i grundskolan. Antalet pensionärer fortsätter att öka. Handikappomsorgen kommer att öka kraftigt i volym men följs inte av motsvarande ökning av nettokostnaderna. Det beror på den nya LSS-utjämningen som medför att Södertälje tar över ansvaret för personer från andra kommuner. Det medför ökade intäkter från utjämningssystemet. Inom individ- och familjeomsorgen finns en risk att antalet vuxna med behov av behandling kommer att fortsätta öka. Antal placerade ökade med 20 procent under 2004.

Arbetslösheten har fortsatt att stiga i Södertälje trots att konjunkturen och den ekonomiska tillväxten varit god under det senaste året. Länsarbetsnämndens bedömning är att detaljhandeln är den enda sektor i Södertälje som kommer att växa under 2005.

Förutom en generellt låg efterfrågan på arbetskraft är problemet att utbud och efterfrågan inte stämmer överens. Arbetsgivarna har mycket höga kompetenskrav, medan de flesta av Södertäljes arbetslösa har låg utbildningsnivå eller utbildningar och yrkeserfarenheter från utlandet som inte är efterfrågade på den svenska arbetsmarknaden.

Med en stagnerande lokal arbetsmarknad kommer det att ske en fortsatt överströmning av flyktingar till direkt bidragsberoende efter avslutad introduktion. Flyktingarnas antal ökade med 33 procent under 2004 bland de personer som fick ekonomiskt bistånd.

Regionens utveckling

Stockholmsregionen har en hög befolkningstillväxt. Sedan 1985 har befolkningen ökat med 250 000 invånare. Idag kan konstateras att befolkningstillväxten avtagit under de senaste tre åren. Regionen har haft en "rationaliseringskris" inom bland annat IT-sektorn men regionens tillväxtförmåga är stark och den ekonomiska tillväxten bedöms komma tillbaka. Befolkningsprognoserna förutspår därför en återgång till snabb tillväxt. För perioden 2004-2013 räknar landstingets regionplane och trafikkontor med en ökning med 21 000 personer per år att jämföra med 15 000 per år 1980-2003. En viktig förutsättning är dock att bostadsbyggandet ökar.

Regionen har kapacitetsproblem som sammanhänger med bostadsbristen. Den är underförsörjd med högre utbildning och rekryteringen till högre utbildning är bekymmersam. Stockholmsregionen blir allt mer beroende av hela Mälardalen för att klara kompetensförsörjningen. Trafiksystemet utnyttjas nära kapacitetstaket genom att bland annat inpendlingen ökar. Järnvägssystemet håller på att byggas ut och infarten till Stockholm kompletteras med flera spår.

År 2002 antog Stockholms läns landsting en ny regional utvecklingsplan (RUFS 2001) för Stockholmsregionen. Tre grundläggande mål har lagt fast för regionens utveckling

- Internationell konkurrenskraft
- Goda och jämlika levnadsvillkor
- Långsiktigt hållbar livsmiljö

Planen arbetar med två scenarier Hög resp Bas och med två tidsperspektiv; 2015 och 2030. Planen har under 2004 varit föremål för en aktualitetsprövning där det har prövats om förutsättningarna fortfarande är giltiga och om strategierna är relevanta och tillräckliga.

Befolkning enligt RUFS 2001 (1000-tal)

Område	2003	2015 Bas	2030 Bas	2015 Hög	2030 Hög
Södertälje	80	83	85	90	97
Länet	1 860	2 035	2 218	2 132	2 429

Södertälje befolkningsprognos sträcker sig till 2013. Då bedömer kommunen att Södertälje har

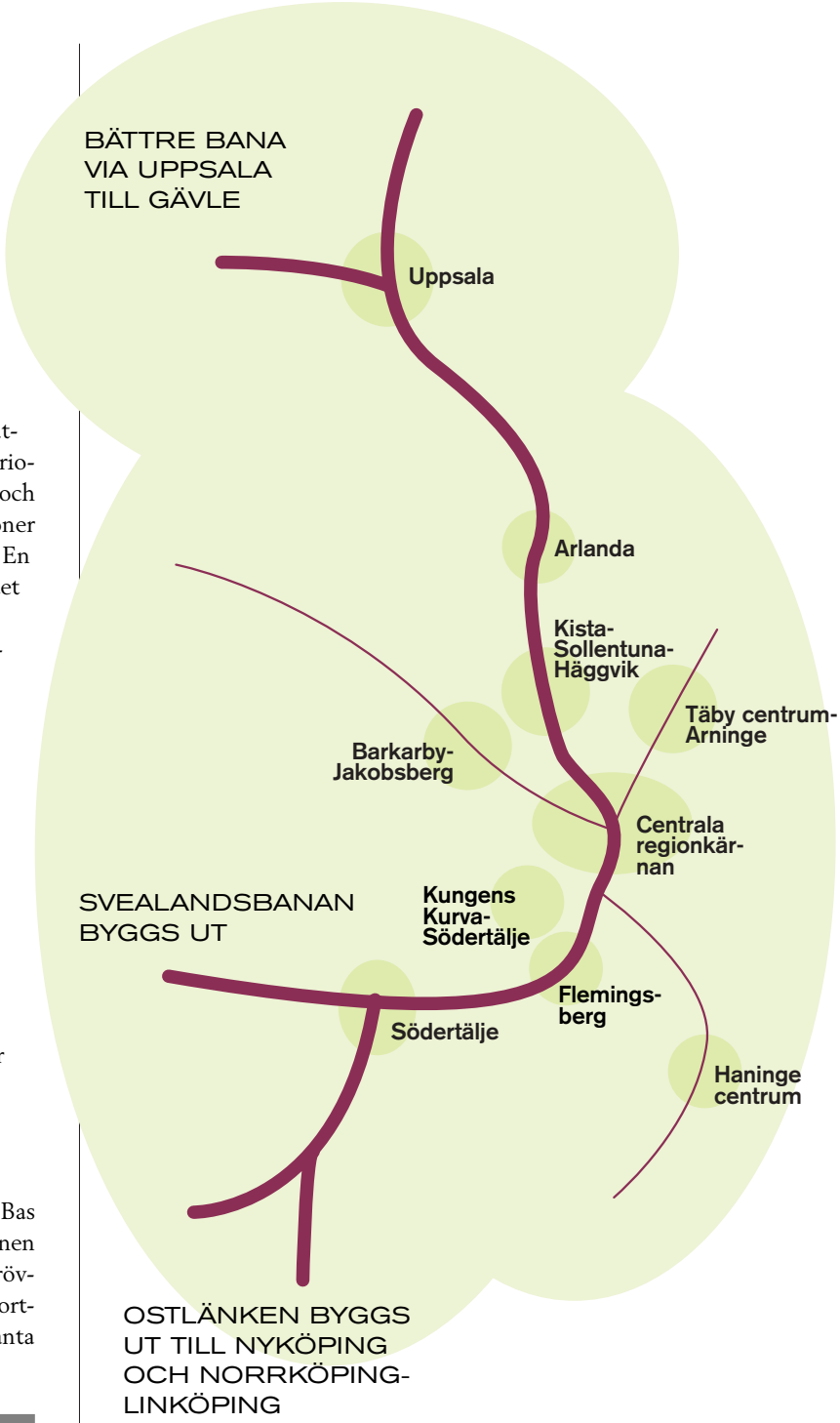

Södertäljes utmärkta kommunikationsläge förbättras i samband med utbyggnaden av järnvägsnätet i Stockholmsregionen och Mälardalen.

drygt 86 000 invånare vilket skulle motsvara cirka 87 000 invånare 2015. Dvs Södertäljes bedömning motsvarar en nivå mitt emellan alt Bas och alt Hög.

Stockholmsregionen är starkt präglad av en enkärnig struktur som innebär att arbetstillfällen är koncentrerade till regioncentrum. En flerkärnig region med en jämnare fördelning av arbetsplatserna ger miljö- och välfärdsvinster genom bland annat minskade resor. Södertälje är en av sju regionala kärnor i Stockholmsregionen för att avlasta centrala Stockholm. Södertälje tog under 2004 fram ett utvecklingsprogram för stadskärnan i syfte att utveckla stadskärnan för handel, kultur, nöjen, arbetsplatser och bostäder. Ett särskilt handlingsprogram har tagits fram för genomförandet och kommunen har avsatt 67,5 mkr för den första etappen fram till 2007 för investeringar i gator, torg och parker. Parallellt pågår diskussioner med fastighetsägare, bostadsföretag och andra aktörer för att medverka i förnyelsen av stadskärnan.

Visionen för stadskärnan är att Södertälje skall vara den naturliga mötesplatsen för Södertäljeborna och invånarna i grannkommunerna. Besluten 2004 om att bygga en ny elitarena för fotboll och bygga om Scaniarinken till en så kallad eventarena medverkar också till att förstärka Södertäljes roll som en viktig mötesplats i regionen.

Södertäljes läge är redan idag mycket bra med E4, E20, pendeltåg och järnvägstationen Södertälje Syd med såväl regional- som fjärrtågstrafik. I dag pågår ombyggnaden av Årstabron i Stockholm. Mälartunneln kommer att ge möjlighet till fyra spår in till Stockholms Central. Regionaltågstrafiken kommer att öka när Svealandsbanan får dubbelspår och Ostlänken mot Nyköping/Linköping blir utbyggd. Vidare byggs dubbelspår på sträckan Södertälje C-Södertälje Hamn vilket tillsammans med övriga järnvägsutbyggnader i Stockholm kommer att möjliggöra att Södertälje får 8 förbindelser i timmen (7,5-minuters trafik) jämfört med dagens fyra för pendeltågen till Stockholm.

Med ny regionaltågstrafik minskar restiderna med tåg till städer som Norrköping, Linköping, Nyköping, Eskilstuna och Uppsala samt till den internationella flygplatsen Arlanda. Med halvtimmestrafik för regionaltågen mot Nyköping/Linköping, Flen/Katrineholm respektive Eskilstuna/Örebro får Södertälje Syd 10-minuterstrafik till Stockholm med en restid på drygt 20 minuter. Södertäljes tillgänglighet förbättras för såväl företag som skall rekrytera arbetskraft som Södertäljebor som vill arbeta utanför Södertälje.

Befolkning

Södertälje kommuns befolkning

Södertälje kommuns befolkning har stadigt ökat sedan 1994 men ökningstakten har minskat under senare år. Vid årsskiftet 2004/2005 bodde 80 405 personer i kommunen och fördelningen mellan kvinnor och män var jämn. Diagrammet visar befolkningsutvecklingen i kommunen från 1994 och framåt.

/Se diagram Befolkningsutveckling ▶

Under år 2004 har kommunens befolkning ökat med 356 personer eller 0,44 procent, vilket kan jämföras med Stockholms län som ökade med 0,64 och riket vars ökning var 0,40 procent.

Befolkningsutvecklingen kan framförallt förklaras av ett positivt födelseöverskott under året. Totalt föddes 1 085 barn år 2004 vilket kan jämföras med 1 058 år 2003 och 1 022 år 2002.

Nettoinflyttningen till kommunen har minskat ytterligare och var endast 21 personer. Södertälje kommun har historiskt sett haft en högre fruktsamhet än riksgenomsnittet och kommunen följer rikets utveckling med att födelseöverskottet ökar. I diagrammet visas de senaste sju årens utveckling av flyttningsnettot samt födelseöverskottet.

/Se diagram Befolkningsförändringen ▶

Södertäljes befolkningsstruktur

Södertäljes befolkning har ungefär samma åldersfördelning som riket men generellt kan man säga att Södertälje har en något högre andel invånare i de yngre åldersklasserna och motsatt gäller i de äldre. Detta visar sig också när medelåldern jämförs. I Södertälje kommun är medelåldern 39 år och i riket 41 år. Kommunens åldersstruktur redovisas i cirkeldiagrammet nedan.

/Se diagram Åldersfördelning ▶

Att Södertälje är en mångkulturell kommun är väl känt sedan lång tid tillbaka och idag har 36 procent av befolkningen utländsk bakgrund. Det betyder att drygt en tredjedel av kommunens befolkning antingen är född utomlands eller har föräldrar som är det. Notera att definitionen var "minst en förälder född utomlands" tom år 2002, vilket innebär att andelen ser ut att ha minskat sedan dess. I tabellen nedan redovisas de länder som flest invånare har sitt ursprung i.

Invånare med utländsk bakgrund 31.12.2004	
Finland	7 518
Turkiet	5 122
Syrien	4 691
Irak	3 142
Libanon	1 665
Tyskland	1 043
Chile	826
Jugoslavien	814
Norge	494
Övriga länder	3 748
Totalt	**29 063**

En jämförelse med riket

Här redovisas ett sammandrag över kommunens befolkning och en rad faktorer som beskriver hur Södertälje kommun ser ut idag.

Några fakta om Södertäljeborna	Södertälje	Riket
Medelålder	38,8	40,8
– män	37,7	39,6
– kvinnor	39,8	42,0
Medellivslängd, män	75,5	77,9
Medellivslängd, kvinnor	81,0	82,4
Fruktsamhet, genomsnitt 1999-2001 [1]	1,7	1,5
Andel utländska medborgare	12%	5%
Andel utrikes födda	26%	12%
Andel utländsk bakgrund [2]	36%	16%
Medelinkomst kr/år [3]	208 605	210 537
– män	239 590	246 648
– kvinnor	178 164	176 004
Boende		
– i småhus	30%	46%
– i flerbostadshus	70%	54%
– ensamhushåll	40%	40%
– hushåll med fem eller fler	6%	5%
Högsta utbildningsnivå		
– folk-/grundskola	27%	27%
– gymnasium	46%	45%
– eftergymnasial < 3 år	12%	13%
– eftergymnasial > 3 år	15%	15%
Arbetslöshet [4]	5,6%	6,6%

1) Antal födda barn per kvinna i åldern 14-49 år.
2) Utländsk bakgrund avser utrikes födda eller födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands.
3) Inkomstuppgifter inkomståret 2003.
4) Omfattar öppet arbetslösa och avser januari 2005.

Befolkningsutveckling 1994-2004

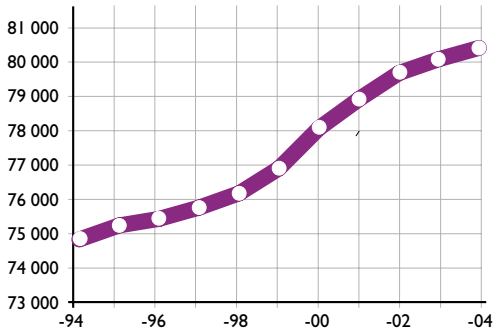

Faktorer för befolknings-förändringen, 1998-2004

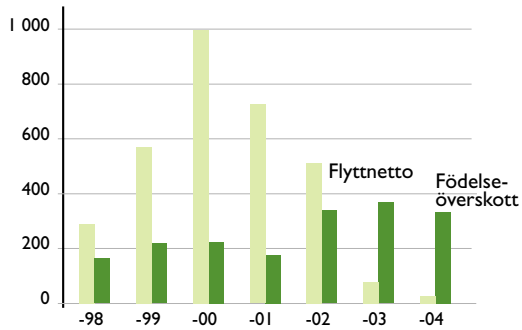

Åldersfördelning 2004

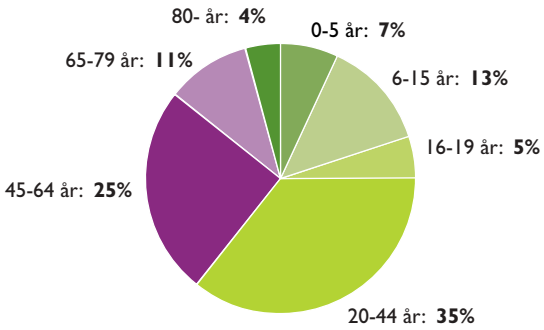

De sätter färg på Södertälje. Owe Swanson, arkitekt som vill stärka staden Södertälje; Ulf Oscarsson, brottsförebyggare som gör den tryggare och Annette Eilert, lastbilschaufför som ställer fördomarna om manliga och kvinnliga arbeten på huvudet.

Boende, näringsliv och arbetsmarknad

Boende

Under 2004 färdigställdes preliminärt cirka 200 bostäder vilket ungefär motsvarar den genomsnittliga nyproduktionen under de senaste 10 åren. Antalet nya bostäder under 2003 var 247 varav 144 småhus.

För närvarande råder en stor efterfrågan på villatomter. Under 2004 byggdes många egnahem i Södertälje, Ekeby, Hölö och Järna (bland annat i Tuna backar och i Kallfors) men även utanför tätorterna på landsbygden. Veidekke, som är en ny aktör i Södertälje, färdigställde 40 lägenheter på Bergsgatan i Södertälje. I Järna och Hölö färdigställdes 60 respektive 25 lägenheter för äldreboende under 2004.

/Se diagram Bostadsbyggandet 1994-2004 ▶

Kommunen har en god planberedskap. Det som håller tillbaka bostadsbyggandet i Södertälje är att priserna på befintliga bostäder är för låga i förhållande till de höga priserna på nyproducerade bostäder. Prisökningstakten var långsammare i Södertälje än i länet under slutet av 90-talet men nu ökar priserna lika snabbt eller till och med snabbare än i länet. Under den senaste femårsperioden har till exempel villapriserna i Södertälje ökat med mer än 50 procent vilket underlättar nyproduktionen. Lokala mäklare noterar en mycket stark efterfrågan på bostadsrätter under 2004.

Under 2004 genomfördes en undersökning av betalningsviljan för nyproducerade bostäder i Södertälje kommun. Resultatet visar att betalningsviljan varierar väldigt mycket mellan olika kommundelar. För småhus kan betalningsviljan vara nästan dubbelt så hög i vissa områden jämfört med andra områden för likvärdiga hus. Undersökningen visar också att det finns goda förutsättningar att bygga i många delar av kommunen med hänsyn till betalningsviljan. För att öka bostadsbyggandet i kommunen har ett förslag till kommunal bostadsstrategi tagits fram.

Kommunen har en ambition att ta fram fler bostadsområden i sjönära lägen. Glasberga sjöstad nära AstraZenecas anläggning i Gärtuna kan påbörjas nu när väg 225 har blivit färdigställd. Där planeras cirka 550 bostäder. I Mälarparken planeras cirka 400 lägenheter i flera olika projekt. Alla projekten ligger i ett område med kontakt med Mälaren.

Kommunen har en god planberedskap och kommunens översiktsplan pekar ut områden för totalt nästan 7 000 bostäder fram till 2015.

Näringsliv och arbetsmarknad

Sedan slutet av 80-talet har antalet anställda på AstraZeneca ökat från cirka 3 000 till cirka 7 700 personer idag. Företaget fortsatte att investera i forskning och produktion i Södertälje. Under 2004 invigdes bland annat en ny kontorsbyggnad i Gärtuna.

Södertälje är den enda kommunen i landet där två privata arbetsgivare är större än kommunen som arbetsgivare. I de flesta andra kommuner är kommunen den största arbetsgivaren. Kommunen, AstraZeneca och Scania svarar tillsammans för nästan hälften (45 procent) av arbetstillfällena. 16 000 arbetstillfällen finns inom tillverkning, 6 000 inom vård och omsorg och 5 500 inom handel och kommunikationer. En allt större andel arbetstillfällen finns inom FoU och i Södertälje finns idag cirka 3 000 forskare.

De största arbetsgivarna i Södertälje

AstraZeneca	7 700
Scania	6 000
Södertälje kommun	5 970
Södertälje sjukhus	1 400
Foria (SÅAB åkeri)	800
SAAB Automobile Powetrain	570
Scania Infomate	300
Scania Parts Logistics AB	260
Kriminalvårdsstyrelsen	250
Posten	250
Cerealia Foods AB	250
Svenska Volkswagen AB	240
Scania-Bilar i Stockholm AB	220
Fläkt Woods AB	210

Antalet förvärvsarbetande boende i Södertälje är cirka 37 000. Det innebär att Södertälje har 8 procent fler arbetstillfällen än förvärvsarbetande. Södertälje har således en mycket stark egen arbetsmarknad till skillnad mot flertalet kommuner i länet. Cirka 11 000 eller 28 procent av de förvärvsarbetande Södertäljeborna arbetar i en annan kommun varav drygt 5 000 i Stockholms stad och cirka 1 400 i Huddinge. Utpendlingen mot Södermanland är liten.

38 procent eller 16 000 av de som arbetar i kommunen bor i andra kommuner. Flera av de största

Färdigställda bostäder i Södertälje kommun 1994-2004

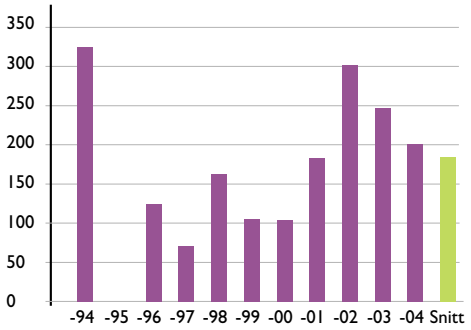

inpendlingskommunerna ligger i Södermanlands län. Efter Stockholms stad är Nykvarn den största inpendlingskommunen med cirka 2 200 inpendlare. Strängnäs, Trosa, Gnesta och Botkyrka har alla fler än 1 000 inpendlare till Södertälje. Inpendlingen till Södertälje har ökat hela tiden sedan 1970.

Arbetslösheten i Södertälje har fortsatt att öka under 2004 och är nu uppe i 4,2 procent i december. Vid samma tidpunkt hade länet en arbetslöshet på 3,5 procent. I riket låg motsvarande siffra på 4,3 procent. Stockholms län har en högre förvärvsfrekvens (77 procent) jämfört med Södertälje där 73 procent av befolkningen i åldern 20-64 år är förvärvsarbetande.

Medelinkomsten år 2003 var 209 tkr vilket är lägre än för Stockholms län där medelinkomsten är 18 procent högre eller 245 tkr. Män har 34 procent högre medelinkomst än kvinnor men att skillnaden är procentuellt sett mindre i Södertälje jämfört med Stockholms län där skillnaden är 41 procent.

Skatteutjämningssystemet

Södertäljeborna betalade 157 kr/invånare 2004 till utjämningssystemet. Systemet omfattar alla kommuner i landet och syftar till att garantera dessa likvärdiga ekonomiska förutsättningar att bedriva sin verksamhet oavsett invånarnas beskattningsbara inkomster och skillnader i behov och andra strukturella förhållanden.

Statsbidrags- och utjämningssystemet till och med 2004 består av fyra delar: inkomstutjämning, kostnadsutjämning, generellt statsbidrag samt införanderegler.

Utgångspunkten för inkomstutjämningen är att alla kommuner garanteras en beskattningsbar inkomst per invånare motsvarande genomsnittet i landet. År 2004 hade Södertälje en skattekraft per invånare som låg under riksgenomsnittet. Södertälje fick ett bidrag på 400 kr per invånare.

Kostnadsutjämningen utjämnar opåverkbara kostnader. Med hjälp av objektiva och mätbara faktorer beräknas ett mått på skillnaderna i förutsättningar och behov. Här fick Södertälje betala ett bidrag på 369 kr per invånare 2004. Södertälje anses ha en något gynnsammare struktur än genomsnittet i landet.

Införandetillägg eller avdrag utgår inte till kommunen. Eftersom införandetilläggen överstiger införandeavdragen i systemet, betalar varje Södertäljebo ett bidrag på 188 kr per invånare för nivåjusteringen.

Skatteutjämningen 2002-2004, kr/invånare

	2004	2003	2002
Folkmängd 1.11 året innan	80 080	79 609	78 681
Inkomstutjämningen	400	295	387
Kostnadsutjämningen	-369	-409	-486
Nivåjustering	-188	-201	-201
Summa	**-157**	**-315**	**-300**

Totalt ökade nettointäkterna från skatter, utjämning och statsbidrag med 5,5 procent under 2004. Ett nytt utjämningssystem för LSS-verksamheten gäller från och med 2004. Detta har medfört ökade skatteintäkter på 25 mkr för Södertälje. Samtidigt har den regionala utjämningsfonden från det gamla systemet lösts upp som gett en engångsintäkt på 10 mkr. Dessa båda poster har förbättrat intäkterna med 1,4 procentenheter. Intäkterna från kommunalskatten ökade med 4,9 procent 2004. Skattehöjningen 2004 med 60 öre ökade skatteintäkterna med 71 miljoner kronor. Om Södertälje inte hade höjt skatten så hade ökningen endast varit 1,7 procent på kommunalskatten. Rensat för skattehöjningen blir ökningen bara 1,4 procent på skatteintäkterna.

Jämförelser med tidigare år, mkr

	2004	2003	2002
Kommunalskatt inkl 200-kronan	2 351,00	2240,60	2115,40
Generella statsbidrag	353,00	345,00	343,50
Skatteutjämning	-12,60	-25,00	-23,60
Inomregionala och mellankommunala bidrag	10,00		20,80
Totalt	**2 701,40**	**2560,60**	**2456,10**

Ett nytt utjämningssystem införs 2005. De generella statsbidragen samt ett antal riktade statsbidrag upphör och används i stället för att finansiera den nya inkomstutjämningen. Kommunerna får ett statligt utjämningsbidrag som är skillnaden mellan en garanterad skattekraft på 115 procent av medelskattekraften och den egna skattekraften. Har en kommun en egen skattekraft som ligger över 115 procent av riksgenomsnittet får man betala en särskild inkomstutjämningsavgift.

I det nya utjämningssystemet får Södertälje ett utjämningsbidrag på 4 846 kr/invånare 2005. Den slutliga inkomstförändringen på grund av det nya systemet är 179 kr/invånare för Södertälje.

Skatteunderlag, kronor per invånare

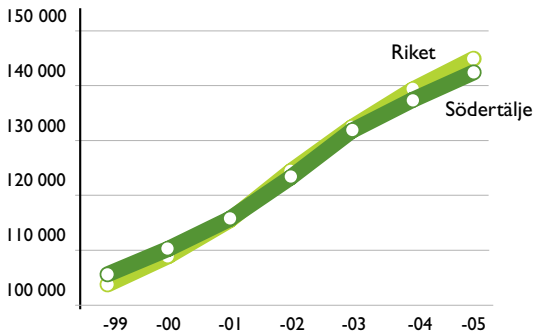

Skatteunderlaget per invånare i Södertälje ligger under riksgenomsnittet från och med 2002 och skillnaden ökar.

Storstadsarbetet

Lokalt utvecklingsavtal med regeringen

Södertälje kommun har under perioden 2000-2005 ett samarbetsavtal med regeringen om lokalt utvecklingsarbete i stadsdelarna Fornhöjden, Hovsjö, Geneta och Ronna, vilka omfattar cirka 25 procent av Södertäljes befolkning. Utvecklingsarbetet syftar långsiktigt till att öka tillväxten, bryta segregationen och medverka till social och ekonomisk integration i samhället.

Jämfört med föregående verksamhetsår 2003 har storstadsarbetets ekonomi under 2004 minskat med närmare 25 procent. Bokslutet om 22,3 mkr omfattar verksamhet inom utbildningskontoret 5,7 mkr, social och arbetsmarknadskontoret 10,3 mkr, kultur och fritidskontoret 0,2 mkr samt kommunledningskontoret 6,2 mkr.

Arbetskraftsutveckling och språk prioriterade

Såväl ekonomiskt som verksamhetsmässigt har social och arbetsmarknadsområdet varit prioriterat med arbetskraftsutveckling och förebyggande familjesocialt arbete i fokus. Storstadsmedlen har bland annat medverkat till överenskommelse om samarbete mellan kommunen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och landstinget i ett så kallat finansiellt samordningsförbund, vars intentioner

När projektet Barnböcker på suryoyo startade fick även assyrisk/syrianska barn möjligheten att njuta av Alfons Åberg och andra klassiska barnböcker. Här är det Christian, Gabriel, Sebastian, Selina och Nora på Svingelns förskola i Geneta som får sig en saga till livs.

verkställs i arbetskraftsutvecklingsprojektet Slussen.

Inom barn och ungdomsutbildningen har det pedagogiska utvecklingsarbetet med inriktning på språkfrågor haft en fortsatt framskjuten plats med den kompletterande förskolan för treåringar. Ett flertal utvecklingsledare har lett fortbildning och kompetensutveckling för personal inom förskola, grundskola och gymnasium. Fyra stadsdelsutvecklare har i samarbete med boenderåd och lokala nätverk sökt skapa förutsättningar för trygghet och trivsel i respektive stadsdel.

Utveckling av demokrati och delaktighet

Under våren 2004 avvecklades boenderådens anhängighet till kommunstyrelsen. Två av råden, i Fornhöjden respektive Hovsjö, övergick till förenings- eller frivillig form. Inför EU-parlamentsvalet i juni, erhöll Södertälje kommun ett extra anslag om 833 000 kr från Justitiedepartementet för mobilisering av väljarna i storstadsarbetets stadsdelar. Efter beslut i kommunstyrelsen, fördelades stödet i särskild ordning till respektive parti, som genomförde en kort men intensiv valkampanj. Göteborgs universitet som utvärderade Justitiedepartementets satsning kunde konstatera att valdeltagandet i Södertäljes fyra stadsdelar ökade med upp till 5 procentenheter. En bidragande orsak till Södertäljes goda resultat var, förutom valkampanjen, utfallet i personvalsröster på stadsdelsnivå i vissa valkretsar.

Södertälje kommun representerades i den svenska paviljongen vid FN:s utvecklingskonferens World Urban Forum II i Barcelona i september. I samarbete med Boverket och Södertörnskommunerna Botkyrka, Haninge och Huddinge genomfördes ett seminarium med internationell publik om erfarenheterna av olika former av deltagandedemokrati, såsom boenderåd, demokratifora, medborgarpaneler m fl. Till seminarietillfället samproducerades filmen A sense of participation – med innevånares åsikter om makt, delaktighet och inflytande.

Utvärdering pågår

Södertörns högskola samt Lärarhögskolan i Stockholm utvärderar utvecklingsarbetet och har under verksamhetsåret avlämnat delrapporter om insatser inom arbetskraftsutveckling, boendeinflytande och delaktighet samt språkutveckling och lärande.

Socioekonomisk och etnisk segregationen

Utvärderingarna understryker samstämmigt att storstadsarbetet långsamt påverkar utvecklingen i rätt riktning i stadsdelarna. Antalet anmälda brott har sjunkit. Andelen innevånare med lägst treårig gymnasieutbildning har under den senaste femårsperioden ökat med cirka 10 procent. Fler ungdomar, särskilt flickor, söker sig till högre utbildning. En ökad politisk representation från befolkningen i stadsdelarna kan avläsas i samtliga partier. Samtidigt samverkar utvecklingsarbetet med olika opåverkbara omvärldsfaktorer, till exempel vad gäller efterfrågan på arbetskraft och den allmänna samhällsekonomin. Efter att ha sjunkit under inledningen av 2000-talet har arbetslösheten och försörjningsstödsberoendet under 2004 fortsatt uppåt igen. Cirka 60 procent av försörjningsstödet i kommunen har tagits ut i de aktuella stadsdelarna Den etniska segregationen har ökat, som en konsekvens av bosättningsmönster hos och volymen av nyinvandrade flyktingar och invandrare.

Stadsdelarnas och Södertäljes framtid

Under 2004 har framtidsverkstäder genomförts i tre av stadsdelarna. En medborgarpanel har för andra gången hållits i Fornhöjden. Samtidigt har regeringen under 2004 tillskjutit ytterligare 4 mkr, 1 mkr per stadsdel, för fortsatt strategiskt utvecklingsarbete. Syftet med dessa medel är att forma en utvecklingsstrategi för storstadsarbetets fyra stadsdelar utifrån ett breddat perspektiv på såväl Södertälje kommun som Stockholmsregionen i sin helhet.

Förkortad finansiell analys

SAMMANFATTNING

Ett starkt resultat i kärnverksamheten

Kommunen har under de senaste två åren lyckats vända den kraftiga resultatförsämring som skedde 2002, då kommunen tappade nära 100 mkr i resultat på ett år. Med 2004 års resultat på plus 44 mkr har resultatnivån nära på återställts och Södertälje klarar även balanskravet med en marginal på 30 mkr. Tidigare års balansunderskott är därmed helt inarbetade.

Resultatförbättringen har åstadkommits genom bättre styrning, besparingar och höjd skatt. Skatten höjdes med 60 öre som inbringade 71 mkr mer till kommunkassan. Det mångåriga mönstret med att nämnderna överskrider sina budgetar har i år definitivt brutits. En förbättring märktes redan förra året då nämnderna visade ett mindre underskott – i år har nämnderna ett plusresultat på 30 mkr.

Resultatförbättringen 2004 har helt åstadkommits i kommunens kärnverksamhet. Visserligen har skattehöjningen tillfört mer pengar, men kommunen har tappat lika mycket och lite mer genom att ingen utdelning skett från Telgekoncernen som var fallet 2003, samt att tidigare tillfälligt "koncernbidrag" fallit bort.

Finansnettot har därför i motsats till tidigare år inte hjälpt upp resultatet – det har tvärtom försämrats med 13 mkr. En strukturförändring av kommunens bolag har genomförts under året, som bland annat inneburit att stora delar av kommunens fastighetsförvaltning, hela städverksamheten och VA överfördes till Telgekoncernen den 1 april. Samtidigt förändras hela strukturen på bolagskoncernen och två holdingbolag blev ett. Strukturaffären följdes av beslut om såväl "koncernbidragens" framtida storlek som innebar att hela affären skulle vara kostnadsneutral för kommunen – en beräkning som utgick från att kommunen från och med 2004 inte längre kunde erhålla "koncernbidrag" från det ena av de två koncernbolagen som ingick i den gamla koncernstrukturen. Jämfört med de intäkter kommunen fick från koncernbolagen 2003 har kommunen därmed tappat 83 mkr i intäkter.

I koncernombildningen har också ingått att Södertälje köpt Nykvarns kommuns aktier i Telge Energi. Aktierna såldes sedan vidare till kommunens andra koncernbolag Södertälje kommuns Förvaltnings AB med en reavinst på 216 mkr som följd. Denna reavinst klassificeras som en extraordinär post och har medfört att ökningen av det egna kapitalet totalt uppgår till 260 mkr för året.

Ökningstakten för verksamhetens nettokostnader har dämpats betydligt och understiger nu skatteutvecklingen med 2 procentenheter – verksamhetens nettokostnader ökar med 3,5 procent och skatteintäkterna med 5,5 procent. Genom försämringen av finansnettot ökar de totala nettokostnaderna med 4,2 procent. Personalkostnaderna har minskat med 3 procent eller 54 mkr. Låg löneutveckling, justering av pensionsskulden genom ny fördelning med Nykvarn samt personalminskning står bakom personalkostnadsreduceringen. Personalvolymen har minskat med drygt 7 procent, varav en stor del förklaras av verksamhetsövergång till bolagen, men en personalminskning har skett även i övrigt som motsvarar cirka 3 procent.

Volymutvecklingen i verksamheten har varit varierande. Vissa verksamheter, som förskola och social omsorg, har ökat sin verksamhetsvolym, Medan andra minskat – både grundskolan och hemtjänsten har minskat med 1,5-2 procent.

Lågkonjunkturens effekter på kommunernas skatteintäkter märks nu tydligt – den slutliga skatteavräkningen för 2003 blev negativ och Södertälje tvingas betala tillbaka 10 mkr. Även för 2004 blir skatteavräkningen negativ, minus 24 mkr. Det förändrade utjämningssystemet för LSS-verksamheten har däremot tillfört 35 mkr, varav 10 mkr är en engångspost. Den svaga tillväxten av sysselsättningen i riket och nedräkningen av skatteintäkterna för året gjorde att kommunen redan i maj månad vidtog åtgärder för att klara årets resultat. Nämnderna ålades besparingskrav på 15 mkr och intäktskravet på Telge-koncernen ökades med lika mycket.

Förmögenheten överflyttad till Telge-koncernen

89 procent av kommunens tillgångar är placerade i Telgekoncernen, vilket utgör 7,8 miljarder kronor. Genom det verksamhetsövertagande som skett under 2004 har 1,3 miljarder av kommunens anläggningstillgångar flyttats till bolagen. 28 procent av de totala tillgångarna har egenfinansierats, vilket gör att soliditetsnivån ökat med 0,9 procentenheter. Förbättringen beror på ett ökat eget kapital genom den extraordinära reavinsten på aktier och på årets positiva verksamhetsresultat. Resultatförbättringen får inte fullt genomslag eftersom fordringarna på koncernbolagen och därmed tillgångarna samtidigt ökat.

Den investeringsintensiva verksamheten bedrivs nu i bolagen, vilket gjort att kommunens investeringar sjunkit till straxt över 100 mkr och kan därmed helt finansieras med skattemedel.

Kommunen skuldfri för egen del, men åtagandena mot bolagen är stora

Den totala låneskulden uppgår till 5,6 miljarder kronor. Av detta har 5,4 miljarder vidareutlånats till kommunens bolag. Lånen till kommunens egen verksamhet uppgår till 0,2 miljarder och består av en skuld till Nykvarns kommun för köpet av aktierna i Telge Energi. I övrigt är kommunen skuldfri för den egna verksamheten i och med att stora anläggningstillgångar överförts till Telge-koncernen, både fastigheter och VA-anläggningar. Varje Södertäljebo har en nettolåneskuld på 2 904 kronor, vilket är väsentligt mindre än året innan. De lån som kommunen garanterar och vidareutlånar till bolagen motsvarar 66 675 kronor per invånare.

Riskerna är kontrollerade, men bolagen måste vårdas för att trygga framtiden

Kommunens risksituation på kort sikt bedöms som tillfredsställande. Kommunens rörelsekapital har väsentligt förbättrats genom att de kortfristiga fordringarna ökat när verksamhet överförts till bolagen. Betalningsberedskapen måste dock fortfarande säkerställas genom olika kreditavtal. Genom internbanken svarar kommunen för hela kommunkoncernens finansiering, vilket görs kortsiktigt genom checkkrediter och långsiktigt med ett omfattande obligationsprogram på 3 miljarder. Den stora låneskulden som till 34 procent är kortfristig gör att kommunens totala balanslikviditet blir negativ. Förändringar i lånestockens sammansättning kan orsaka relativt stora svängningar i rörelsekapitalet.

Borgensåtagandena har sjunkit och är nu mycket låga, men har istället ersatts av att kommunen direkt lånefinansierar koncernbolagen – finansieringsrisken är därmed oförändrad.

Kommunens risksituation är mycket förknippad med Telgekoncernen. Tillgångarna är till 89 procent placerade i koncernen, kommunen garanterar koncernens hela lånebehov och bolagen betalar årligen 350-375 mkr till kommunen, varav drygt 140 mkr direkt förbättrar kommunens resultat i form av så kallat "koncernbidrag". För att trygga både kommunens och koncernens framtid är det väsentligt att bolagen både är vinstgivande och framgångsrika i ett längre perspektiv. Bolagen bedriver verksamhet som är viktig för kommunens utveckling och attraktionskraft som bostadsort, men också för kommunens egen verksamhet.

Övriga osäkerheter i kommunens verksamhet rör effekterna av det nya utjämningsbidraget för LSS och hur andra kommuner agerar samt utfasningen av Storstadssatsningens medel. Mycket av de tillfälliga statsbidragen har nu permanentats och lyfts in i skattesystemet, vilket gör att tidigare osäkerheter på intäktssidan klarats ut. Nya påfrestningar syns istället på kostnadssidan där framförallt bistånds- och flyktingkostnaderna stiger.

Budgetkontrollen är bra och underskottsmönstret har brutits

Nämnderna har under en följd av år haft mycket svårt att hålla sina budgetar och redovisat stora underskott. En förbättring märktes redan förra året då underskotten krympte. Mönstret har i år definitivt brutits och nämnderna redovisar ett samlat plusresultat på 30 mkr, trots att man under året fått extra besparingar när prognoserna visade att skatteintäkterna skulle vika mer än beräknat. De största överskotten redovisas av äldreomsorgsnämnden följt av utbildningsnämnden.

Jämförelser med delårsboksluten och de prognoser som gjorts under året visar att nämndernas förmåga att vidta åtgärder för att styra mot budget har förbättrats markant. Nämndernas utfall har successivt förbättrats under året. Kontrollen över ekonomin måste ständigt utvecklas och anpassas till nya förhållanden så att rätt åtgärder kan vidtas i rätt tid. En kontinuerlig rapportering till kommunfullmäktige kommer att ske även fortsättningsvis för att tydliggöra avvikelsehanteringen och ansvarsfördelningen.

Det är också viktigt för styrningen och kontrollen av ekonomin att kommunkoncernens investeringsprocess fungerar väl och tar sikte på de långsiktiga driftskostnadskonsekvenserna, både för bolagen och kommunen.

Visionen om en sund ekonomi på väg att uppnås!

Det kortsiktiga finansiella målet om plusresultat på minst 25 mkr har redan uppnåtts. Det resultat som åstadkommits under 2004 ger kommunen förbättrade möjligheter att klara 2005 års budgeterade resultat på 33 mkr. Många åtgärder som vidtagits 2004 har bestående effekter och får genomslag för hela året 2005. Budgeten för 2005 är emellertid inte inflationsuppräknad varför en fortsatt stram ekonomisk styrning med ytterligare åtgärder kommer att krävas.

Den övergripande visionen om det trygga Södertälje inrymmer en ekonomi i balans och att säkra den kommunala ekonomin för kommande generationer. Södertälje måste därför bygga upp en egen säkerhet och reserver i ekonomin för att kunna möta både svängningar i konjunkturer och förändrade behov hos kommuninvånarna. Från och med 2006 är målet att resultatet ska motsvara 2 procent av skatteintäkterna före utjämning, vilket betyder runt 50-55 mkr. Resultatet 2004 motsvarar 1,9 procent av skatterna.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING (KOMMUNKONCERNEN)

Kommunkoncernen Södertälje omsatte under 2004 cirka 7 100 mkr, vilket är en ökning med 8 procent jämfört med 2003. Årets resultat uppgick till +64 mkr där kommunen svarar för +44 mkr, Telge AB för 114,2 mkr, Telgebostäder 6,6 mkr, Telge Fastigheter 50 mkr, Hamnen 10,1 mkr, Tom Tits Experiment -2,7 och Telge Rent AB -4,0 mkr. Därtill kommer resultat för delägda bolag på -2,0 mkr. Intern resultatöverföring har skett till kommunen i form av ränta och låneramsavgift. Dessa interna poster har justerats i kommunkoncernen.

Den totala investeringsvolymen är 531 mkr. Södertälje kommun står för 118 mkr, Telge AB 182 mkr, Telgebostäder 58 mkr samt Telge Fastigheter 140 mkr (där 78 mkr är investerats i fastigheter som tidigare ägdes av kommunen). Därutöver tillkommer de interna strukturaffärer som skett mellan Telge Fastigheter, TelgeNät AB och kommunen.

Soliditeten har minskat till 8,2. Nedgången orsakas av ökande balansomslutning samt att eget kapital påverkats av interna transaktioner inom kommunkoncernen.

Sammanställd redovisning i siffror 2001-04 (mkr)

	2001	2002	2003	2004
Bruttoomsättning	5 553	5 882	6 560	7 091
Balansomslutning	7 624	8 478	8 407	8 734
Investeringsvolym	518	543	588	531

Årets resultat efter finansiella poster, för bolagen i koncernen 2001-04 (mkr)

	2001	2002	2003	2004
Telge (i Södertälje) AB[1]	67,7	77,6	104,6	114,2
AB Telgebostäder	4,9	-2,6	14,4	6,6
– engångsnedskr.		-306,0		
Telge Fastigheter AB[2]	3,2	13,5	7,5	50,1
Södertälje Hamn	0	4,4	5,5	10,1
Tom Tits Experiment AB		-0,9	-1,4	-2,7
Telge Rent AB				-4,0

[1] F d Telge Energi-koncernen
[2] F d Fastighets AB Karlavagnen

Sammanställd redovisning / Nyckeltal 2001-04 (mkr)

	2001	2002	2003	2004
Året resultat	34,7	-44,8	-20,4	63,9
– engångsnedskr.		-306,0		
Självfinansieringsgrad av investeringarna	62,3	48,8	55,0	79,7
Soliditet	10,9	9,2	9,0	8,2

Vår personal

PERSONALSAMMANSÄTTNING

Antalet anställda

Södertälje kommun hade 4 984 tillsvidareanställda och visstidsanställda omräknat till heltider 2004-10-31. 79 procent av de anställda arbetar inom de tre största nämnderna utbildningsnämnden, social- och arbetsmarknadsnämnden samt äldreomsorgsnämnden. Antalet deltidsanställningar var 1 408 vilket motsvarar cirka 25 procent av antalet anställningar. Under året har antalet tillsvidare och visstidsanställda minskat med 386 jämfört med 2003. Den största delen av minskningen beror på att personal gått över till den nybildade Telgekoncernen (drygt 200 anställda) samt besparingar främst inom äldreomsorgen.

Personalomsättningen för tillsvidareanställda var under året cirka 8 procent vilket är samma nivå som för 2003 om man räknar bort verksamhetsöverföringar.

Till följd av befolkningens ålderssammansättning kommer behovet av att rekrytera grundskollärare att minska de närmaste åren medan det kommer att finnas ett ökat behov av gymnasielärare, förskolepersonal och personal inom äldreomsorgen.

Under året har 101 anställda gått i pension mot 98 år 2003. De närmaste åren beräknas antalet pensioneringar att öka gradvis. Detta syns när man analyserar andelen anställda över 60 år som har ökat från 10 procent 2003 till 14 procent 2004. Medelåldern har också ökat, från 45,5 år 2003 till 47,1 år 2004. Andelen kvinnor har ökat från 79 procent till 80 procent.

/Se diagram Anställdas åldersfördelning 2003 och 2004 ▶

Ålder- och könsfördelning bland kommunens anställda är i stort sett oförändrad jämfört med föregående år. Medelåldern har ökat marginellt från 44,5 år till 44,8 år och andelen kvinnor har minskat från 80 procent till 79 procent.

KOSTNADSUTVECKLING/EKONOMI

Personal- och lönekostnaderna minskade med tre procent

Kommunens lönekostnad var 1,3 miljarder kronor 2004, en minskning med tre procent från 2003. Eftersom löner och sociala avgifter utgör 92 procent av personalkostnaden har även personalkostnaden minskat med nästan lika mycket (2%). Personalkostnaden uppgick till 1,9 miljarder kronor 2004 och i den ingår även utbildning, rekrytering, personalbefrämjande åtgärder, avgångsförmåner samt företagshälsovård.

Kostnaderna för avtalsenliga löneökningar beräknas bli mellan två och tre procent per år de närmaste tre åren.

Anställdas åldersfördelning 2003 och 2004

Genomsnittlig löneutveckling

För tillsvidareanställd personal har medellönen stigit med i genomsnitt 2,7 procent.

Medellönen för kvinnor är 20 644 kr per månad och för männen 22 530 kr. Kvinnornas medellön i Södertälje kommun utgör därmed 91,6 procent av männens, vilket är en ökning med 0,4 procentenheter jämfört med 2003.

Nya pensionsriktlinjer

Kommunstyrelsen antog under året nya pensionsriktlinjer som på ett samlat sätt beskriver kommunens åtaganden i pensionshänseende gentemot anställda och förtroendevalda. Riktlinjerna innehåller även möjlighet till alternativa pensionslösningar för chefer och nyckelpersoner som har konstruerats så att de ska vara kostnadsneutrala för kommunen jämfört med det centrala pensionsavtalet.

PERSONALEN I SIFFROR 2004

Personalförhållandena avser endast kommunen och inte de kommunala bolagen.

Personalen i siffror 2003-2004

	2003	2004	+/-	%
Tillsvidare-anställda*	4 501	4 291	-210	-5
Visstids-anställda*	869	693	-176	-20
Deltids-anställda, %	25,1	25,8	0,70	3
Personal-omsättning, %	8,4	8,3	-0,10	-1
Övertids-timmar	67 866	46 981	-20 885	-31
Fyllnads-timmar	82 567	71 231	-11 336	-14
Lönekostn. (Mkr)	1 313	1 278	-35	-3
Personal-kostn, Mkr	1 958	1 918	-40	-2
Andel brutto-kostnad, %	53	53	–	–

* *omräknat till heltidsanställningar*

HÄLSA OCH TRIVSEL

Sjukfrånvaron har minskat

Kommunens mål var att minska sjukfrånvaron med tre dagar per anställd under 2004. Resultatet blev en minskning på cirka två dagar. I Mål & Budget 2005-2007 anges att kommunens mål är att halvera sjukskrivningen till 2008. Detta blir ännu viktigare i och med den förändring i sjukförsäkringslagen där arbetsgivaren får betala 15 procent av varje heltidssjukskrivens sjukpenningkostnad i en särskild sjukförsäkringsavgift.

Antalet långtidssjukskrivningar över 60 dagar minskade med 80 personer under 2004 och är i dag 391 varav 56 procent är heltidssjukskrivna.

Enligt lagen om kommunal redovisning redovisas sjukfrånvaron på nytt sätt från och med 1 juli 2003.

Här kan man se att framförallt de yngre anställda minskat sjukskrivningen 2004.

Sjukfrånvaro i förhållande till ordinare arbetstid

	1/7-31/12		
Ålder	2003	2004	diff
T o m 29 år	6,1	5,4	-0,7
30-49 år	9,1	8,8	-0,3
50 år och mer	12,0	11,5	-0,5
Samtliga	**10,1**	**9,7**	**-0,4**
Kvinnor	11,4	10,8	-0,6
Män	5,4	5,6	0,2
Långtidssjukfrånvaro*	67,9	63,3	-4,6

*Andel av sjukfrånvaron som långtidssjukfrånvaro, 60 dagar eller mer

FRISKVÅRD

Kommunen har förlängt sitt avtal med Scaniahälsan där det ingår fri tillgång för kommunens anställda till företagets friskvårdsanläggning. Andelen anställda som besökt Gröndal är samma som föregående år (35%) men antalet besök har ökat med hela 42 procent. I personalenkäten svarar 82 procent av kommunens anställda att de motionerar minst en gång i veckan vilket är en ökning från föregående år.

Personalen trivs

Årets personalenkät som går ut till alla anställda och som genomförts för fjärde året, visar att 80 procent av de svarande uppfattar kommunen som en attraktiv arbetsgivare, vilket innebär att kommunens mål är uppfyllt inom detta område. Däremot är inte kommunens mål att minst 80 procent anser att de har en god arbetsmiljö uppnått eftersom endast 74 procent svarade att så var fallet. Därför fortsätter arbetsmiljöarbetet att vara ett prioriterat område även framöver.

Arbetsmiljöarbete

En ny arbetsmiljöpolicy och riktlinjer för systematiskt arbetsmiljöarbete har utarbetats under året och ska implementeras under 2005, då även arbetsmiljöhandboken kommer att finnas på kommunens intranät som stöd för arbetsledare.

Framtida utveckling

Kommunsektorns utveckling i Sverige

Under de senaste två åren har kostnadsökningarna dämpats kraftigt i kommunerna. Framåt kommer kraven på den kommunala verksamheten att öka till följd av befolkningstillväxt och statliga beslut. En bra samhällsekonomisk utveckling är inte tillräcklig för att upprätthålla en god resultatnivå. Om kostnaderna tillåts få öka i den takt som följer av befolkningstillväxt och statliga beslut beräknas det samlade resultatet för kommunerna 2008 vara minus 5,9 miljarder kronor om skatterna inte höjs.

2005 och 2006 stärks kommunernas ekonomi av nya statliga tillskott och en starkare utveckling av skatteunderlaget. Man kan säga att kommunerna fortlöpande är beroende av statliga tillskott för att klara ekonomin då tillväxten av skatteunderlaget inte räcker för att klara de ökade behoven.

Södertäljes utveckling och vägval

Den resultatförbättring som kommit i Södertälje 2003 och som fortsatt 2004 är glädjande men skall inte ses som en garanti för att utvecklingen nu vänt stadigvarande.

Några faktorer som kan komma att påverka den ekonomiska utvecklingen är:

- omställningen av grundskolan till ett minskat elevunderlag
- konsekvenserna för verksamheterna när storstadssatsningen upphör 2005
- ökningen av antalet flyktingar som får ekonomiskt bistånd
- ökade behov av behandling i slutenvård hos vuxna missbrukare
- osäkerheten om andra kommuner kommer att dra in sitt betalningsansvar för LSS-placeringar i Järnaområdet
- riktade statsbidrag till förskolan som kan innebära att kommunen måste skjuta till pengar för att klara de statliga kraven på ökad personaltäthet
- ökade behov hos den växande äldre delen av befolkningen
- ökade lokalkostnader till följd av hög investeringsvolym och inga möjligheter att direkt påverka driftskostnader i fastigheterna som till exempel nivån på underhållet
- fortsatta satsningen på centrumupprustning i Södertälje
- osäkerheten om generella statliga tillskott 2007 och 2008.

Under 2004 genomfördes verksamhetsövergångar av fastigheter, städ och VA till företagsgruppen Telge. Den kommunala verksamheten och bolagen blir allt mer kopplade till varandra. Detta ställer större krav på kommunen som ägare när det gäller styrningen av bolagen i framtiden.

Det egna skatteunderlaget utvecklas långsammare än rikets och så har det varit sen 2002. Det kan ha och göra med situationen på arbetsmarknaden i Södertälje. Södertälje blir alltmer beroende av inkomstutjämningsbidrag från utjämningssystemet.

Arbetslösheten har fortsatt att stiga trots att konjunkturen och den ekonomiska tillväxten varit god under det senaste året. Förutom en generellt låg efterfrågan på arbetskraft är problemet att utbud och efterfrågan inte stämmer överens. Arbets-

Under de kommande åren satsar kommunen hårt på att förnya och utveckla stadskärnan. Sandra Vesterdahl arrangerade utställningen Se:Södertälje i Luna kulturhus. Den handlade om vår stadskärna förr, nu och i framtiden.

givarna har mycket höga kompetenskrav, medan de flesta av Södertäljes arbetslösa har låg utbildningsnivå eller utbildningar och yrkeserfarenheter från utlandet som inte är efterfrågade på den svenska arbetsmarknaden.

Av länets 27 kommuner är det bara tre stycken som har högre skatteuttag 2005 än Södertälje; Värmdö, Huddinge och Sigtuna. Botkyrka och Salem har samma totala skattesats som Södertälje, 32,40. Utrymmet i framtiden för skattehöjningar är därför begränsat om kommunens image inte ska påverkas negativt.

Även om det hänt många positiva saker 2004 finns det anledning att iaktta en fortsatt stram hållning om kommunen ska klara sitt välfärdsuppdrag. Vi går in i 2005 med ett underliggande underskott på cirka 20 miljoner kronor sedan hänsyn tagits till intäkter av engångskaraktär, som till exempel vinster från exploateringsverksamheten och retroaktiva momsåterbetalningar och arrendeintäkter. Därtill skall läggas att vi får en ökningstakt på de kommunala pensionerna på cirka 10 miljoner kronor per år även om det nu sker från en lägre nivå.

Det troliga är att kommunen inom sina givna ramar måste omprioritera resurser till de ökande kostnaderna för individ- och familjeomsorgen. Görs inte detta är det sannolikt så att nya obalanser kommer att uppstå i kommunens ekonomi. Utrymmet för att höja ambitionsnivån i andra verksamheter är därför begränsad.

Kommunkoncernens organisation

Politisk ledning

Kommunfullmäktige är Södertälje kommuns högsta beslutande instans, en lokal riksdag om man så vill. Kommunfullmäktiges 65 ledamöter väljs av medborgarna vart fjärde år samtidigt med riksdags- och kommunalvalen. Under mandatperioden 2003-2006 har socialdemokraterna tillsammans med vänsterpartiet och miljöpartiet majoriteten i kommunfullmäktige med totalt 37 mandat.

Mandatfördelning i kommunfullmäktige 2003-2006

	Mandat
Socialdemokraterna (s)	28
Moderaterna (m)	10
Folkpartiet (fp)	7
Vänsterpartiet (v)	5
Miljöpartiet (mp)	4
Kristdemokraterna (kd)	4
Centern (c)	3
Pensionärspartiet (pp)	2
Nationaldemokraterna	2
Totalt	**65**

Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för att den kommunala servicen är likvärdig i hela kommunen, att lagar och förordningar följs och att skattemedlen används effektivt. Kommunfullmäktige beslutar om skatteuttaget, nivån på taxor och avgifter och fastställer budget för kommunens nämnder och avkastningskrav för aktiebolagen. Besluten i kommunfullmäktige verkställs av kommunens nämnder, styrelser och bolag.

Kommunstyrelsen är det ledande och samordnande organet. Kommunstyrelsen ska leda förvaltningen och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet, följa frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning m m.

Kommunstyrelsen har elva ledamöter och elva ersättare. Antalet ledmöter från varje parti är proportionellt till mandatfördelningen i kommunfullmäktige.

De olika nämnderna är organiserade i sju facknämnder och fyra kommundelsnämnder. Facknämnderna är: utbildningsnämnd, social- och arbetsmarknadsnämnd, kultur- och fritidsnämnd, äldreomsorgsnämnd, stadsbyggnadsnämnd, teknisk nämnd och miljönämnd. De fyra kommundelsnämnderna finns i kommunens ytterområden, Enhörna, Hölö/Mörkö, Järna och Vårdinge. Dessutom finns överförmyndarnämnd, valnämnd och arvodesnämnd. ▶ *Se organisationsbild | Se sidan 37*

De ordinarie ledamöterna i kommunstyrelsen: Stående från vänster. Elof Hansjons (s), Mats Siljebrand (fp), Tage Gripenstam (c), Mats Pertoft (mp), Aydin Özkaya (s), Staffan Norberg (v). Sittande: Bengt-Hugo Bengtsson (m, ersättare för Marita Lärnestad som saknas på bilden), Ulla Rygin (s), Anders Lago (s), Susanne Bergström (s), Robert Halef (kd).

FÖRVALTNINGSLEDNING

I Södertälje är alla verksamheters kontor, inklusive kommundelarna, samlade i en gemensam kommunförvaltning. Övergripande ledning för kommunförvaltningen utövas av stadsdirektören (och dennes staber) och kontorscheferna.

Kommunledningskontoret leds av stadsdirektören.

Övriga kontor är social- och arbetsmarknadskontor, äldreomsorgskontor, utbildningskontor, kultur- och fritidskontor, samhällsbyggnadskontor, miljökontor och lantmäterikontor. För kommundelarna Järna, Vårdinge, Enhörna och Hölö/Mörkö finns ett gemensamt kommundelarnas kontor.

KOMMUNKONCERNEN

Södertälje kommunkoncern omfattar kommunen och de tjugotal företag i vilka kommunen har ett väsentligt inflytande eller där kommunens andel uppgår till minst 15 procent. De bolag som kommunen äger tillsammans med andra aktörer anses ingå i koncernen motsvarande den ägda andelen.

▶ *Se organisationsbild | Se sidan 37*

Skattefinansierad verksamhet

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Ordförande Karin Östlund (s)

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige har 65 ordinarie ledamöter och sammanträder elva gånger per år. Mötena är öppna för allmänheten.

KOMMUNSTYRELSE

Ordförande Anders Lago (s)
Stadsdirektör Roger Johansson

Kommunstyrelsen är kommunens ”regering” med uppdrag att bereda alla ärenden som ska beslutas i kommunfullmäktige och svara för finansiell styrning och samordning. Kommunstyrelsen svarar också för verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut. Kommunstyrelsen har elva ledamöter från sju partier. Kommunstyrelsens eget kontor, kommunledningskontoret, bereder ärenden till kommunstyrelsen och arbetar med frågor som är strategiska och övergripande för hela kommunen, till exempel övergripande resursprioriteringar och policyfrågor.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

Ordförande Anna-Lisa Lundmark (s)

Överförmyndarnämnd som består av tre ledamöter och tre ersättare har tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare. Dessa hjälper personer som inte själva kan ta tillvara sin rätt eller förvalta sin ekonomi.

VALNÄMND

Ordförande Gunilla Höög (s)

Enligt vallagen skall det finnas en valnämnd i varje kommun. Valnämndens huvuduppgift är att ansvara för det praktiska genomförandet av de allmänna valen i respektive kommun, till exempel valen till riksdag, landsting och kommunfullmäktige. Valnämnden har sju ledamöter och sju ersättare.

REVISIONEN

Ordförande Valter Karlsson (s)

Kommunfullmäktige skall enligt kommunallagen utse revisorer. Revisorerna är kommunfullmäktiges kontrollinstrument beträffande den kommunala verksamheten. Till sin hjälp kan de förtroendevalda revisorerna anlita yrkesrevisorer. Revisorerna har till uppgift att granska att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att räkenskaperna är rättvisande och att befintlig kontroll inom nämnderna är tillräcklig. Kommunrevisionen består av nio förtroendevalda revisorer och nio ersättare.

ARVODESNÄMND

Ordförande Bo Ohlson (s)

Arvodesnämnden bereder frågor om ekonomiska förmåner till kommunens förtroendevalda såsom bestämmelser om arvodenas storlek och konstruktionen av arvodena. Arvodesnämnden har sju ledamöter och sju ersättare.

Kommunens och Telges chefer:
Mats Carlström, Ulla-Marie Hellenberg, Einar Schuch, Dan Björklund och Kjell Hasslert.
Ewa Chrona, Torbjörn Neiman, Roger Johansson och Kerstin Palomäki.
Saknas: Monica Birgersson och Agneta Jöhnk.

UTBILDNINGSNÄMND

Ordförande Thomas Johansson (s)
Utbildningschef Ulla-Marie Hellenberg

Utbildningsnämnden är ansvarig för förskola, skolbarnomsorg, grundskola samt särskola i Södertälje med undantag av ytterkommundelarna Järna, Hölö/Mörkö, Enhörna samt Vårdinge. Nämnden har även ansvar för gymnasieskolan i hela kommunen.

ÄLDREOMSORGSNÄMND

Ordförande Rose-Marie Jacobsson (s)
Omsorgschef Monica Birgersson

Äldreomsorgsnämnden är ansvarig för äldreomsorgen i Södertälje med undantag av de yttre kommundelarna, Järna, Hölö/Mörkö, Enhörna och Vårdinge.

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMND

Ordförande Stig Karlsson (v)
Social- och arbetsmarknadschef Kerstin Palomäki

Social- och arbetsmarknadsnämnden är ansvarig för individ- och familjeomsorg (utredning, vård och behandling samt ekonomiskt bistånd) Nämnden har även ansvar för verksamhet för funktionshindrade, psykiatri, vuxenutbildning (Komvux, Sfi, Särvux), flykting- och invandrarfrågor, samt arbetsmarknadsfrågor och konsumentfrågor i hela kommunen.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND

Ordförande Susanne Bergström (s)
Kultur- och fritidschef Torbjörn Neiman

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för, kommunens fritidsgårdar, Torekällbergets museum och Luna kulturhus samt kulturskolan med Estrad, program och konferens. Idrottsanläggningar och det kommunala föreningslivet ligger även inom nämndens ansvarsområde.

TEKNISK NÄMND

Ordförande Johan Andersson (s)
Samhällsbyggnadschef Einar Schuch

Tekniska nämnden ansvarar för kommunala gator och vägar. Ansvaret för gator och vägar i ytterkommundelarna ligger, med undantag av Enhörna, på kommundelsnämnderna i Järna, Hölö-Mörkö och Vårdinge. Den tekniska nämnden har också ansvaret för exploateringsfrågor, trafiksäkerhetsfrågor och parkeringsövervakning.

STADSBYGGNADSNÄMND

Ordförande Staffan Norberg (v)
Samhällsbyggnadschef Einar Schuch

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar såväl för plan- och byggverksamhet som mät- och kartverksamheten i kommunen samt för plan- och byggverksamhet. Ansvaret för plan- och byggverksamhet i ytterkommundelarna ligger på kommundelsnämnderna.

MILJÖNÄMND

Ordförande Jerker Idestam-Almqvist (mp)
Miljöchef Dan Björklund

Miljönämnden fullgör kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämnden utför också de miljöuppgifter som enligt lag ska verkställas av den kommunala nämnden inom plan- och byggnadsväsendet.

Kommundelsnämnder

Det finns fyra kommundelsnämnder. De har ansvar för stora deler av verksamheterna ute i kommundelarna; förskola, grundskola, äldreomsorg samt vissa delar av den tekniska verksamheten och kultur- och fritidsverksamheten.

Den personal, som arbetar inom nämndens ansvarsområden har sin organisatoriska tillhörighet i de fackkontor där verksamheten finns samlad d v s utbildningskontoret, äldreomsorgskontoret, samhållsbyggnadskontoret och kultur- och fritidskontoret. De fyra kommundelsnämnderna har till sitt stöd ett kommundelarnas kontor, som leds av kontorschef Ewa Chrona.

JÄRNA KOMMUNDELSNÄMND

Ordförande Pontus Åström (s)

HÖLÖ-MÖRKÖ KOMMUNDELSNÄMND

Ordförande Peter Karlberg (s)

VÅRDINGE KOMMUNDELSNÄMND

Ordförande Pelle Nygren (s)

ENHÖRNA KOMMUNDELSNÄMND

Ordförande Karin Östlund (s)

Kommunägda bolag

SÖDERTÄLJE KOMMUNS FÖRVALTNINGS AB

Styrelseordförande Anders Lago (s)
VD Kjell Hasslert

Södertälje Kommuns Förvaltnings AB är det nya moderbolaget när nu två koncerner har blivit en efter att Södertälje kommun i december köpt Nykvarns kommuns ägarandel på drygt 9 procent.

TELGE I SÖDERTÄLJE AB

Styrelseordförande Anders Lago (s)
VD Kjell Hasslert

Moderbolag i Telge Energi koncernen blir nya moderbolaget för hela koncernen när alla tidigare moderbolag blivit fusionerade.

TELGE ENERGI AB

Styrelseordförande Kjell Hasslert
VD Johan Öhnell

Telge Energi AB bedriver elhandel i hela Sverige och har cirka 180 000 kunder varav cirka 40 000 i Södertälje.

TELGE NÄT AB

Styrelseordförande Kjell Hasslert
VD Göran Ernstson

Bolaget sköter fjärrvärme, fjärrkyla, elnät och va-nätet. Vidare har bolaget påbörjat arbetet med ett lokalt bredbandsnät i Södertälje.

TELGE ÅTERVINNING AB

Styrelseordförande Helena Forslund (s)
VD Helena Karlsson

Telge Återvinning AB samlar in och bearbetar hushålls- och industriavfall. Bolaget erbjuder även helhetslösningar för företag och industrier och arbetar med forskning och utveckling inom områden som till exempel lakvatten och askhantering.

TELGEKRAFT AB (ÄGS TILL 60 %)

Styrelseordförande Kjell Hasslert
VD Torben Eliasson

TelgeKraft har till ändamål att köpa och sälja kraft. Bolaget bedriver även värdepappersrörelse och därmed förenlig verksamhet inom kraftområdet. Bolaget ägs, förutom av Telge, av LM Ericson, Astra Zeneca och Scania.

TELGE RENT AB

Styrelseordförande Inger Linder
VD Ewert Sjöstrand

I det nya bolaget Telge Rent AB har hela kommunens städverksamhet samlats. Totalt har cirka 160 personer från kommunen och bolagen gått över till Telge Rent AB.

AB TELGEBOSTÄDER

Styrelseordförande Erik Andersson (s)
VD Matias Lindberg

AB Telgebostäder är ett allmännyttigt bostadsföretag som äger och förvaltar drygt 11 900 lägenheter i flerfamiljshus och radhus.

TELGE FASTIGHETER AB

Styrelseordförande Lars Godner (s)
VD Bengt Bengtsson

Bolaget är lokalförsörjare åt Södertälje Kommun vad avser skolor, äldreboende och kontor. Dessutom hyrs kommersiella lokaler ut såsom kontors- och butikslokaler i såväl centrala lägen som i lokala stadscentra.

SÖDERTÄLJE HAMN AB

Styrelseordförande Claes Hellgren (s)
VD Ingvar Wirén

Södertälje Hamn AB:s verksamhet består av traditionella hamntjänster såsom, lastning och lossning av fartyg, mottagning/utlämning av gods, terminalhantering, lagerhantering samt mark- och magasinsuthyrning. I verksamheten ingår även oljehamnen i Södertälje.

TOM TITS EXPERIMENT AB

Styrelseordförande Annika Laurén (mp)
VD Klas Fresk

Tom Tits Experiment är ett Science Center med drygt 400 experiment och en kultur- och utbildningsverksamhet. I verksamheten ingår även butik, restaurang och café, olika arrangemang och program samt turnéverksamhet med mobila utställningar.

Övriga koncernbolag

GLASBERGA FASTIGHETS AB

Styrelseordförande Roger Johansson
VD Magnus Berg

Ägarnas intentioner med Glasberga Fastighets AB är att skapa en ny attraktiv stadsdel inom Glasberga. Detaljplanearbete etapp 1-3 pågår. Bolaget ägs av Södertälje kommun, AB Telgebostäder, Riksbyggen Ekonomisk förening och JM Byggnads AB med vardera med 25 procent av aktierna.

SÖDERENERGI AB

Styrelseordförande Anders Lago (s)
VD Leif Bodinson

Söderenergi AB har till uppgift att på miljömässigt bästa och effektivast möjliga sätt producera värme. Södertälje kommun äger 50 procent av aktierna i bolaget och Huddinge och Botkyrka kommun 25 procent vardera.

I Söderenergikoncernen ingår förutom Söderenergi AB även Igelstaverkens Förvaltnings AB samt AB Baltic Peat.

TRÄFFPUNKT TÄLJE AB

Styrelseordförande Roger Johansson
VD Per Stümer

Träffpunkt Tälje AB verkar för att genom olika aktiviteter skapa en positiv bild av Södertälje. Bolaget driver turistbyrån. Företaget ägs av cirka 180 företag och organisationer från ett stort antal branscher inom Södertälje och till 40 procent av Södertälje kommun.

SYVAB

Styrelseordförande Anders Lago (s)
VD Lars Gunnarsson

SYVAB, Sydvästra stockholmsregionens VA-verksaktiebolag, bedriver ett avancerat avloppsreningsverk med fosfor- och kväverening i Himmerfjärdsverket. Södertälje kommuns ägarandel är 16,7 procent (bolagets resultat- och balansräkning ingår inte i kommunkoncernen). Övriga ägare är kommunerna Botkyrka, Huddinge, Nykvarn, Salem och Stockholm.

EUROBASKET 2003 I SÖDERTÄLJE

Styrelseordförande Anders Lago (s)

Bolaget arrangerade EM-gruppspel i basket i Södertälje under september månad år 2003, med en storpublik på sammanlagt cirka 20 000 personer. Projektet genomfördes i samarbete med AstraZeneca, Scania, Södertälje Basketbollklubb, Stockholms Basketbollförbund och Träffpunkt Tälje. Bolaget är i dag vilande.

Kommunens organisation

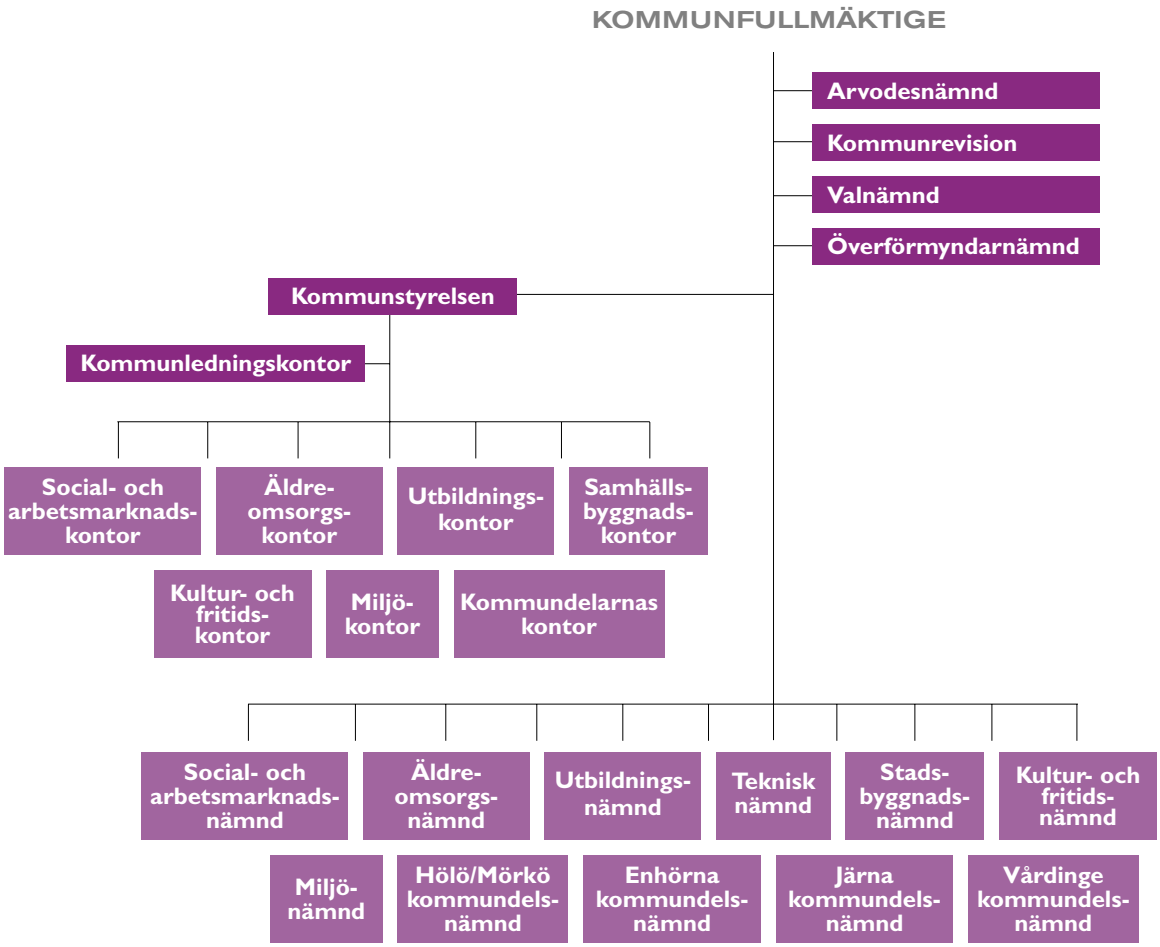

Kommunägda bolag

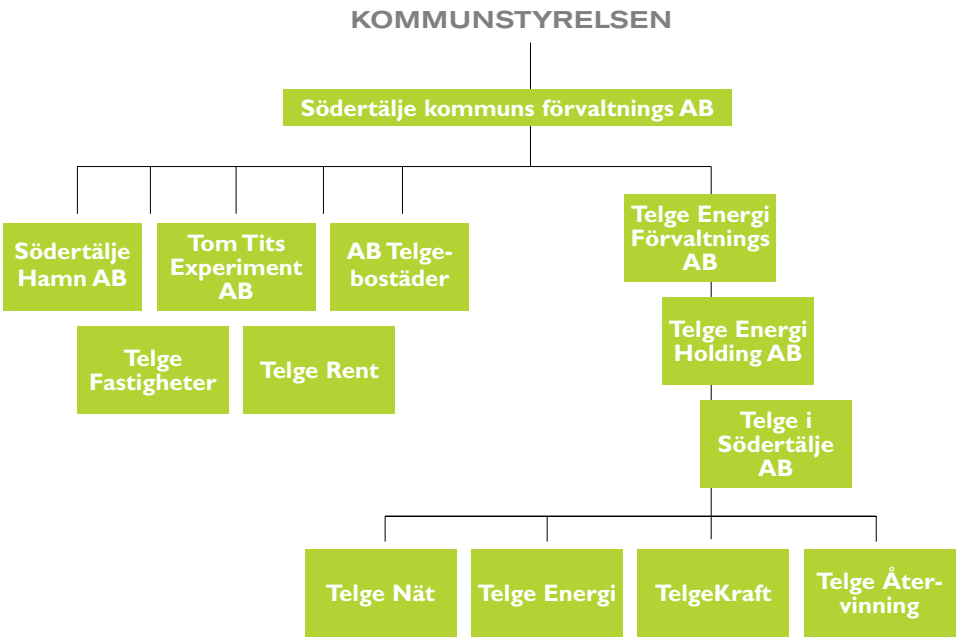

Södertäljebor är vi allihopa! När drottningen besökte staden i april höll sig de unga kommuninvånarna framme och viftade med flaggor.

En bedömning av kommunens finansiella situation grundar sig på flera aspekter. Ofta läggs fokus på enbart resultatet, inte minst efter tillkomsten av statens krav på kommunerna att uppnå balans mellan intäkter och kostnader ett enskilt år. Andra lika viktiga aspekter är kapacitetsutvecklingen på lång sikt, riskförhållandena samt kommunens förmåga att styra och kontrollera den ekonomiska utvecklingen. Bedömningen måste även göras utifrån hela kommunkoncernens perspektiv. Analysen och bedömningen i detta kapitel omfattar den kommunala förvaltningen.

KOMMUNENS INTÄKTER

En av de viktigaste förutsättningarna för den kommunala självstyrelsen är rätten att själv besluta hur mycket kommunen ska ta ut i skatt av sina invånare. Kommunalskatten är också den största inkomstkällan för kommunerna. Därnäst följer statliga bidrag och finansiella intäkter och först på fjärde plats kommer avgifter från kommuninvånarna för olika tjänster. Årets intäkter innehåller även ett större belopp som klassificerats som extraordinär intäkt som avser aktieförsäljning. Nykvarns aktier i Telge Energi Förvaltnings AB har köpts av Södertälje kommun och sålts vidare till kommunens koncernbolag Södertälje kommuns Förvaltnings AB. I tabellen nedan återspeglas fördelningen av Södertälje kommuns intäkter 2004.

Externa intäkter

	Mkr	Andel %	Förändring Mkr	%
Kommunalskatt	2 351	57	+110	+5
Statlig utjämning och bidrag	321	8	+39	+14
Statligt sysselsättningsstöd	30	1	-8	-21
Driftbidrag från stat med flera	353	9	+8	+2
Avgifter	153	4	-48	-24
Försäljningsintäkter	111	3	+9	+9
Övrigt	145	2	+16	+12
Finansiella intäkter	474	11	+107	+29
Summa före extraordinära intäkter	3 937		+233	+6
Extraordinära intäkter, aktieförsäljning	216	5	+216	
Summa	4 153	100	+449	+12

Skatteintäkterna är beroende av löne- och sysselsättningsutvecklingen i hela landet. Staten utjämnar skillnader mellan kommunerna genom att de kommuner som har en skattekraft som är lägre än genomsnittet för riket får ett bidrag medan de kommuner som har en högre skattekraft än riksgenomsnittet får betala en avgift. En utjämning sker även för kommunernas kostnadsstruktur. Södertälje betalar 13 miljoner kronor till utjämningssystemet. Skatteintäkterna beror sedan på vilken utdebitering kommunen har.

Kommunalskatten i Södertäljes höjdes 2004 med 60 öre till 20:13. Den totala kommunalskatten uppgick till 32:40 efter att även landstinget höjde skatten med 65 öre. I 107 kommuner höjdes kommunalskatten 2004, varav 48 berodde på enbart höjning av landstingsskatten. Den genomsnittliga kommunalskatten i riket uppgick till 31:51 och för Stockholms län till 31:08. Södertälje ligger således över genomsnittet både i riket och länet. Även i jämförelse med Södertörnskommunerna ligger Södertälje över snittet – det är bara Huddinge som ligger över med 10 öre. Under de senaste två åren har den totala kommunalskatten höjts med 2:55 för Södertäljeborna, varav landstinget svarar för 1:95. Kommunalskatten blir oförändrad 2005 för Södertäljes del som därmed intar den 38:e lägsta platsen bland landets kommuner. Om även landstingsskatten räknas in placerar sig Södertälje på plats 192 av 290 kommuner.

Kommunens intäkter har ökat med 12 procent jämfört med föregående år. Om den extraordinära intäkten räknas bort blir ökningen 6 procent. Intäkterna från skatterna har ökat med 5 procent, medan de statliga utjämnings- och bidragssystemen sammantaget ökat med 10 procent. Ökningen av skatteintäkter och statliga bidrag har tillfört kommunen 149 mkr.

VART GÅR PENGARNA?

Största delen av skattepengarna (80 procent) går till att finansiera vård, omsorg och skola. Den pedagogiska verksamheten är störst och svarar för 45 procent av kommunens verksamhet. Viss verksamhet i kommunen genererar nettointäkter och kommunens finansnetto är positivt och bidrar därmed till att finansiera verksamheten. I tabellen nedan återfinns fördelningen av nettokostnaderna för verksamheterna i kommunen 2004.

Nettokostnader

	Mkr	Andel %	För-ändr %
Pedagogisk verksamhet			
– Förskola	276	10	+4
– Grundskola	644	24	+/-0
– Gymnasieskola	219	8	+2
– Vuxenutbildning	29	1	-22
– Särskola	57	2	+16
Arbete och försörjning	142	5	+13
Vård och omsorg			
– Barn- och ungdomsvård	114	4	-1
– Vuxenvård	65	2	+21
– Handikappomsorg	313	11	+8
– Psykiatri	46	2	+/-0
– Äldreomsorg	435	16	+4
Kultur och fritid	151	6	-6
Samhällsbyggnad/ miljö/skydd	124	5	+4
Övrigt	272	10	-4
Affärsverksamhet	-55	-2	-114
Finansnetto	-103	-4	+11
Summa	**2 729**	**100**	**+2**

Nettokostnaderna har totalt ökat med 2 procent under året. Då ingår finansnettot men inte årets extraordinära intäkt. Verksamheten exklusive finansnettot har ökat med 1 procent. Kostnadsutvecklingen för de olika verksamhetsområdena varierar. Den största kostnadsreduceringen har skett inom vuxenutbildningen med 22 procent. Även inom kultur och fritid samt övrig verksamhet dit bland annat administrationen räknas, har kostnadsreduceringar skett. Verksamheter som vuxit under året är vuxenvård, särskola och handikappomsorg. Den pedagogiska verksamheten har sammantaget endast ökat med 1 procent.

Tillväxten i kommunens olika verksamheter sedan 2000 redovisas i diagrammet nedan. Förskoleverksamheten har ökat mest under denna tid med 54 procent. Nettokostnadsökningarna kan ställas i relation till den skatteintäktsökning kommunen haft under perioden som uppgår till 21 procent.

▶ *Se diagram. Nettokostnadsökning*

I en kommun är personalkostnaderna den absolut största kostnadsposten. Bland övriga kostnader finns material och tjänster, bidrag till enskilda och föreningar samt kostnader för verksamhet som kommunen köper från andra utförare.

Externa kostnader

	Mkr	Andel %	Förändring Mkr	Förändring %
Personalkostnader	1 904	49	-54	-3
Entreprenader/köp av v-het	625	16	+5	+1
Lokaldrift och underhåll	397	10	+126	+47
Bidrag/transfereringar	240	6	+11	+5
Material, tjänster m m	280	7	+34	+14
Avskrivningar	75	2	-43	-36
Finansiella kostnader	371	10	+120	+48
Summa	**3 893**	**100**	**+199**	**+5**

De externa kostnaderna håller samma ökningstakt som förra året, +5 procent. Verksamhetens kostnader ökar dock bara med 2 procent. Resten av kostnadsökningen beror på att de finansiella kostnaderna ökar – även de finansiella intäkterna ökar, dock inte lika mycket. Inflationen under året har varit 0,4 procent och löneutvecklingen inom kommunen har varit 2,7 procent, att jämföras med kommunsektorn i genomsnitt som haft en löneutveckling på 3,2 procent under 2004. Personalvolymen har minskat med 7,2 procent under året. Till stor del beror det på verksamhetsövergång till bolagskoncernen, men en personalminskning har skett även i övrigt som motsvarar cirka 3 procent. De externa

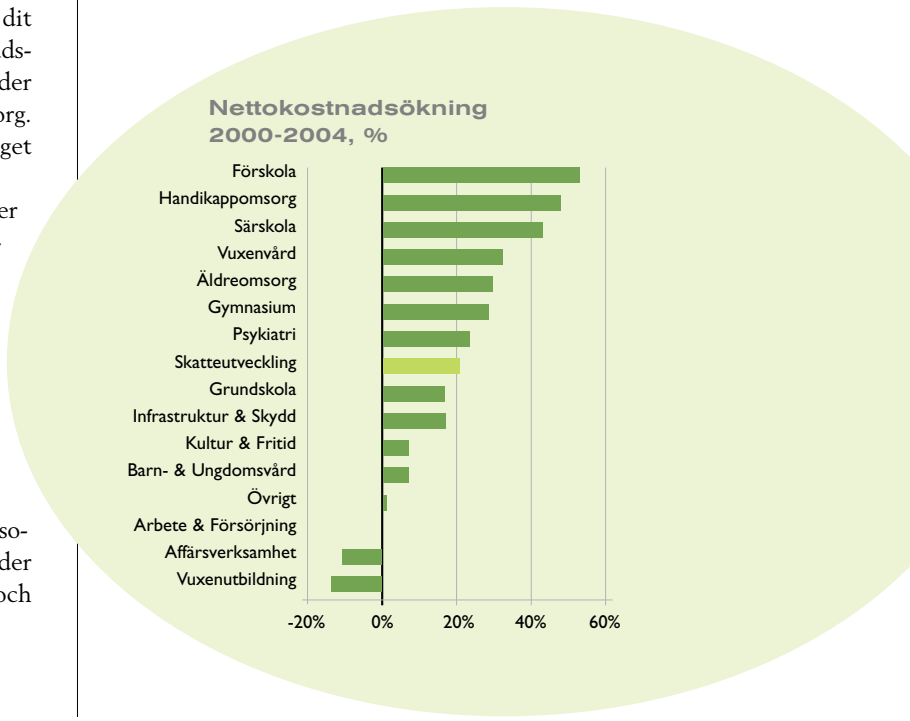

lokalkostnaderna har ökat kraftigt under året och är en följd av att verksamhetslokalerna förts över till kommunens bolag.

Individ- och familjeomsorgen växer kraftigt

Under 2004 har volymtillväxten i verksamheterna varit olika.

Många verksamheter växer...

- 172 fler barn har fått plats i förskolan, +4,5 %
- 95 fler elever inom gymnasieskolan, +3,3 %
- 11 personer fler i daglig verksamhet LSS, +4 %
- 13 personer fler i boende för vuxna LSS, +7,5 %
- 529 fler personer med ekonomiskt bistånd, +10,3 %
- 2 890 fler vårddygn för barn som behöver vård utanför hemmet, +4,4 %
- 7 542 fler vårddygn för vuxna i behov av -behandling, +58 %.

... medan andra minskar

- 132 färre elever i grundskolan, -1,4 %
- 5 000 färre hemtjänsttimmar inom äldreomsorgen, -2 %, men en ökning sker av anhörigvården.

RESULTAT OCH KAPACITET

Ett positivt resultat på 44 Mkr

Resultatet, före extraordinära poster, för 2004 blev plus 44 mkr, vilket är 34 mkr bättre än föregående år. Resultatförbättringen beror på att skatteintäkterna ökat betydligt mer än nettokostnaderna. Höjningen av kommunalskatten gav kommunen 71 mkr extra i kassan och svarar för drygt hälften av skatteintäktsökningen. Samtidigt har finansnettot försämrats med 13 mkr och jämfört med 2003 ligger intäkterna från bolagen 84 mkr lägre. Resultatförbättringen har alltså helt åstadkommits inom kärnverksamheten.

Det mångåriga mönstret med att nämnderna överskrider sina budgetar har i år definitivt brutits. En förbättring märktes redan förra året då nämdernas resultat stannade på minus 17 mkr. Årets resultat innebär att nämnderna uppvisar ett plusresultat på 30 mkr (exkl VA). En stark styrning och vilja från nämnder och ledning samt idogt arbete i verksamheten har gjort detta möjligt, trots att extra besparingar lades på under året.

Några större budgetavvikelser på skatterna har inte uppstått detta år. Däremot finns budgetmässiga avvikelser på andra större centrala poster som var och en påverkat resultatet, men som tillsammans endast medför en budgetmässig nettoavvikelse på minus 7 mkr. En förändrad uppdelning av pensionsåtagandena med Nykvarns kommun har påverkat pensionsskuldsberäkningen med minskade kostnader som följd. Överföringen av fastigheter, städ och VA-verksamhet till kommunens bolag har haft en stor påverkan på kommunens ekonomi, men inte nämnvärt påverkat resultatet som helhet.

En förutsättning för verksamhetsövergången och strukturförändringen i bolagskoncernen var att bolagens ränta på reversfordringarna skulle öka med cirka 30 mkr för att kompensera kostnadsökningar och intäktsbortfall i kommunen. Så har också skett – men å andra sidan har kommunen förlorat de intäkter man under fyra års tid fått från Södertälje kommuns Förvaltnings AB för den bolagsombildning som skedde år 2000 när Karlavagnen såldes till Telgebostäder AB. Denna affär gav kommunen totalt sett 162 mkr och 2003, som var sista året, erhöll kommunen 45 mkr. Dessutom ska beaktas att en extra utdelning på 50 mkr från Telgekoncernen skedde 2003. Jämfört med 2003 har kommunen alltså fått 83 mkr mindre från sina bolag som försämrat resultatutvecklingen.

Kommunens ekonomi innehåller vissa stora poster som kan variera kraftigt över åren. Dessa så kallade jämförelsestörande poster har ökat med 26 mkr sen föregående år och har påverkat resultatet positivt. Vinsterna från exploateringsverksamheten har fördubblats till 31 mkr – flera bostadsområden har resultatredovisats och försäljningen av Lerhagatippen har påbörjats. Nettoreavinsterna från fastighetsförsäljningar har kunnat uppnå samma nivå som tidigare år genom ett ökat intresse för friköp av tomträttsmark. Retroaktiva intäkter för återbetalning av moms på parkering, samt arrende för Lerhagatippen har givit tillfälliga intäktsförstärkningar på 17 mkr. De statliga bidragen för sysselsättnings- och nyanställningsstöd uppgick till 30 mkr och minskade med 8 mkr jämfört med förra året. Sysselsättningsstödet kommer framöver att ingå i det generella statsbidraget och blir därmed permanenta. De övriga intäkterta kan dock kommunen inte räkna med för framtiden, därför kan man säga att kommunen fortfarande har ett underliggande negativt resultatet för verksamheten på cirka 20 mkr.

▶ *Se diagram. Resultatutveckling*

Resultatet per invånare uppgår till 551 kr (+128 kr 2003). Riksgenomsnittet föregående år låg på

+184 kr. För kommunerna i Stockholms län är resultatet 53 kr per invånare år 2004 och för Södertörnskommunerna 288 kr.

Resultatet nästan återhämtat

Under 2002 skedde en kraftig resultatförsämring när kommunen tappade nära 100 mkr i resultat på ett år. De senaste två årens resultatförbättringar har inneburit att resultatet nästan återhämtats. Kommunen brottades under hela 90-talet med stora underskott. År 2000 var det första gången på 10 år som kommunen visade ett positivt resultat. Resultatförbättringen fortsatte under 2001 till en resultatnivå som kunde bedömas som tillfredsställande, cirka 2 procent av skatteintäkterna. Årets resultat motsvarar 1,9 procent av skatteintäkterna före utjämning.

Den resultatförbättring som skedde åren efter millenieskiftet berodde på flera samverkande faktorer – gynnsam skatteutveckling under flera år, kraftigt förbättrat finansnetto genom ökade intäkter från bolagen och låga räntenivåer, höga exploateringsvinster samt att kommunens kostnader för infrastruktur i vägar och broar upphörde. Till följd av de goda skatteinkomsterna tilläts kostnaderna stiga, vilket direkt fick effekt på resultatet när skatteutvecklingen vek. De senaste två årens resultatförbättringar har skett genom bättre styrning, besparingar och höjd skatt.

Resultatutveckling

	2000	2001	2002	2003	2004
Mkr	+25	+58	-37	+10	+44
Kr/invånare	+326	+731	-467	+129	+551

Extraordinär intäkt på 216 mkr

Efter extraordinära poster uppgår resultatet till plus 260 mkr. Nykvarns kommun köptes ut ur Telge Energi Förvaltnings AB och kommunen sålde aktierna vidare, tillsammans med sina egna, till Södertälje kommuns Förvaltnings AB med en realisationsvinst som följd. Aktieköpet var en förutsättning för omstruktureringen inom bolagskoncernen.

Kommunen klarar även balanskravet!

För kommunernas ekonomi gäller från och med år 2000 ett lagstadgat balanskrav. Vid avstämning av balanskravet ska realisationsvinster dras ifrån årets resultat.

Södertäljes resultat exklusive realisationsvinster blir plus 30 mkr och kommunen klarar därmed balanskravet under 2004.

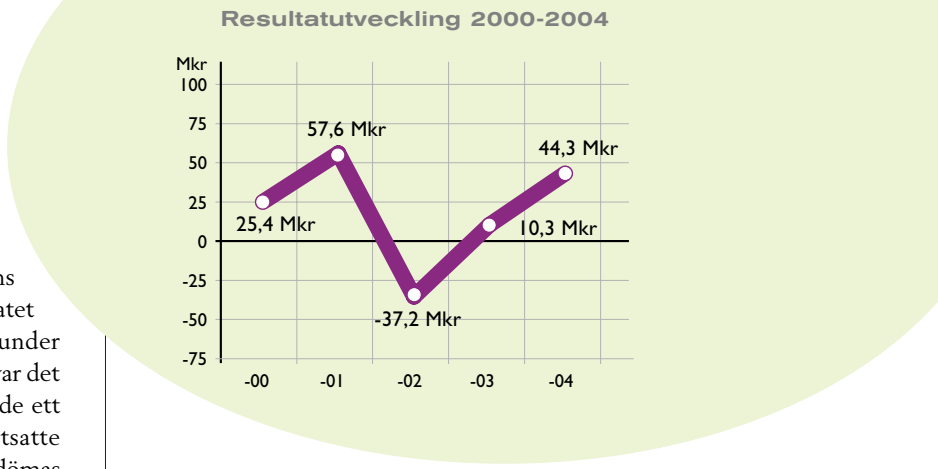

Under överskottsåren 2000-2001 beslutade kommunen att överskotten skulle användas för att garantera en långsiktigt jämn servicenivå till kommuninvånarna. På så sätt kan kommunen mer långsiktigt styra verksamheten utan att behöva panikbromsa ett enskilt år. 2002 års underskott kvittades mot de ackumulerade överskotten och de resterande 2 mkr i underskott måste hämtas hem senast 2004, vilket nu skett. Även 2003 års balansunderskott är genom årets resultat återställt.

Resultatutredning, Mkr

	2000	2001	2002	2003	2004
Resultat enligt resultaträkning	25	58	-37	10	260
Reavinst försäljning materiella anläggningstillg	-17	-23	-8	-13	-14
Reavinst försäljning aktier					-216
Resultat enligt balanskravet	8	35	-45	-3	30
Ackumulerat resultat	8	43	-2	-5	25

Skatteintäkterna ökar mer än kostnaderna

En sund ekonomisk utveckling speglas av att skatteintäkterna ökar mer än nettokostnaderna. Skatteintäkterna har ökat med 2 procentenheter mer än verksamhetens nettokostnaderna under 2004. Den obalans som rådde under åren 2001 och 2002 med väsentligt snabbare kostnadsökning har rättats till de senaste två åren. Detta har åstadskommits med en kombination av höjd skatt och besparingar i verksamheten. Skattehöjningen med 60 öre

gav ett tillskott på 71 mkr, motsvarande 2,7 procent. Till skillnad mot förra året har finansnettot inte förbättrats, vilket gör att den totala kostnadsökningen uppgår till 4,2 procent.

Procentuell förändring, %	03-04	00-04
Skatteintäkter	5,5 %	22,3 %
Verksamhetens nettokostnader	3,5 %	26,8 %
Finansnetto (positivt)	-10,9%	2522,7 %

▼ *Se diagram. Nettokostnads- och skatteutveckling*

Skatteavräkningen negativ för 2003 och 2004

Under perioden 1999-2002 ökade skatteunderlagen mer än vad regeringen antog i sina prognoser. Detta medförde att kommunerna erhöll skattemedel i efterhand med ett års förskjutning. 2004 är första året med negativ avräkning för tidigare år. Södertälje har betalat tillbaka 10 mkr av 2003 års preliminära skatt. Fortsatt svag tillväxt i sysselsättningen gör att kommunernas skatteunderlag inte växer i den takt regeringen förväntade sig när de beslutade om årets skatteutbetalningar. Detta gör att även avräkningen för 2004 blir negativ och kommunen ska betala tillbaka 24 mkr av de preliminära skattepengar som utbetalats under året. Denna beräkning grundar sig på den prognos ekonomistyrningsverket gjort i december.

Nya utjämningssystem

Ett nytt utjämningsystem för LSS-verksamheten gäller från och med 2004 som har medfört ökade skatteintäkter på 25 mkr för Södertälje.

Nettokostnads- och skatteutveckling, 2000-2004

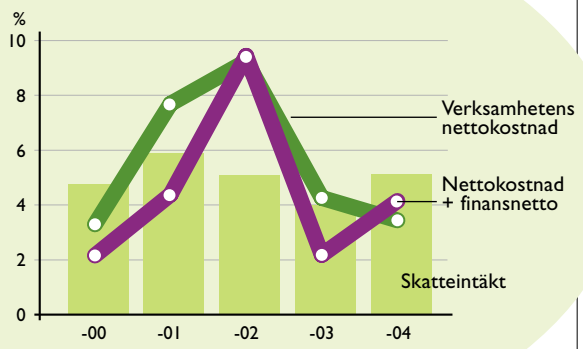

Samtidigt har den regionala utjämningsfonden från det gamla systemet lösts upp och gett en engångsintäkt på 10 mkr. Dessa båda poster har förbättrat skatteutvecklingen med 1,4 procenenheter. Den egentliga skatteintäktsutvecklingen uppgår därför till 4,1 procent och rensat för skattehöjningen blir ökningen bara 1,4 procent.

Till skatteintäkterna räknas även de generella statsbidragen. Dessa har minskat med 2,8 procent, på grund av en reglering av pensionsreformen för perioden 2003-2004. Även sysselsättningsstöden har minskat – minus 21 procent. Tillsammans medför det att kommunen tappat intäkter på 16 mkr jämfört med 2003.

Nettokostnaderna har en minskad ökningstakt

Nettokostnadernas ökningstakt dämpades väsentligt 2003. Denna utveckling har fortsatt under 2004. Verksamhetens nettokostnader ökade med 3,5 procent 2004. Året innan var ökningen 4,3 procent. Den kraftiga ökningen av nettokostnaderna som skedde under 2001 och 2002 har alltså brutits. Årets nettokostnader har påverkats av att verksamhet överförts till bolagen, som lett till att verksamhetens kostnader ökat och finansierats med ”koncernbidrag” från bolagen. Utan denna förändring har verksamheten haft en mycket låg nettokostnadsutveckling som ligger kring 0,6 procent Totalt ökar kostnadssidan med 2,3 procent medan intäkterna minskar med 1,9 procent. Utvecklingen i Södertörnskommunerna visar på en genomsnittlig nettokostnadsökning på 3 procent.

Personalkostnaderna minskar och lokalkostnaderna ökar

Den organisatoriska förändring som genomförts under året, som innebär att fastigheter, städ- och VA-verksamhet överflyttats till kommunens bolag, medför stora förändringar i kostnadsmassan. Den egna fastighetsförvaltningen med såväl kostnader för personal, material, tjänster och avskrivningar har ersatts med externa hyror. VA-verksamhetens kostnader och intäkter har helt lyfts ut ur kommunen. Detta är en stor del av förklaringen till att personalkostnaderna minskat med 3 procent samtidigt som kostnader för lokaler och anläggningar ökat med 47 procent. Men personalreduceringar har skett även inom andra verksamhetsgrenar.

Kommunenens verksamhet är mycket personalintensiv och därför får personal- och löneutvecklingen stor genomslagskraft på nettokostnadsutvecklingen. Den genomsnittliga löneökningen i

Södertälje har varit 2,7 procent, vilket är mindre än genomsnittet för kommunsektorn som uppgår till 3,2 procent enligt SCB. Personalvolymen har minskat under året, vilket också lett till en minskning av personalkostnaden med 3 procent. Kommunens lönekostnad uppgår till 1,3 miljarder.

Personalkostnadsminskningen har procentuellt varit störst inom affärsverksamheten (-74%) och övrig verksamhet (-16 %) genom överflyttningen av verksamhet till bolagen. Inom kärnverksamheten har minskningar skett inom vuxenvården (-12%), vuxenutbildningen (-11%) samt kultur och fritid (-9 %). Även inom grundskolan och äldreomsorgen, som har de största personalkostnaderna, har kostnadsminskningar skett (-2 resp -1%). (Läs mer i avsnittet personalanalys).

Även om personalkostnaderna har stor betydelse för kommunens kostnadsutveckling, så får även köp av verksamhet en allt större påverkan, eftersom kommunal verksamhet numera också bedrivs av andra än av kommunen själv. Köpen av verksamhet har växt successivt under åren och uppgår nu till 625 mkr. Kostnadsutvecklingen för köp av verksamhet har stannat av under 2004 och har endast ökat med 1 procent. Den låga ökningen beror på att den verksamhet som överförts till bolagen haft mycket entreprenadköp. Å andra sidan medför överlåtelsen av städverksamheten att kommunen numera köper städtjänster. De entreprenadköp som på så vis försvunnit i kommunens redovisning motsvaras av lika stora städköp. Under 2003 ökade verksamhets-/entreprenadköpen med 12 procent. Den tidigare kraftiga ökningen inom utbildningssektorn har stannat av, men fortsätter inom förskola (+9%), handikappomsorg (+17%) och har detta år även ökat inom individ- och familjeomsorgen (+22%). Minskat har köpen bland annat gjort inom äldreomsorgen (-7 %).

Intäkterna minskar

Verksamhetens intäkter har minskat med 2 procent jämfört med förra året, vilket helt beror på att intäktsfinansierad verksamhet överförts till kommunens bolag. Kommunens övriga verksamhet har ökat intäkterna med 9 procent. Exploateringsintäkterna har fördubblats, men även andra intäkter har haft en gynnsam utveckling. Avgifter och ersättningar har ökat genom att återbetalning av moms på parkering skett, och att avgifterna för förskolan och äldreomsorgen ökar.

Fortsatt positivt finansnetto – men bidrar inte längre till resultatförbättringen

Kommunen har ett fortsatt stort positivt finansnetto. De finansiella intäkterna överstiger kostnaderna med 102 mkr, vilket dock är en försämring med 13 mkr jämfört med 2003.

Under den senaste femårsperioden har finansnettot förbättrat kommunens resultat med 110 mkr. Det är främst genom ökade uttag från bolagen som detta skett – den största ökningen har skett under åren 2001 och 2003. Dessutom har en under perioden sjunkande räntenivå förbättrat finansnettot. Åren framöver kommer de finansiella intäkterna från bolagen att öka som en följd av den genomförda affären med ytterligare överföring av verksamhet till bolagen. De preliminära lån som funnits under året för de övertagna anläggningstillgångarna har givit kommunen 44 mkr i ränteintäkter.

De så kallade koncernbidragen från bolagen, i form av ränta på reversfordringar och utdelningar, uppgår till 104 Mkr och ligger på samma nivå som åren 2001-2002. Jämfört med 2003 har en minskning skett med 53 mkr. Detta beror på att Telgekoncernen 2003 lämnade en extra utdelning på 50 mkr. Låneramsavgifter för bolagens lån har ökat med 3 mkr och uppgår nu till 22 mkr.

”Koncernbidragen” har påverkats av flera händelser som tar ut varandra ekonomiskt. De har å ena sidan ökat genom årets bolagsförändringar och ökade reversfordringar. Å andra sidan har de minskat genom en räntesänkning på reverserna och att tidigare avkastning på reverser gentemot Södertälje kommuns Förvaltning AB fallit bort. De pengar som koncernbolaget erhöll vid ”Karlavagnsaffären” år 2000 har nu förbrukats i sin helhet. Koncernbolaget hade därefter inga medel att betala reversräntan med. Vid beslut i december 2003 fastställde kommunen det framtida ”koncernbidraget” till 138 mkr. Under 2004 har kommunen erhållit 127 mkr, inkl låneramsavgifter.

Överföringen av verksamhet till bolagen har inneburit att större delen av kommunens tillgångar ”sålts” till bolagen. Tillgångarna har överförts till bokfört värde och samtidigt medfört att kommunen efter denna affär i stort sett är skuldfri för den egna verksamheten. Detta har givetvis både minskat kommunens räntenetto och ökat kommunens utlåning till bolagen.

▶ *Se diagram. Finansnettots utveckling*

Finansnettot per invånare uppgår till +1 279 kr. För Södertörnskommunerna är genomsnittet +633 kr. Genomsnittskommunen i riket hade år 2003 ett positivt finansnetto på 355 kr och kommunerna i länet 502 kr. År 2004 har länets kommuner ett finansnetto på +427 kr per invånare.

Räntenettot sjunker kraftigt

Räntenettot har sjunkit med 35 mkr under året och uppgår endast till 23 mkr. Det beror givetvis på försäljningen av tillgångar till bolagen, men beror också på att ränteläget är fortsatt lågt och har, tillsammans med att internbanken hanterar lån för hela kommunkoncernen, bidragit till att räntekostnaderna blivit lägre än beräknat. Den genomsnittliga räntesatsen på all upplåning uppgick till 4,51 procent, mot föregående år 4,56 procent. Att räntenivån inte sjunkit mer under året förklaras av att kommunen begränsar sin ränterisk genom att sprida över tiden. Vid årsskiftet var räntebindingstiden i genomsnitt 3 år.

Det låga ränteläget förväntas bestå under nästan hela 2005. Det är troligt att riksbanken inte kommer att höja reporäntan förrän tidigast i slutet av 2005. Den låga inflationen bidrar till att räntorna inte kommer att höjas.

▶ *Se diagram. Räntenetto*

Kommunens räntenetto kan antas fortsätta sjunka. Affären med bolagskoncernen genomfördes från 1 april och fick därmed inte helårseffekt 2004. Kommunens nuvarande ekonomiska läge gör att kommunen varken behöver låna till driftverksamhet eller investeringar. Upplåningen för de kommunala bolagen kommer däremot att öka, eftersom det skall genomföras ett omfattande investeringsprogram för skolor, stadshus, stadsnät m m. Dessa investeringar kommer att självfinansieras inom koncernen till minst 50 procent.

Pensionerna – en stor, växande kostnad

Pensionerna är en växande kostnad för kommunerna. Blandmodellen för redovisning av pensionskostnaderna som infördes 1998 innebär att resultatet belastas både med nyintjänade pensioner för året och pensionsutbetalningar för pensioner intjänade före 1998. Pensionskostnaderna innefattar även löneskatt för intjänade pensioner.

▶ *Se diagram. Pensionskostnader*

Totalt uppgår kommunens kostnader för pensioner till 128 mkr, vilket är en ökning med 5 mkr sedan 2003. Från och med detta år har beräkningen för särskild ålderspension (SÅP) och visstidspensioner (VP) ändrats så att alla före årsskiftet beslutade pensioner tagits med, även om de inte ingår i KPA´s beräkning av pensionsskulden. Det ändrade beräkningssättet har medfört att pensionskostnaderna ökat med 3 mkr. I jämförelse med förra året så är den egentliga ökningen av pensionskostnaderna 2 mkr. Årets nyintjänade pensioner inklusive ränta och löneskatt uppgår till 66 mkr, 4 mkr mer än förra året. Den del som avser pensionsutbetalningarna uppgår till 60 mkr och är i stort lika som 2003. Årets pensionskostnader har påverkats av att en ny uppdelning gjorts med Nykvarns kommun och i samband därmed har KPA rättat vissa fel som upptäkts. Detta har lett till att pensionsskulden räknats ned och årets penssionskostnader har därmed ökat ovanligt lite.

Fram till år 2009 förväntas pensionskostnaderna öka med drygt 50 mkr. I diagrammet nedan över framtida pensionskostnader ingår inga nya kostnader för visstidspensioner (VP) och särskild ålderspension (SÅP) åren framöver. Prognosen grundar sig på oförändrad personalvolym.

▶ *Se diagram. Framtida pensionskostnader*

Förvaltning av pensionsmedel

Under 2000 beslutade kommunen att de anställda själva ska placera pensionsmedlen hos olika försäkringsbolag med maximalt belopp. De individuella pensionsmedlen för 2004 på 51 mkr redovisas som kortfristig skuld och kommer att betalas ut i mars 2005. Även löneskatt på 12 mkr är skuldbokförd. I pensionsavtalet PFA 98 ingår även pensionsförmåner utöver den individuella delen. Dessa pensionsmedel inklusive skulder för garantipensioner uppgår till 63 mkr och återlånas i verksamheten.

Kommunens totala pensionsåtaganden uppgår till nära 1,6 miljarder kronor inklusive ansvarsförbindelser.

Pensionsåtaganden inkl löneskatt, Mkr	
Kortfristig skuld, individuella del 2004	62,2
Pensionsavsättning övriga förmåner enligt PFA 98	61,7
Garantipensioner	17,0
Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade t o m 1997	1 404,6
Pensionsutfästelser	6,9
Ansvarsförbindelse Södertörns Brandförsvarsförbund	27,2
Summa	**1 579,6**

100% av skatten används till löpande drift…

Skatteintäkterna ska inte enbart täcka de löpande kostnaderna för verksamheten, utan ska även finansiera en del av kommunens investeringsbehov. Detta görs bland annat genom avskrivningar på tidigare års investeringar. Helst ska skatteintäkterna också kunna täcka nya investeringar för att inte belasta framtiden med ökade finansiella kostnader. Andelen skatteintäkter som används till löpande verksamhet, finansnetto och avskrivningar uttrycks i måttet skattekvot.

Skattekvot, %	2000	2001	2002	2003	2004
Löpande v-het	93	95	99	100	100
Finansnetto	1	-2	-2	-5	-4
Summa till drift	94	93	97	95	96
Kvar till investeringar	6	7	3	5	4

…och finansnettot bidrar med 4% till investeringar

Av årets skatteintäkter har 100 procent använts till löpande drift. Efter tillskott från finansnettot finns 4 procent till investeringar, vilket motsvarar cirka 120 mkr. För att kommunen ska kunna nå målet att egenfinansiera investeringarna får dessa inte överstiga skattekvotens utrymme. Årets investeringar är historiskt sett låga och kommunens resultat räcker därför till för att finansiera investeringarna.

Genom att flytta fastigheterna till kommunens bolag har också kommunens investeringsbehov minskat kraftigt. Alla investeringar i verksamhetsfastigheter sker framgent inom fastighetsbolaget. Behovet av nya och förbättrade lokaler kommer

Finansnettots utveckling 2000-2004

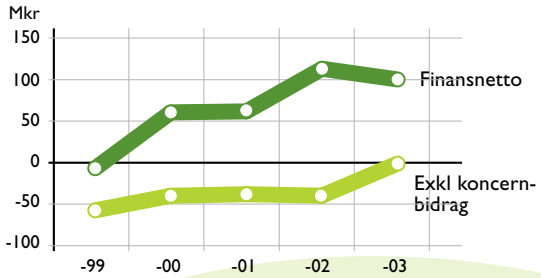

Räntenettot, 2000-2004

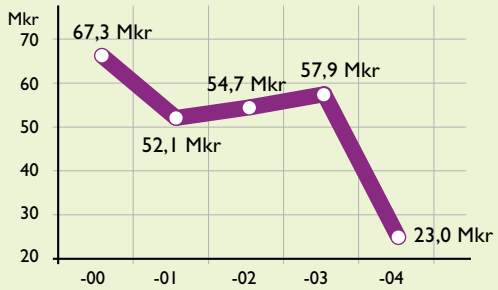

Pensionskostnader 2000-2004

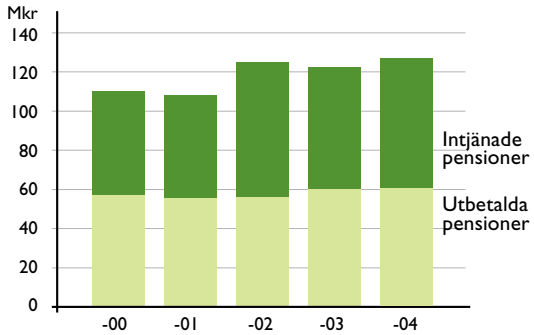

Framtida pensionskostnader 2005-2009

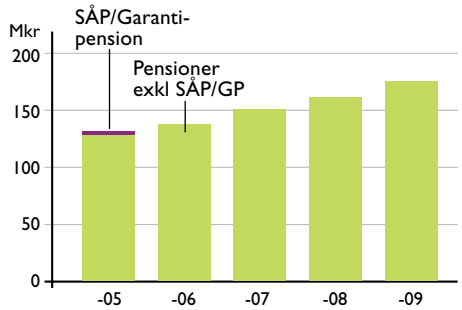

Investeringsvolym 2000-2004

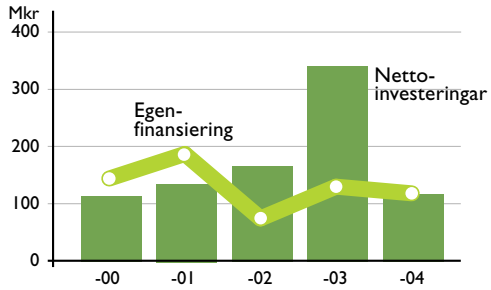

Soliditet 2000-2004

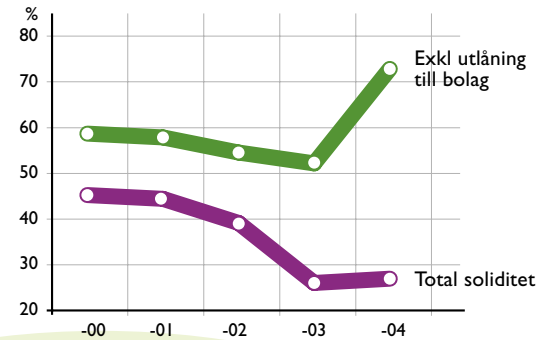

Tillgångsförändring 2000-2004

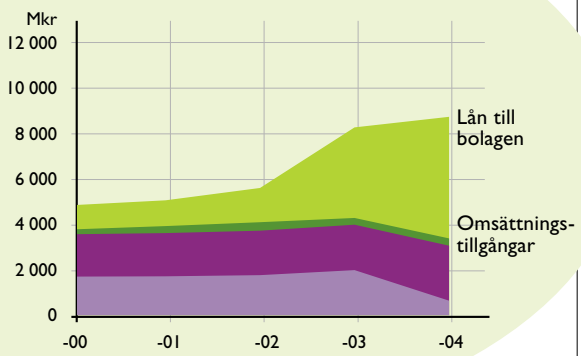

Låneskuld 2000-2004

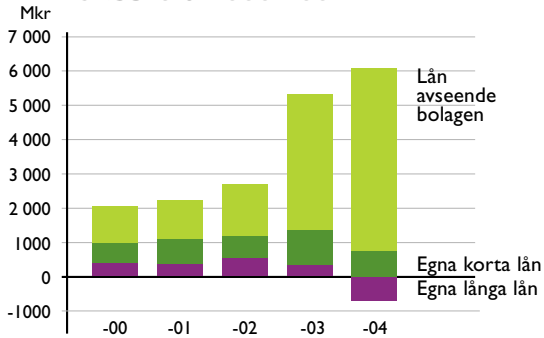

därför att ekonomiskt belasta kommunen i form av ökade hyreskostnader. VA-verksamhetens flytt till bolagen medför också ett minskat investeringsbehov i kommunen. Kommunens kvarvarande investeringar är av sådan art att det blir än viktigare att hålla fast vid målet att alla investeringar ska skattefinansieras.

Större del av investeringarna är överflyttade till bolagen

Efter fjolårets rekordhöga investeringsnivå är nu investeringarna nere på samma låga nivå som år 2000, och är en effekt av att den investeringsintensiva verksamheten flyttades över till bolagen den 1 april. Fastighetsbolaget har fullföljt de investeringsprojekt som påbörjats i kommunen. Räknas även dessa in så uppgår investeringsnivån till 265 mkr.

◀ *Se diagram. Investeringsvolym*

Investeringarna i kommunens fastigheter har genom organisationsförändringen minskat drastiskt. Det som redovisas i kommunen är första kvartalets investeringar samt färdigställandet av två äldreboenden. Även totalt sett har fastighetsinvesteringarna minskat. Fjolårets rekordstora investeringar berodde på samtidig satsning på både skolor, förskolor och äldreboende.

Kommunen har egenfinansierat alla investeringar under 2004. Förra året var egenfinansieringsgraden endast 37 procent. Genomsnittet för riket 2003 var 69 procent och för kommunerna i länet 65 procent.

Investeringar, Mkr

	2000	2001	2002	2003	2004
Fastigheter	42	69	79	258	41
– varav skolor	14	43	44	74	9
– särskilt boende	3	4	11	153	27
Fastighetsköp	1	1	3	0	0
Gator och vägar, infrastruktur	24	21	24	11	14
Frilufts- o idrotts-anläggningar	1	1	6	3	3
Inventarier, transportmedel	24	25	24	40	52
Affärsdrivande v-het	22	19	30	29	8
Summa investeringar	114	136	166	341	118

Kommunen har dessutom gjort en finansiell investering på 117 mkr genom köpet av Nykvarns aktieandel i Telge Energi.

Kommunens "egen" soliditet 73 procent

Sedan 1998 har kommunen vidareförmedlat lån till bolagen via sin internbank istället för att lämna borgen, vilket påverkar kommunens soliditet. Samtliga lån inom kommunkoncernen sköts av internbanken. Totalt har kommunen lånat ut 5,4 miljarder till bolagen, vilket medfört att kommunens finansiella tillgångar ökat. Om man exkluderar utlåningen till bolagen framkommer en soliditetsnivå som mäter kommunens egen verksamhet. En sådan justerad soliditet ligger på 72,5 procent och visar på en förbättring med hela 20 procentenheter jämfört med förra året. Orsaken är att kommunen flyttat över stora delar av sina tillgångar till bolagen.

Den totala soliditeten uppgick vid årsskiftet till 28,1 procent och har ökat med 0,9 procentenheter under året. Förbättringen beror på den extraordinära reavinsten på 216 mkr som ökat det egna kapitalet samt på årets positiva verksamhetsresultat på 44 mkr. Förbättringen av det egna kapitalet får dock inte fullt genomslag i och med att fordringarna på bolagen ökar och därmed tillgångarna.

◀ *Se diagram. Soliditet*

Den genomsnittliga soliditeten i riket uppgick 2003 till 53 procent och för kommunerna i länet till 55 procent, vilket innebar att Södertälje låg straxt under genomsnittet förra året, räknat för kommunens "egen" soliditet. Detta år ligger vi betydligt över snittet som en effekt av att stora delar av tillgångarna flyttats till bolagen. Södertörnskommunerna har en soliditet på 48 procent 2004 och länet 56 procent.

Omflyttning bland tillgångarna

Drygt 60 procent av kommunens tillgångar består av internbankens lånefordringar på bolagen. 99 procent av de finansiella tillgångarna rör Telgekoncernen och avser aktier och reversfordringar. Sammantaget innebär det att 89 procent av kommunens samlade tillgångar finns i Telgekoncernen, vilket motsvarar 7,8 miljarder kronor. Kommunens övriga förmögenhet uppgår till 980 mkr. Genom det verksamhetsövertagande som skett under 2004 har 1,3 miljarder av kommunens anläggningstillgångar flyttats till Telgekoncernen.

◀ *Se diagram. Tillgångsförändring 2000-04*

Totala låneskulden ökar – men kommunen nästan skuldfri för den egna verksamheten

Kommunens låneskuld hos kreditinstitut uppgår till 5,4 miljarder kronor, som i sin helhet har vidareutlånats till kommunens bolag via kommunens internbank. Kommunen har dessutom en skuld till Nykvarns kommun på 210 mkr för köpet av aktierna i Telge Energi. Denna skuld skall amorteras av under fyra år. Den totala låneskulden för den egna verksamheten uppgick därmed till 234 mkr vid årsskiftet, en minskning med 1,1 miljard jämfört med föregående år. Kommunen är i stort sett skuldfri för den egna verksamheten efter det att fastigheter och VA-verksamheten överförts till kommmunens bolag.

Internbanken tar upp lån för hela kommunkoncernen och lånar ut vidare till kommunens bolag. Bolagen har av kommunfullmäktige fastställda låneramar inom vilka de får låna. Internbanken garanterar utlåningen till bolagen. Bindningtiderna för de upptagna och utlämnade lånen är inte alltid lika långa. Vid årsskiftet var den långa utlåningen högre än den långa upplåningen, vilket förklarar att kommunens egna långa lån redovisas som negativa. För internbanken och kommunen innebär detta att kapitalrisken minskas och anpassningar snabbare kan göras om lånebehovet skulle förändras inom bolagskoncernen.

◀ *Se diagram. Låneskuld*

Internbanken skall, enligt finanspolicyn, eftersträva en jämn förfalloprofil med hänsyn till ränte- och kapitalbindningstiden. Den genomsnittliga räntebindningstiden är 3 år, lika med förra året, medan den genomsnittliga kapitalbindningstiden minskat med 0,2 år till 2,4 år. Upplåningen görs i huvudsak till rörlig ränta och 400 miljoner lånas till realränta.

För att minska ränterisken används derivatinstrumentet ränteswap, varvid räntan omvandlas från rörlig till fast ränta. Volymen för swapar var vid årsskiftet 4,1 miljarder. Av all upplåning sker 3,1 miljarder genom traditionella banklån och resterande 2,3 miljarder görs i det obligationsprogram som kommunen har. Internbankens lånestock baserat på ränte- och kapitalförfall fördelade sig 31 december 2004 enligt följande:

Förfall per år – andel av lånen

	Ränteförfall	Kapitalförfall
2005	18 %	33 %
2006	16 %	22 %
2007	19 %	17 %
2008	23 %	14 %
2009	11 %	6 %
2010 – framåt	13 %	8 %

Nettolåneskulden (egna lån minus likvida medel) uppgår till 2 904 kr per invånare och har sjunkit väsentligt sedan förra året.

▼ *Se diagram. Nettoskuld per invånare, kr*

FLÖDE OCH RISK

Betalningsberedskapen

Rörelsekapitalet (omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder) är negativt och uppgår 2004 till -1 099 mkr. Orsaken är att 34 procent av kommunens totala låneskuld består av korta lån som därmed drar ned rörelsekapitalet. Om de korta lånen räknas bort är rörelsekapitalet positivt och uppgår då till 819 mkr. Detta är en förbättring mot tidigare år med 768 mkr, som beror på att de kortfristiga fordringarna på koncernbolagen ökat med 759 mkr till följd av överföringen av verksamhet.

Förbättringen av rörelsekapitalet beror alltså helt på att fordringarna på kommunens bolag växer. Samtidigt har kommunen bundit mer pengar i exploateringsverksamheten som dock vägs upp av frigjort kapital på statsbidragsfordringar.

▶ *Se diagram. Rörelsekapital*

Nettolåneskuld per invånare/kr

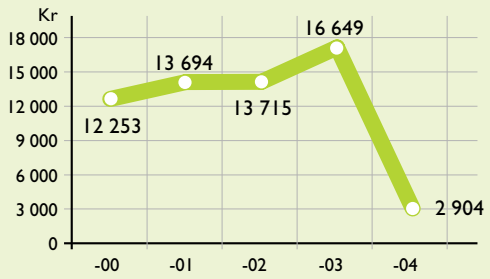

Kommunen har säkerställt sig om en god betalningsberedskap genom olika kreditavtal för att klara bolagens finansiering samt kommunens löpande refinansieringsbehov. Genom dessa avtal begränsas upplåningsrisken, det vill säga risken att inte kunna tillgodose kommunkoncernens kapitalbehov. Upplåningsrisken begränsas även genom att aktivt sprida upplåningen på olika finansieringskällor och löptider. För att säkerställa den kortfristiga upplåningen används checkkrediter för hela kommunkoncernen på 350 mkr. För den långa upplåningen har kommunen ett obligationsprogram (MTN) på 3 000 mkr (utnyttjat 2 340 mkr). Obligationsprogrammet har utökats med 1 000 mkr under året. Därutöver har kommunen outnyttjade kreditlöften på 300 mkr.

Borgensåtagandet är lågt – bolagskoncernen får lån via internbanken istället

Under 2003 minskade kommunens borgensåtaganden från 2 miljarder till 0,6 miljard. Orsaken var att kommunens internbank övertagit bolagens lån och vidareutlånar till bolagen. Tidigare lånade bolagen direkt på lånemarknaden och kommunen borgade för dessa lån. Förändringen av borgensåtagandet innebär ingen minskad risk för kommunen, eftersom borgen ersatts med internbankens utlåning till kommunens bolag. Den totala risken kan dock anses vara ringa så länge bolagen har en stabil ekonomi.

Jämfört med andra kommuner har Södertälje tidigare haft ett nästan dubbelt så högt borgensåtagande som snittet i riket. Från och med 2003 har Södertälje ett lägre borgensåtagande per invånare än genomsnittskommunen. Under 2003 uppgick det till 6 972 kr per invånare, vilket bara är cirka en tredjedel av snittet i riket (18 261 kr).

Under 2004 har borgenåtagandet sjunkit ytterligare och uppgår nu till 0,5 miljard, vilket motsvarar 6 476 kronor per invånare. De borgensåtaganden kommunen har kvar gäller fortfarande främst bolagssektorn men avser bolag som inte ingår i internbankens verksamhet; SYVAB och Söderenergi AB. Borgen till föreningslivet uppgår till 14 mkr och för småhus till 15 mkr.

Bolagens ekonomi har stor betydelse för kommunen...

De kommunala bolagens ekonomiska utveckling har stor betydelse för kommunens ekonomi. Under 2004 genomfördes en ombildning av bolagskoncernens struktur genom att bolagen har samlats i en koncern. Samtidigt fördes verksamhet

över från kommunen till bolagssektorn. VA blev en del av Telge Nät AB, kommunala fastigheter fördes över till Fastighets AB Karlavagnen och städverksamheten blev ett eget nytt bolag Telge Rent AB. Genom denna överföring av verksamhet ligger nu en mycket stor del av kommunens förmögenhet i de kommunala bolagen. Kommunen garanterar koncernens lånefinansiering genom internbanken med 5,8 miljarder kronor. Kommunens engagemang i bolagen är betydande och växande, inte bara som finansiär utan också som kund.

Omsättningen i Telgekoncernen uppgår till 4,9 miljarder kronor – en verksamhet som tidigare uteslutande haft externa kunder. Genom verksamhetsöverföringen har två av bolagen – fasighetsbolaget och städbolaget – kommunen som största kund.

... och måste vårdas för att trygga framtiden

Bolagen levererade under 2004 intäkter till kommunen på 347 mkr i form av ränta på reversskulder, låneramsavgifter och låneränta. Intäktskraven på bolagen de närmast åren ligger på 375 mkr per år, med oförändrat avkastningskrav och lånefinansieringsbehov. Kommunens ekonomiska ställning och framtida resultat är således mycket beroende av att bolagen är solida samt kan öka sin nivå på rörelseresultatet. För att trygga både kommunens och koncernens framtid måste kommunen vårda de egna företagen, så att de både kan ge god avkastning, öka marknadsvärdet men också bidra till kommunens utveckling genom att förse kommuninvånarna med goda bostäder och hålla konkurrenskraftiga avgifter som kan locka fler invånare till Södertälje. Det är också av stor vikt att kommunkoncernens investeringsprocess fungerar väl och tar sikte på de långsiktiga driftskostnadskonsekvenserna, både för bolagen och kommunen. En högre självfinansieringsgrad av investeringarna bör eftersträvas för att konsolidera koncernen och därmed kommunens förmögenhet.

Samtliga kommunens bolag har i dag en stabil och god ekonomi. För mer information hänvisas till koncernredovisningen.

Känslighetsanalys

En kommun påverkas givetvis många gånger av händelser utanför dess egen kontroll. Det kan till exempel vara konjunktursvängningar eller förändrade lagar och förordningar. Ett sätt att beskriva detta är att upprätta en känslighetsanalys som beskriver hur olika förändringar kan påverka kommunens finansiella situation. I tabellen nedan redovisas hur ett antal faktorer påverkar kommunens ekonomi under ett år.

Känslighetsanalys, Mkr	
1 krona i utdebitering	121 Mkr
"Koncernbidrag" från Telge-koncernen	144 Mkr
Ränteförändring 1 % på reversfordringar	20 Mkr
Ränteförändring på lånen +/- 1% (hela koncernen över en 3-års period)	54 Mkr
Tillfälligt sysselsättningsstöd	42 Mkr
Statsbidrag till Storstadssatsningen	22 Mkr
1 % ökad lönekostnad (inkl PO)	18 Mkr
10 nya tjänster inom vården	4 Mkr
1 % ökat försörjningsstöd	1 Mkr
1 LVU-placering i 6 månader	375 000 kr
1 plats i äldreboende	520 000 kr
1 LSS-placering i särskilt boende	700 000 kr
LASS-kostnad för en person ett år	215 000 kr
1 elev i grundskolan	53 000 kr

På intäktssidan finns stora poster som kan ge betydande effekter på kommunens ekonomi om de minskar eller faller bort. Intäkterna från koncernbolagen har varit en växande intäktspost som dock är beroende av att bolagen kan fortsätta generera vinster och framförallt av hur el- och värmemarknaden utvecklas och därmed ekonomin för Telge Energi. Genom den strukturförändring av bolagskoncernen som skett 2004/2005 låses räntan på reversfordran, vilket medför att "koncernbidragen" i framtiden är avhängiga marknadsläget på räntorna, samtidigt

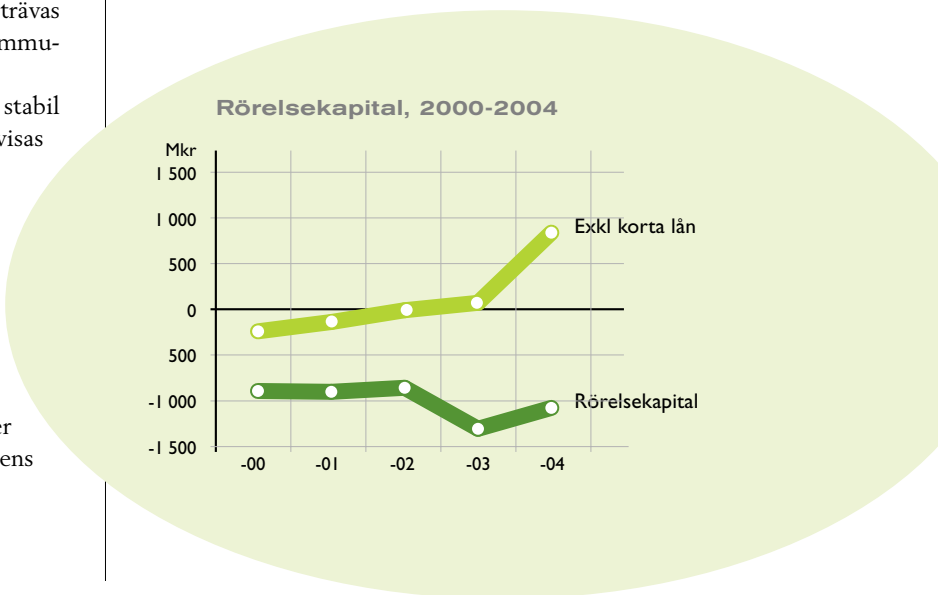

som bolagen ska förränta större kapital. Förväntningarna för framtiden är att överföringen av fastigheter och städverksamhet både ska ge kommunen sänkta lokalkostnader och bättre underhåll av fastigheterna.

Det kommunala utjämningssystemet för LSS innebär i princip att Södertälje får täckning för ökade kostnader. Effekterna de närmaste åren är osäkra och beror på hur andra kommuner agerar. En risk finns att andra kommuner, som placerat personer på olika boenden i Järna, drar in sitt betalningsansvar och på så sätt övervältrar kostnaderna på Södertälje.

Avtalet med staten om Storstadssatsningen, som under 2004 gav kommunen statsbidrag på 22 mkr, kommer att successivt trappas av och upphör helt efter 2005. Därefter ska kommunen ha integrerat dessa projekt i den ordinarie verksamheten. Däremot kommer skolans Wärnerssonpengar att permanentas och lyftas in i skatteutjämningssystemet.

Andra risker och påfrestningar på ekonomin kan vara ökade kostnader för ekonomiskt bistånd, en kostnadspost som varit klart sjunkande under ett antal år men som nu börjat öka igen. Antalet flyktingar som får ekonomiskt bistånd ökar mycket kraftigt i Södertälje, under 2004 var ökningen 33 procent (2003 var ökningen 50%). Arbetslösheten har fortsatt att stiga i Södertälje trots att konjunkturen och den ekonomiska tillväxten varit god under det senaste året.

Mindre årskullar med grundskolebarn ställer krav på skolans förmåga att snabbt anpassa och minska organisationen, samtidigt som man också har konkurrens från många friskolor. En anpassning som grundskolan hittills klarat bra, men elevminskningen fortsätter fram till år 2011.

Antalet äldre kommer att öka och de äldre med invandrarbakgrund blir allt fler. Både volymökning och ändrade behov ställer i framtiden krav på mer resurser och på anpassning av verksamheten med nya flexibla lösningar.

Oplanerade händelser, befolkningsförändringar och statliga beslut får avgörande betydelse för kommunens ekonomi. Därför är det viktigt att upprätthålla en finansiell beredskap både på kort och lång sikt.

STYRNING OCH KONTROLL

Budgetöverskott med 25 miljoner kronor

Kommunens resultat, före extraordinära poster, är plus 44,3 miljoner kronor, medan budgetavvikelsen är plus 25,6 miljoner kronor, då kommunen budgeterat för ett positivt resultat på 18,7 miljoner kronor.

Det är första gången på många år som nämnderna tillsammans redovisar ett överskott gentemot budget. Den positiva avvikelsen uppgår till 30 mkr när VA exkluderas. Nämnderna har under en följd av år haft mycket svårt att hålla sina budgetar och redovisat stora underskott. Budgetunderskott på 60-70 mkr redovisades under flera år, men 2003 skedde en förändring då nämndernas underskott sjönk till minus 17 mkr. Utvecklingen de två senaste åren kan tolkas som ett trendbrott och att nämnderna fått en bättre styrning och kontroll av ekonomin.

Centralt redovisade poster såsom skatter, räntor och finansiella poster, pensionskostnader, mark och exploatering uppvisar en budgetavvikelse på minus 7 mkr eller 0,2 procent. Av de centrala posterna är det främst den intäkt på 40 mkr som budgeterats för Lerhaga (Tvetatippen) som påverkat årets utfall. Budgetavvikelsen för denna exploateringsintäkt uppgår till minus 30 mkr, då endast delar av Lerhaga sålts under året till företagsgruppen Telge.

För några år sedan påverkades kommunens budgetutfall kraftigt av skatteintäktsutvecklingen, som regelmässigt blev betydligt bättre än både budget och prognoser. En förändring skedde 2003 när skatteintäkterna blev betydligt lägre än budgeterat. Detta påverkade även 2004 års budgeterade skatteintäkter varför en nedjustering gjordes under året och den slutliga budgetavvikelsen för skatteintäkterna stannar på minus 6 mkr.

En viktig del i styrningen och kontrollen av ekonomin är de uppföljningar och prognoser som görs under året. Nämndernas förmåga att vidta åtgärder för att förhindra att underskott uppstår har förbättrats markant. Kontrollen över den ekonomiska utvecklingen och prognosskickligheten behöver fortfarande utvecklas och förbättras, för att säkerställa att rätt åtgärder vidtas i tid. En kontinuerlig rapportering till kommunfullmäktige kommer att ske även fortsättningsvis för att tydliggöra avvikelsehanteringen och ansvarsfördelningen.

Vid delårsbokslutet i april prognostiserades ett budgetunderskott för skatteintäkter och statsbidrag, med 65 mkr. Kommunen beslutade därför i maj att åtgärder skulle vidtas som skulle förbättra det prognostiserade resultatet med 30 mkr. Den samlade budgetavvikelsen skulle därmed stanna på minus 20 mkr och ett resultat på nära noll.

De åtgärder som beslutades var att budgetera

ned skatteintäkterna med 30 mkr och de generella statsbidragen med 15 mkr. Finansieringen skedde genom ett ökat ersättningskrav på 15 mkr från Telgekoncernen, en försämring av det budgeterade resultatet med 15 mkr samt att minska samtliga nämnders kommunbidrag med totalt 15 mkr. Undantag gjordes för social- och arbetsmarknadsnämnden som under året övertagit ansvaret för samtliga kommundelsnämnders individ- och familjeomsorg, vilket innebar krav på effektiviseringar och besparingar motsvarande 10 mkr.

Den prognos som gjordes vid delårsbokslutet per augusti visade på att de verksamhetsdrivande nämnderna skulle gå med överskott på 22 mkr. Det slutliga resultatet för nämnderna förbättrades med 10 mkr. De fyra kommundelsnämnderna står för 1 mkr av förbättringen, medan de övriga nämnderna står för resterande del av förbättringen. De nämnder som står för större delen av förbättringen är äldreomsorgsnämnden, utbildningsnämnden och kommunstyrelsen/kommunledningskontoret, medan utfallet för tekniska nämnden blev betydligt sämre än vad som prognosticerades i augusti. Tekniska nämndens prognosavvikelse beror på att den slutliga regleringen av fastighetsöverlåtelsen till bolagen inte var klar vid prognostillfället per augusti.

Helårsprognoser 2004, Mkr

	April	Aug	Utfall
Nämnderna	+2	+22	+32
Centrala poster	-61	+11	-7
Budgetutfall	-59	+33	+25
Budgeterat resultat	+34	+19	+19
Resultat	-25	+52	+44

FINANSIELLA MÅLET

Visionen är en sund ekonomi

Södertäljes vision och mål för den ekonomiska utvecklingen formulerades på följande sätt i Mål & Budget 2004-2006:

Vision

- Södertälje har en sund ekonomi där investeringar finansieras med skattemedel.

Mål fram till 2005

- Kommunen ska ha ett positivt resultat på minst 25 mkr för den skattefinansierade verksamheten.

Målet att 2005 nå en resultatnivå på minst 25 mkr har kommunen uppnått redan 2004. Det budgeterade resultatet för 2005 är plus 33 mkr. Det förbättrade resultatet för 2004 har lagt en bra grund för resultatutvecklingen även 2005. Många åtgärder har fått snabbare effekt än beräknat och är bestående åren framöver. Med en fortsatt stram ekonomisk hållning kommer kommunen att klara det kortsiktiga ekonomiska målet.

Den organisatoriska förändring som skett under året, där verksamhetsfastigheter, städ- och VA-verksamhet överförts till bolagskoncernen, medför att förutsättningarna för de ekonomiska målen ändras. De stora investeringarna kommer i framtiden inte att ske i kommunen utan i bolagen. Det är en anledning till att visionen om en sund ekonomi numera uttrycks annorlunda.

I kommunens övergripande vision om det trygga Södertälje inryms att ha en ekonomi i balans och att säkra den kommunala ekonomin för kommande generationer. En kommuns ekonomi påverkas av många externa faktorer där skatteintäktsutvecklingen är den största och som påverkas av tillväxten i samhället. Södertäljes ekonomi innehåller många stora enskilda intäktsposter som snabbt kan förändras. Förändringar i konjunkturer och ändrade behov hos invånarna kan också snabbt förändra kostnadsläget för kommunen. Vi måste därför bygga upp en egen säkerhet och reserv för att möta sådana förändringar – detta görs genom att budgetera positiva resultat. Från 2006 är målet att resultatet ska motsvara 2 procent av skatteintäkterna före utjämning, vilket betyder runt 50-55 mkr.

En sådan resultatnivå skulle ge kommunen marginaler att klara måttliga tillfälliga svängningar i ekonomin enskilda år och samtidigt ge utrymme för att skattefinansiera kommunens egna investeringar på en nivå runt 100 mkr.

Södertälje kommunkoncern består av ett tjugotal företag som tillsammans utgör en ekonomisk enhet gentemot omvärlden. Koncernen omfattar kommunen samt de företag i vilka kommunen har ett väsentligt inflytande eller där kommunens andel uppgår till minst 20 procent. De bolag som kommunen äger tillsammans med andra aktörer ingår i koncernen motsvarande den ägda andelen. Syftet med koncernredovisningen är att ge en samlad bild av bolagsgruppens åtaganden genom att presentera ett bokslut som beskriver koncernen som om den vore ett enda företag. För presentation av de kommunägda bolagen se vidare organisationsavsnittet.

▶ *Se tabell 1. Finansiell analys*

Företagsgruppen Telge bildad

Den nya företagsgruppen Telge har bildats under 2004 där kommunens helägda bolag ingår. Södertälje kommun äger 100 procent av företagsgruppen då Nykvarns kommun i december 2004 sålde sin del av aktierna i Telge Energi.

I samband med bildandet den 1 april 2004 flyttades Södertälje kommuns VA-verksamhet, fastigheter och städverksamhet över till företagsgruppen. Koncernstyrning och gemensam administration finns i moderbolaget Telge AB.

I företagsgruppen ingår de nio dotterbolagen Telge Energi AB, Telge Nät AB, Telge Återvinning AB, TelgeKraft AB, Telge Rent AB, AB Telgebostäder, Telge Fastigheter AB, Södertälje Hamn och Tom Tits Experiment.

KONCERNENS RESULTAT

Resultat efter finansiella poster 68 Mkr

Kommunkoncernens resultat efter finansiella poster uppgår till +68 mkr jämfört med -19 mkr för år 2003.

Resultatförbättringen beror på ett positivt resultat för kommunen +44 mkr (f å +10 mkr) och fortsatt goda resultat inom bolagen.

Verksamhetens kostnader 6 415 Mkr

Verksamhetens kostnader (exkl. avskrivningar) i de olika enheterna uppgår till sammanlagt 6 415 mkr mot 5 973 mkr för 2003. Kommunens kostnader år 2004 uppgår till 3 447 mkr och Telgekoncernens till 3 280 mkr.

En jämförelse med föregående års siffror påverkas av den stora omorganisation som genomförts.

Södertälje kommuns andel av Söderenergis kostnader är 234 mkr (249 mkr). [1)]

Del av intresseföretags resultat –2,0 Mkr

Kommunens andel i intresseföretagens resultat uppgår till –2,0 mkr (-3,6 mkr). Södertäljes andel av resultatet i Söderenergi är –1,8 mkr (-3,4 mkr). Glasberga och Träffpunkt Tälje redovisar nära noll-resultat.

Avskrivningar 343 Mkr

Koncernens totala avskrivningar av anläggningstillgångar uppgår till 343 mkr (313 mkr).

Finansnetto –253 Mkr

Kommunkoncernens finansnetto blev -253 mkr vilket är en förbättring med 10 mkr jämfört med 2003 (-263 mkr). Den genomsnittliga skuldräntan på de helägda koncernernas räntebärande skulder har minskat med 0,05 procentenheter från 4,56 procent till 4,51 procent.

BALANSPOSTER

Finansiell ställning

Koncernens balansomslutning har sedan föregående årsskifte ökat med 328 mkr till 8 735 mkr (8 407 mkr). Koncernens soliditet uppgick till 8,2 procent vid utgången av 2004, en sänkning med 0,9 procentenheter.

Investeringar 531 Mkr

Kommunkoncernens nettoinvesteringar i mark, byggnader, maskiner och inventarier uppgick till 531 mkr (588 mkr). Årets investeringsvolym har till 79,7 procent (55,0 %) egenfinansierats.

Eget kapital 717 Mkr

Koncernens eget kapital har minskat med 45 mkr till 717 mkr (761 mkr). Se not till balansräkningen.

Personal

Medelantalet anställda i kommunen och i dotterbolagen uppgick under 2004 till 5 754 personer (5 916 personer), varav 75 procent kvinnor och 25 procent män. I de helägda bolagen var antalet anställda 770 personer (546 personer), varav 46 procent kvinnor och 54 procent män. Huvudorsaken till ökningen är övertagen verksamhet från kommunen.

[1)] Föregående års värde anges inom parentes.

Södertälje kommunkoncern, Mkr

	Rörelsens intäkter	Resultat efter finansiella poster	Tillgångar	Avkastning på eget kapital, %	Soliditet %
SÖDERTÄLJE KOMMUNKONCERN	7 091,3	68,2	8 734,9	8,9	8,2
SÖDERTÄLJE KOMMUN	3 463,4	44,3	8 749,9	1,8	28,1
varav skatteintäkter	2 701,3				
SÖDERTÄLJE KOMMUNS FÖRVALTNINGS AB					
Södertälje Kommuns Förv. AB	0	-38,3	1 338,0	neg	2,3
Telge Energi Förvaltning AB	0	-67,2	1 367,1	neg	17,9
Telge Energi Holding AB	0	-4,7	717,5	neg	89,8
Telge (i Södertälje) AB	161,9	43,3	857,3	19,6	25,8
Telge Energi Försäljning AB	774,4	15,6	249,2	62,5	1,0
Telge Nät AB	677,6	44,9	638,7	1,2	15,0
TelgeKraft AB	1 971,8	0,3	363,6	0,8	8,1
Telge Återvinning AB	139,6	10,2	163,8	26,8	16,1
Telgebostäder AB	729,4	11,8	3 670,6	1,1	16,8
Telge Fastigheter AB	286,3	50,1	2 088,7	39,9	6,0
Södertälje Hamn AB	67,4	9,0	112,7	51,4	17,5
Tom Tits Experiment AB	42,6	-2,7	30,8	neg	33,4
Telge Rent AB	40,0	-4,0	18,2	neg	55,0
DELÄGDA BOLAG					
Söderenergi AB	286,4	-2,6	432,5	neg	3,4
Glasberga Fastighets AB och KB	0	-0,1	4,6	neg	neg
Träffpunkt Tälje	2,2	0,1	0,8	12,4	28,8

Samtliga uppgifter i tabellen avser ägd andel. Avkastning på eget kapital = resultatet för år 2004 i förhållande till bolagens eget kapital. Latent skatteskuld ingår under rubrik Avsättningar i balansräkningen.

Telgekoncernen

TELGE AB

I moderbolaget har arbetet med att samordna styrning och administration för den nya koncernen pågått. Det gäller det löpande arbetet i stabsfunktionerna IT, ekonomi, inköp, personal, information, miljö och VD-stab.

Bland enskilda händelser kan nämnas arbete med den nya koncernbildningen, en inköpsanalys med betydande besparingspotential, framtagande av ny logotyp, planer för gemensamt Telgehus på Holmfastvägen m m.

TELGE ENERGI AB

Under året valde 30 000 kunder att byta till Telge Energi och vid årets utgång uppgick kundstocken till drygt 170 000 kunder. Svensk kvalitetsindex genomförde sin tredje mätning av elbranschen och Telge Energi fick fortsatt ett mycket högt betyg. Nöjd kundindex var 73 mot branschens 61.

Telge Energi har som mål att under år 2005 nå 200 000 kunder, vilket innebär en fyrdubbling sedan avregleringen. Resultatet förväntas stärkas ytterligare under 2005, samtidigt som marknadssatsningarna ligger kvar på en hög nivå.

TELGE NÄT AB

Årets resultat för Telge Nät visar god lönsamhet trots påfrestningar i form av varmare väder än normalt, tre större elavbrott och arbete med att införliva Vatten- och avloppsverksamheten i företaget. Verksamheten är indelad i tre affärsområden Vatten, Värme och Elnät.

Under året intensifierades arbetet med att sjösätta ett fjärde affärsområde Stadsnät och ett etableringsbeslut förväntas tas under början av år 2005. Scaniaområdet är numera anslutet till frikyla, kallvatten som pumpas från en djuphåla i Mälaren. Samarbetet med Cerialia har resulterat i ett gemensamt projekt där en ny panna eldad med restprodukten havreskal utgör basen.

Företagets systematiska miljöarbete enligt ISO 14001 bär frukt framför allt genom att de långsiktiga målsättningarna uppnås med råge. Målet att förbättra fjärrvärmesystemets verkningsgrad har uppnåtts två år före utsatt tidplan.

Telge Nät har en ökad satsning på att förbättra leveranssäkerhet vilket i huvudsak innebär att ersätta friledningar i de värst utsatta delarna av landsbygden med markförlagd kabel. Knappt 100 mkr kommer att investeras under en femårsperiod. Det kraftvärmeverk som Söderenergi förprojekterar kommer att medföra att fjärrvärmesystemet utnyttjas för samtidig el- och värmeproduktion. Miljöprestanda blir förbättrade jämfört med idag samtidigt som produktionspriset på fjärrvärme förutsätts sjunka. Arbetet med att förverkliga möjliga samordningsvinster i samband med att VA-verksamheten lagts samman med Telge Nät har tagit full fart.

TELGE ÅTERVINNING AB

Under året har Telge Återvinning ökat återvinningsgraden ytterligare till 95 procent. En effektivare maskinell utrustning för rötnings- och komposteringscellerna har tagits i drift under året. Genom denna har den biologiska behandlingen av det källsorterade matavfallet (gröna påsen) förbättrats. En informationskampanj för att förbättra kvaliteten på det källsorterade hushållsavfallet har genomförts.

Telge Återvinning planerar fortsatt arbete med det utarbetade konceptet kring sluttäckning av deponier med bland annat aska som nytt affärsområde. Dom avseende rening av oljeförorenade jordar inväntas och ny ansökan inlämnas avseende utökade tillstånd bland annat för hantering av farligt avfall.

TELGEKRAFT AB

Tillväxten i antal kunder för TelgeKraft har fortsatt. Resultatet är positivt för fjärde året i följd men har minskat som en följd av utvecklingskostnader i säkrare och snabbare IT-systemlösningar. Tillsammans med kontinuerlig förstärkning av kompetens finns en stabil plattform för fortsatt expansion.

Under 2005 kommer TelgeKraft att bilda ett dotterbolag för att hantera sådan verksamhet som är tillståndspliktig under Finansinspektionen. Tillståndet från inspektionen väntas vara på plats under första halvåret 2005. Målet är att växa med nya kunder, medarbetare och tjänster under de kommande åren.

AB TELGEBOSTÄDER

Telges omorganisationen innebar ett nytt förvaltningsuppdrag för AB Telgebostäder. Värdet av den externa förvaltningen av Telge Fastigheter har uppgått till cirka 35 mkr. Kostnader för material, personal och köpta tjänster har ökat i och med detta

uppdrag. Minskning av antal anställda har skett genom att städpersonal överförts till det nya städbolaget Telge Rent.

Investeringsvolymen var något lägre än under 2003. Totalt har investerats 58 mkr i fastigheter, inventarier och tillval (91 mkr). Hyresnivån i beståndet är 803 kr per kvm och år per den 1 januari 2005.

TELGE FASTIGHETER AB

Under året förvärvades cirka 130 fastigheter från Södertälje kommun med en uthyrningsbar yta på drygt 350 000 m^2. De förvärvade fastigheterna utgörs främst av skolor, barnstugor, äldreomsorgsbyggnader men även ett antal kontorsfastigheter ingår. Koncernens vakansgrad var vid årsskiftet cirka 1,2 procent vilket fortfarande är extremt lågt. Tendenser till en viss ökning av andelen tomma lokaler märktes under slutet av 2004.

Den största enskilda påbörjade investeringen är om- och tillbyggnaden av Västergårdsgymnasiet, vilket uppgår till 90 mkr och pågår under 2004 och 2005. Under de närmaste åren kommer bolagets investeringar att vara mycket stora. Om och tillbyggnad av skolor och barnstugor utgör merparten och i slutet av 2005 kommer stadshusinvesteringen att påbörjas i dotterbolaget Telge Forum AB.

SÖDERTÄLJE HAMN

Den totala godsvolymen över Södertälje hamn, gods hanterat via fartyg och järnväg ökade till

1 043 125 ton år 2004 vilket innebär en ökning med 1,1 procent eller 11 730 ton. Bolaget hade en gynnsam utveckling under 2004, både beträffande den totala omsättningen som resultatet.

Reparation av kaj 11 samt en skada på kaj 12 färdigställdes våren 2004. En större markreparation om 2 500 kvm utfördes även under året. Under 2004 har det nya regelverket för sjöfartsskydd till fullo implementerats i Södertälje hamn.

TOM TITS EXPERIMENT

I Tom Tits verksamhet ingår en enskild förskola som vänder sig till barn i ålder 1-5 år. Barnens experimentlusta och upptäckarglädje sätts i centrum och cirka 60 platser finns. Ansökan om att starta skola har avslagits men överklagas till Skolverket.

TELGE RENT AB

1 april 2004 bildades bolaget Telge Rent AB i syfte att förlägga all städverksamhet i Södertälje kommun i ett bolag. Personal i kommunens olika kontor, kommundelar och kommunala bolag erbjöds anställning i Telge Rent. Det första verksamhetsåret har präglats av att få verksamheten att fungera, sätta rutiner och säkra intäkten för 2005. Samtliga städytor 350 000 m^2 har digitaliserats i form av ritningar. 169 kundavtal finns i dagsläget.

Stora ansträngningar har gjorts för att minska antalet sjukdagar per år och anställd. Sett över perioden april-december 2004 har antalet sjukdagar minskat till 39 (förutvarande snitt 68 dagar). Korttidsfrånvaron är förhållandevis låg (under 10 %) medan de långtidssjukskrivna (> 60 dagar) står för mer än hälften av den totala sjukskrivningen. Arbets- och miljöcertifiering skall genomföras under 2005.

Gülseren Büyükbalik är en riktig brobyggare. Hon är kulturombud på Ronnaskolan, där 85 procent av de yngre eleverna har utländsk bakgrund. "Ett förtroende-uppdrag i bästa bemärkelse", säger Gülseren.

Pedagogisk verksamhet

Nyckeltal 2002-2004

	2002	2003	2004
Nettokostnad	1 144,2	1 212,2	1 223,8
Budgetutfall	-8,2	-5,3	12,8
Boende barn/elever per 15 okt, SCB			
Förskola/DBV	3 665	3 753	3 852
Skolbarnsomsorg	3 625	3 494	3 281
Förskoleklass	867	882	816
Grundskolan	9 702	9 616	9 517
Gymnasiet	2 817	2 961	3 072
Grundsärskola	108	121	130
Gymnasiesärskola	57	69	74
Vuxenutbildning, årspl	1 487	1 461	1 413
SFI	1 073	842	724
Särvux	51	47	47

Boende barn/elever = kommunens barn/elever i egna skolor, i andra kommuners skolor och i friskolor men exkl barn/ elever från andra kommuner som går i Södertäljes skolor.

Ekonomisk analys

Kostnadsutvecklingen för den pedagogiska verksamheten totalt har planat ut och antalet barn/elever fortsätter att minska.

▶ *Se diagram. Nettokostnadsutveckling och antal deltagare pedagogisk verksamhet totalt*
▶ *Se diagram. Barn/elevutveckling inom respektive verksamhetsområde*

Även om antalet barn/elever inom den pedagogiska verksamheten totalt minskar så är skillnaderna stora mellan de olika verksamhetsområdena.

De senaste årens reformer inom förskolan, rätt för arbetslösa och föräldralediga att ha sina barn kvar i förskolan, maxtaxan och allmän förskola för 4-5 åringar har inneburit stora förändringar och ökat behov av platser. För att möta det ökade behovet har många nya avdelningar öppnats senaste åren. Detta har inneburit ökade kostnader samtidigt som barnantalet inte ökade lika mycket som förväntat. Effekten av förskolereformerna har nu stabiliserats. Nettokostnaderna ökade kraftigt mellan 2002 och 2003, med 27 procent, för att till 2004 plana ut då ökningen blev 4 procent. Barnantalet ökade med 5 procent bägge åren.

▶ *Se diagram. Nettoutvecklingskostnad per verksamhet*

För grundskolan har nettokostnadsutvecklingen varit avtagande sedan 2002, mellan 2003 och 2004 sjönk nettokostnaden med 0,4 procent. Från att ha redovisat ett negativt resultat 2002 och 2003 har trenden brutits och verksamheten redovisar ett överskott 2004. Intäkterna för samma period har ökat med 17 procent samtidigt som kostnaderna stagnerat. Intäktsökningen avser främst tilldelade Wärnerssonmedel. Den avstannande kostnadsutvecklingen beror främst på två saker. Södertälje har en demografisk minskning inoma grundskolan vilket sänker kostnaderna samtidigt som kraftiga besparingar genomförts.

Effekten av de neddragningar som genomförts gör att vi närmar oss samma antal lärare per 100 elever, 8,0 för 2004, som jämförbara kommuner hade för 2003 vilket var 7,9. Om antalet pedagogisk personal per 100 elever jämförs med jämförbara kommuner så har Södertälje en lägre täthet. Slutsatsen av dessa två jämförelser är att Södertälje har fler lärare per 100 elever men färre vuxna. Årskostnaden för en lärare är högre än för övrig pedagogisk personal. Detta bidrar till en högre kostnad per elev i Södertälje än i jämförbara kommuner.

Befolkningsprognosen visar att fram till 2013 kommer det att ske en minskning på 500-600 elever, cirka 6 procent, i åldersgruppen 6-15 år. Elevminskningen som redan börjat märks inte av lika tydligt i friskolorna.

För gymnasieskolan har både nettokostnaderna och antalet elever ökat från 2002 till 2004, mest under 2003 och därefter planat ut. Elevökningen under perioden var 270 elever. Av dessa valde 55 procent att gå till friskolor och 9 procent till skolor i

Bruttokostnad 1442,8 Mkr

andra kommuner. Kostnaden för ersättning till friskolor och skolor i andra kommuner har därmed ökat betydligt.

Särskolan är det verksamhetsområde som har den största nettokostnadsökningen vilket i huvudsak beror på att det blivit fler elever och att skolskjutskostnaderna ökat. Efterfrågan på särvuxenutbildningen har som tidigare varit större än antalet mottagna studenter.

Inom vuxenutbildningen har nettokostnaden minskat med 22 procent mellan år 2003 och år 2004, dels beroende på en planerad minskning av utbildningsplatser och dels på grund av minskad efterfrågan bland annat på Sfi-studier som fortsatte minska på grund av kraftigt minskad flyktinginvandring till kommunen. Dessutom har intäkterna ökat. Kommunen har bland annat fått extra statsbidrag för grundläggande vuxenutbildning på grund av låg utbildningsnivå. Kostnaderna för högskola har också minskat.

MÅL

Språkkunskaper

Cirka 85 procent av alla elever når målen i de nationella proven i svenska och engelska såväl i årskurs 5 som årskurs 9 vilket är ungefär som föregående år. Cirka 90 procent av alla elever i grundskolans årskurs 9 och i gymnasieskolan sista årskurs lämnar skolan med slutbetyg.

Kunskaper i matematik, naturvetenskap och teknik

Cirka 85 procent av alla elever når målen i de nationella proven i matematik i årskurs 5. I årskurs 9 har andelen sjunkit till cirka 70 procent vilket inte är acceptabelt och visar på ett utvecklingsområde och behovet av kompetenshöjande insatser för grundskolans lärare.

Hälsa och trygghet

Såväl elever som målsmän ger förskolan och skolan ett högt betyg såväl avseende sin upplevelse av trygghet som fysiskt och psykiskt välbefinnande.

De får ett gott bemötande och värderar kvaliteten och personalens kompetens högt. Nöjdheten faller något i högre åldrar.

Inflytande

Måluppfyllelsen avseende möjligheten till inflytande är det område som flest elever och föräldrar är missnöjda med. Både eleverna och än mer vårdnads-

Nettokostnadsutveckling och antal deltagare pedagogisk verksamhet totalt

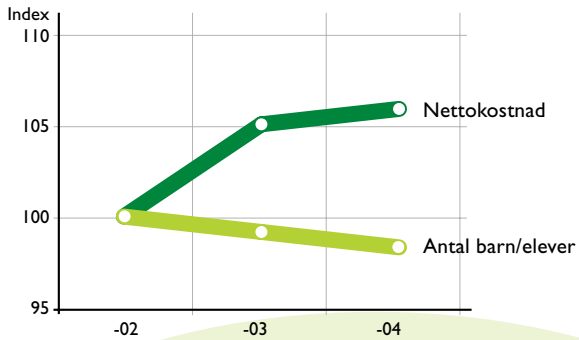

Barn/elevutveckling inom respektive verksamhetsområde

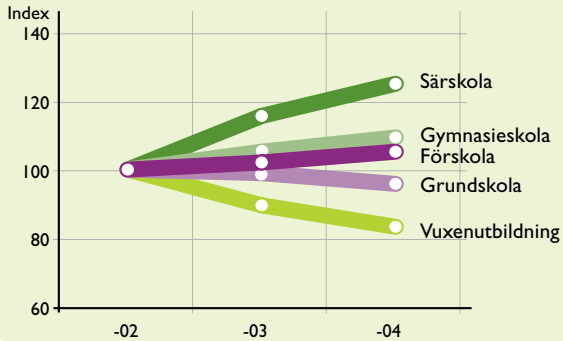

Nettokostnadsutveckling per verksamhet

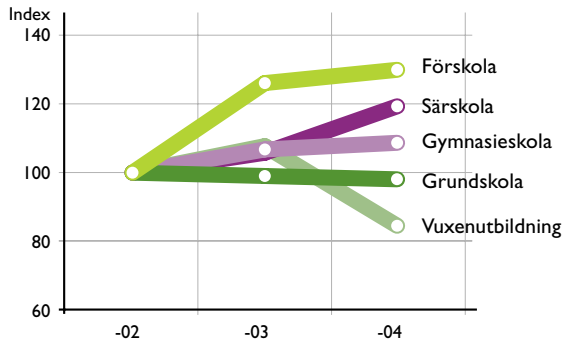

havarna uttrycker att de har mycket liten möjlighet att påverka arbetet i skolan. Inflytande över innehåll och verksamhet är ett av våra tydligaste utvecklingsområden.

Studieresultaten för grundskolan, mätt som genomsnittlig meritpoäng, ligger relativt konstant från år till år. I ämnet svenska är den muntliga förmågan mycket god, medan läsförståelsen ger betydligt sämre resultat, liksom i ämnet matematik. Detta följer ett likartat mönster som i övriga kommuner. Förhållandet inger viss oro eftersom läsförståelsen påverkar möjligheterna till studieframgång i de flesta skolämnen och visar sig i resultatet i matematik. Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan tenderar att minska något, vilket också är en trend i hela riket. De elever som klarar behörighetskraven har alltså ett bättre resultat i genomsnitt jämfört med tidigare, men fler elever måste komplettera sina grundskolebetyg för att tas in på ett nationellt program. Inom grundskolan har man arbetat mycket med språkutveckling och det arbetet måste fortsätta och fokusera på att utveckla läsförståelsen.

Andelen elever i gymnasiet som har allmän behörighet till högskolan tenderar att öka.

Prioriterade åtgärder

Pedagogiska revisioner, resultatkontrakt och ett tydligt system för att utvärdera chefernas förmåga att leda verksamheterna mot uppsatta mål har varit uppskattat och lett till att såväl ekonomiska som kvalitetsmässiga mål har uppnåtts i högre utsträckning än tidigare.

Utbildningsplanen och kvalitetsredovisningarna har reviderats och utvecklats och uppfattas idag som goda instrument för verksamhetsutveckling.

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET

Arbetet med implementering av Demokratiplanen har varit intensivt. En demokratilots har startat upp Ungdomsrådet, utbildat såväl föräldrar, elever som personal inför arbete med lokala styrelserna, föräldraråden i förskolan samt styrelserna med elevmajoritet i gymnasiet. Lokala styrelser finns eller är på gång att startas på de flesta av förskolorna och skolorna. På gymnasieskolorna påbörjades arbetet med att bilda lokala styrelser under hösten.

För att öka och stärka barn och ungdomars intresse för natur och teknik har satsningen på NOT-projektet fortsatt. Det är ett samverkansprojekt med Astra Zeneca, Scania, KTH syd, Tom Tits och Företagarna i Södertälje. Exempel på projekt är Naticum på Ronnaskolan, Forskarskola och PRAO samverkan.

Planerings och projekteringsfasen för skolprogrammets genomförande har varit intensiv under året. Ett dokument ”Södertäljes skolModell”, med riktlinjer för kommunens om-, till- och nybyggnad av skollokaler, har tagits fram för att ge cheferna stöd i arbetet med lokalfrågorna.

Genom ett arbetsmiljöprojekt har satsningar gjorts på att fortbilda personal, elever och föräldrar i systematiskt arbetsmiljöarbete, SYM.

Många andra fortbildningssatsningar görs och bland annat påbörjade 18 chefer en 10 poängs ”Managmentutbildning” på högskolan. Det är ett mentors och ledarskapsprogram där varje chef har en mentor från det privata näringslivet i Södertälje.

Förändring av basupptagningsområdena har gjorts kopplat till skolprogrammet och för att möta ett minskat elevunderlag. Följande skolor är berörda, Bårsta, Geneta, Wasa, Helenelund, Ronna, Blombacka, Soldala, Oxbacken och Rosenborg.

Förskolan Annexet i Saltskog byggdes ut med två avdelningar samtidigt lades förskolan Myntet, som låg i en lägenhet, ner. I Järna har förskolan Villekulla tillfälligt inrymts i Enegården i avvaktan på utbyggnad av Starrbäckens förskola. I Hölö öppnades en ny liten förskola under året.

Beslut har tagits om att starta en förskola som är kvälls- och nattöppen. Den beräknas starta sin verksamhet på Oxbackens förskola i augusti 2005. Dagbarnvårdarna minskade från 21 till 16 personer.

Under 2004 påbörjades genomförandefasen av den nya gymnasieorganisationen. Under vårterminen anställdes de nya rektorerna och uppdelningen ekonomiskt och fysiskt med bland annat ny- och ombyggnationer påbörjades. Under hösten fastställdes nya namn för skolorna och arbetet med att starta lokala styrelser påbörjades.

Intagningskansliet har för Södertälje kommuns räkning aktivt deltagit i samarbetet med KSL, kommunförbundet i Stockholms län, och länets kommuner för att skapa en gemensam gymnasieregion. Från 2004 har elektronisk ansökning till gymnasiet införts.

Den utveckling och förnyelse av vuxenutbildningen som var statens uppdrag till kommunerna under Kunskapslyftet har resulterat i en förändrad och utvidgad roll för kommunen. Från att ha varit utbildningsanordnare genom Komvux ska vuxenutbildningen idag tillhandahålla en infrastruktur för vuxnas livslånga lärande. I denna ingår idag bland annat ett av anordnare obundet Vägledning-

Redaktören Robin Hanna fotograferar drottningen för skoltidningen, när hon besöker Södertälje för att inviga naturvetarcentret Noticon.

centrum för studie- och yrkesvägledning, skriftligt informationsmaterial om studiemöjligheter i gemensam katalog och på hemsidor, ett tiotal interna och externa utbildningsanordnare med avtal och ett Lärcentrum för individuellt lärande i flexibla former.

Storstadsprojektet Sfi/Sas med yrkesintroduktion är ett försök att underlätta svenskinlärningen och samtidigt ge en förberedande yrkesintroduktion till nyinvandrade. Projektets resultat pekar mot att det efter 2005 bör implementeras i ordinarie verksamhet.

FRAMTIDEN

Utveckling av ledningsstrukturer inom förskola och skola kommer att ta form under 2005 utifrån planerad ny skollag. Såväl förskola, grundskola som gymnasieskola kommer att omfattas. För 2005 är det främst förskolan ledningsstruktur som kommer att vara föremål för översyn i samband med förändrat ledarskapsuppdrag för förskolecheferna till rektorsuppdrag.

Parallellt med arbetet att ställa om till givna ekonomiska ramar har ett intensivt kvalitetsarbete pågått som börjar ge resultat i form av ökad måluppfyllelse inom de flesta områdena. Måluppföljningen och kvalitetsmätningarna 2004 visar på några utvecklingsområden som är viktiga att prioritera och det är att öka läsförståelsen och nå målen i matematik och möjligheten till inflytande.

Elevminskningen i grundskolan kommer att påverka ekonomin och organisationen de kommande åren. Redan har viss anpassning påbörjats som förändrade klassorganisationer och förändring av basupptagningsområden som tidigare nämnts.

En viktig fråga för det pedagogiska området är personalförsörjningen inom vissa områden som till exempel förskollärare och språklärare där det råder stor brist.

Trots att utbildningsnivån i Södertälje kommun för vuxenutbildningen har höjts sedan 1997, då den statliga satsningen Kunskapslyftet startade, ligger nivån lägre än i riket och framför allt lägre än i länet. Störst är skillnaderna för kommuninvånare med förgymnasial och eftergymnasial utbildning. Därför behövs en fortsatt satsning på vuxenutbildning på grundläggande nivå, liksom på gymnasienivå för att ge fler behörighet till högre studier. För den stora gruppen invandrare i kommunen behövs fortsatta satsningar på kunskaper i svenska på alla nivåer i skolsystemet. Även gymnasial och eftergymnasial yrkesinriktad utbildning som kan leda till självförsörjning är fortsatt viktig att prioritera. Individens livslånga och återkommande behov av lärande kräver att vuxenutbildningen fortsätter utveckla möjligheterna till flexibilitet och individuell anpassning i tid, form, plats, innehåll och metod för lärande. För att kunna svara mot efterfrågan behöver vuxenutbildningen även utveckla en större samverkan med andra kommuner i regionen, främst om gemensamt kursutbud vad gäller yrkesutbildning och distansutbildning. I ett tillväxtperspektiv har vuxenutbildningen en viktig roll för Södertälje genom lokal samverkan i utbildningsinsatser med näringsliv, andra myndigheter och aktörer.

Äldreomsorg

Nyckeltal 2002-2004

	2002	2003	2004
Nettokostnad, mkr	399,5	419,5	435,5
Budgetutfall, mkr	- 25, 1	- 0,4	12.3
Antal boende i äldreboende *	523	525	523
Därav			
– egna lägenheter för permanent boende och kort-tidsplatser	407	407	431
– entreprenad	94	94	70
– externa	22	24	22
Antal hemtjänst-timmar *	281 032	291 223	285 802

* Uppgiften är från SCB-statistik och avser aktuell situation den 1 oktober 2004.

EKONOMISK ANALYS

Nettokostnaden år 2004 för äldreomsorg var 435,5 mkr, vilket är 2,7 procent lägre än vad som var budgeterat. Överskottet beror på lägre personalkostnader som orsakas av färre anställda samt minskade kostnader för övertid och sjuklön. Dessutom har 42 servicehuslägenheter omvandlats till seniorbostäder.

Kostnadsutvecklingen för äldreomsorgen i kommunen var 3,8 procent under 2004. Utvecklingen av kostnader under året beror av ökade lokalkostnader på grund av ny- och ombyggnationer. För perioden år 2002-2004 är kostnadsutvecklingen 9 procent.

MÅL

Kommunfullmäktiges mål:

– Vid utgången av år 2005 upplever fler brukare att de har inflytande över både insats och insatsens utformning.

– Vid utgången av år 2005 känner fler brukare än tidigare trygghet med kommunens insatser i det egna boendet.

Kommunfullmäktiges mål om inflytande och trygghet har följts upp med enkät till alla brukare.

Antalet brukare som har upplevt inflytande under myndighetsutövningen har ökat med 2 procentenheter jämfört med 2003. Däremot har det minskat med 4 procentenheter när det gäller inflytande över insatsernas utformning.

Målvärdet är uppnått avseende inflytande över insatsen/myndighetsutövning men inte uppnått avseende inflytande över insatsens utformning.

En större andel brukare än tidigare upplever trygghet med kommunens insatser i det egna boendet.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Kommunfullmäktiges prioriterade åtgärder:

– En kontaktperson skall utses till varje person med beslutade vård- och omsorgsinsatser.

– Vid nybyggnation och renovering av äldreboende ska den yttre miljön ägnas speciell uppmärksamhet i syfte att kunna använda trädgården som en del i terapin.

– Under 2004 ska en vård- och omsorgsplan finnas för varje person som har biståndsbeslut.

– Med start 2004 genomförs i de södra kommundelarna ett speciellt projekt för att tillsammans med invånare, föreningar och företag utveckla en ny modell för byggnation och drift av seniorboende.

Kontaktperson är utsedd till alla brukare som har beslutade vård- och omsorgsinsatser.

I samband med nybyggnation och renovering av äldreboende har den yttre miljön ägnats stor upp-

Bruttokostnad 497,4 Mkr

märksamhet. Även på befintliga äldreboenden exempelvis på Mariekällgården har satsning gjorts på utemiljön.

Arbete med vård- och omsorgsplaner har pågått under hela året och i början av år 2005 har alla som bor på äldreboende en sådan plan.

I de södra kommundelarna arbetar en grupp intressenter för att ta fram ett prospekt för ett kooperativt seniorboende.

VOLYMUTVECKLING

Hemtjänst i ordinärt boende har minskat 1,9 procent, eller drygt 5 000 timmar. Samtidigt har dagverksamheten för äldre ökat med cirka 8 procent.

Hemtjänst i ordinärt boende inklusive anhörigvård har volymmässigt ökat cirka 0,5 procent, från drygt 329 tusen timmar till knappt 331 tusen timmar.

VIKTIGA FÖRÄNDRINGAR UNDER ÅRET

Alla äldreboende har fullgod standard

I februari invigdes korttidsboendet Artursberg med 43 platser. Det innebär att all korttidsvistelse i kommunen samlas på ett ställe samtidigt som verksamheten utökades med 11 platser.

I april invigdes äldreboendet Ljungbacken i Järna med 60 lägenheter. Äldreboendet Ljungbacken och äldreboendet Wijbacken i Hölö med 25 lägenheter, som tags i bruk på hösten 2003, ersätter Enegården i Järna.

Under året har äldreboendet i Lina successivt lagts ner. Äldreboendet Dalbygården med åtta lägenheter för äldre med psykiatrisk diagnos flyttade i februari-mars till Mariekällgårdens äldreboende.

Förändringarna innebär att alla äldreboende har lägenheter med fullgod standard.

Äldreboendet Solgläntan med 24 lägenheter övergick den 1 november från entreprenaddrift till att drivas i kommunal regi.

Omvandlingen av servicehus fortsätter

Servicehuset Bergvik och Lina omvandlas successivt till seniorbostäder. Fastigheterna ägs av det allmännyttiga bostadsföretaget Telgebostäder AB. I takt med att lägenheterna i servicehuset sägs upp blir de till ”vanliga” seniorlägenheter.

Samverkan

Samverkan med Södertälje sjukhus och primärvården både i offentlig och privat regi pågår inom flera områden. Under året har landstinget initierat ett stort gemensamt projekt där en kartläggning över behovsområden har gjorts. Ett kommande gemensamt arbetsområde är bland annat förebyggande arbete. De största gemensamma arbetsområdena under året har varit rehabilitering, äldrepsykiatri och införandet av ett nytt informationssystem för hela Stockholms län. Systemet ger digital information från sjukhuset till primärvården och kommunen.

Personal

Den fortsatt låga rörligheten på arbetsmarknaden har inneburit att kontoret under året haft en låg personalomsättning och minskade personalkostnader.

Verksamheterna lägger ned mycket arbete på att få ner antalet sjukskrivningsdagar och arbetar aktivt med rehabilitering och olika förebyggande åtgärder för att få hälsosamma arbetsplatser.

Kontoret har arbetat med kompetensutveckling, bland annat utbildning om vård- och omsorgsplaner.

FRAMTIDEN

Antalet äldre personer kommer att öka i Södertälje och därmed behoven, speciellt i åldrarna 85 år och äldre. Äldre personer med invandrarbakgrund blir allt fler. Det innebär att behovet av omsorg och vård kommer att öka. Det är viktigt med en fortsatt satsning på en väl fungerande hemtjänst, dagverksamhet, korttidsboende och rehabilitering för att öka möjligheten till kvarboende i det egna hemmet.

Omsorg och service för funktionshindrade

Nyckeltal 2002-2004	2002	2003	2004
Nettokostnad totalt mkr	297	336	359
Handikappomsorg	254	290	313
Psykiatri	43	46	46
Budgetutfall mkr	-17,0	-7,7	8,0
Handikappomsorg			
Bostad med särskild service, antal vuxna	175	173	186
Varav extern regi	72	71	81
Antal personer i daglig verksamhet	248	271	282
Antal personer med personlig assistans	193	170	168
Psykiatri			
Antal vårddygn boenden	23 141	23 886	23 631

EKONOMISK ANALYS

Nettokostnaden har inom verksamheten omsorg och service för funktionshindrade ökat med 21procent från år 2002 till år 2004. Under 2004 var ökningen 6,8 procent. Inom handikappomsorgen har nettokostnaden ökat med 23 procent sedan 2002 och med 7,9 under 2004. Psykiatriverksamhetens nettokostnad har ökat med 7 procent sedan 2002 för att under 2004 vara oförändrad.

Antalet placeringar för bostad med särskild service har ökat med 13 under år 2004. Mellan åren 2002-2004 har nettokostnaden ökat med 22,2 procent. Dock har kostnadsökningen per plats avstannat mellan åren 2003-2004. Kostnaderna för externa placeringar har under perioden ökat med 43 procent. Förutom prisökningar har antalet placeringar till externa vårdföretag ökat under år 2004, framför allt inom bostad med särskild service LSS. Då kommunen inte kan erbjuda placeringar internt måste externa placeringar ske och ofta till en högre kostnad än i kommunens egna boenden.

Antalet platser inom daglig verksamhet har ökat med 11 under 2004. Nettokostnaden per plats har minskat med 2,3 procent vilket kan härledas till den riktade besparingen på 5 mkr inom den interna verksamheten.

Kostnaden för de 20 första timmarna till försäkringskassan avseende personlig assistans LASS har ökat från 22,3 mkr till 27,5 mkr (23,6%). Ett ökat antal personer har beviljats LASS-insatser. Lokalkostnaderna har ökat med 20 procent vilket bland annat beror på att två nya gruppbostäder tillkom 2002/2003.

Nettokostnaden per år för korttidshem har under perioden ökat med 17,3 procent. Antalet placeringar har ökat med 8 (14,8 %) under 2004. Nettokostnaden för tillsyn över 12 år har ökat med 27 procent och antalet placeringar har ökat med 6 (11 %) under 2004. Tillsyn över 12 år kan inte erbjudas inom den egna organisationen och antalet placeringar varierar mellan de olika terminerna.

Nettokostnaden för SoL insatser har ökat med 36,7 procent. Det har under åren skett en kraftig ökning av insatser enligt socialtjänstlagen. Totalt har antalet utförda timmar för personlig assistans och hemtjänstinsatser under åren ökat med 1 500 timmar/månad. Antalet personer med hemtjänstinsatser har ökat med 32 under 2004. Orsaken kan vara ökat antal personer under 65 år som har drabbas av allvarliga sjukdomar och olycksfall som medför behov av till exempel hemtjänst. Ökningen kan också bero på att även personer med mindre funktionshinder behöver olika former av stödinsatser på grund av det alltmer komplicerade samhället med höga krav på arbetsmarknaden.

Kostnaderna inom psykiatriverksamheten är oförändrade mellan 2004 jämfört mot 2003. Vårddygnskostnaden har ökat med knappt 1 procent, medan antal placerade minskat. Inom psykiatriverksamheten har antalet personer som varit placerade i boenden minskat något jämfört med 2003. Trenden är att de externa placeringarna är korta och görs i avvaktan på plats i bostad med särskild service. Antalet inskrivna på rehabiliteringsenheterna har ökat något och det är betydligt fler personer med psykiska funktionshinder som fått boendestöd (26 %).

Bruttokostnad 490,4 Mkr

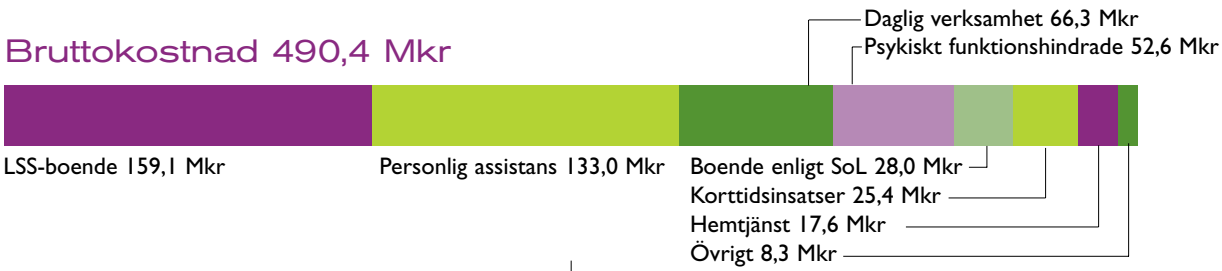

MÅL

Nämndens mål för 2004 är att minst 80 procent av brukarna ska uppleva att de har inflytande över insatsens utformning och genomförande. Årets brukarenkät inom handikappomsorgen riktades till en mindre grupp föräldrar (90 st) med barn som har LSS-insatserna korttidsvistelse och/eller korttidstillsyn för skolungdom över 12 år. Av de svarande föräldrarna anser 72 procent att de har möjlighet att påverka insatsen och 81 procent anser att synpunkter och klagomål tas emot på ett bra sätt.

Inom psykiatriverksamheten har frågan om inflytande ställts till brukare inskrivna på rehabiliteringsenheterna och till personer som har plats i boenden. 68 procent anser att de har inflytande över insatsen, 11 procent har lämnat negativa svar och 21 procent uppger att de inte vet.

Målet att antalet LSS-insatser under 2004 ska minska som en följd av att dubbla insatser tas bort har delvis uppnåtts. Myndigheten har efter omprövning minskat vissa beslut om korttidsvistelse, ledsagarservice samt avlösarservice i kombination med personlig assistans.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Nya riktlinjer har antagits av social och arbetsmarknadsnämnden som stöd för handläggning och myndighetsutövning enligt SoL och LSS. Genomgång och omprövning av beslut har pågått under 2004 med fokus på beviljade insatser i kombination med personlig assistans. Kostnaderna har minskat för vissa LSS-insatser med drygt 2 mkr.

Länsstyrelsen i Stockholms län har tillsammans med kommunens inspektör för LSS-verksamhet genomfört tillsyn av all daglig verksamhet i kommunen, såväl kommunal som enskild verksamhet. Resultatet visade på god kvalitet i kommunens verksamhet. Kommunen har ett varierat utbud av platser och många personer har sin dagliga verksamhet integrerad i det ordinarie arbetslivet.

Social och arbetsmarknadsämnden antog i april 2004 en boendeplan för olika målgrupper. Planen belyser behoven för åren 2004-2006. Ett dubbeldiagnosboende för 7 personer med både missbruksproblematik och en psykiatrisk diagnos startas vid årsskiftet 2004/05.

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET

En ny daglig verksamhet, ReAktiva, för vuxna personer med förvärvade hjärnskador har startat under hösten. Nu kan en bra verksamhet erbjudas inom kommunen även för denna målgrupp.

Det nya utjämningssystemet för LSS-kostnader har trätt i kraft och Södertälje kommun har nu övertagit myndighetsansvar och kostnadsansvar för totalt 72 personer som ursprungligen kommer från andra kommuner. Myndigheten har under 2004 fått förstärkning med fler tjänster för ökande mängd arbetsuppgifter.

20 arbetsträningsplatser för psykiskt funktionshindrade har lagts ned under året av besparingsskäl. En boendestödjartjänst har dragits in på rehabiliteringsenheterna. Det har medfört att Sydgården inte längre kan ha öppet på söndagar. Sex av platserna på gruppboendet Bragebo har under året omvandlats till servicebostad enligt LSS.

Biståndsbedömningen har flyttats ut till de tre rehabiliteringsenheterna, som förstärkts med en socialsekreterare på varje enhet. Den socialpsykiatriska verksamheten har flyttat in i samma lokaler som landstingets rehabiliteringsteam, vilket ger möjligheter till en förbättrad samverkan kring personer som tillhör allmänpsykiatrins målgrupp.

FRAMTIDEN

Trenden med ökande behov av stödinsatser för funktionshindrade ser ut att hålla i sig. Boendeplatser i olika former behöver utökas under de närmaste åren för att tillgodose behovet. Daglig verksamhet behöver också utökas för att ge sysselsättning till de personer som avslutar gymnasiesärskolan och andra personer som på grund av funktionshinder inte har möjlighet att gå vidare till utbildning eller arbete. Södertälje kommun väntas få ansvar för ytterligare personer från andra kommuner som bor i bostad med särskild service i enskild regi i Södertälje. Kompensationen i LSS-utjämningssystemet räcker inte till att täcka de verkliga kostnaderna. Planering pågår för start av två nya gruppbostäder under 2005. Ytterligare några platser kan skapas genom att utöka antalet lägenheter i befintliga serviceboenden enligt LSS. Även nya boende- och korttidsplatser för personer med svåra fysiska funktionshinder planeras för 2005 samt start av ett mobilt personalteam som ska ge stöd till personer med till exempel Aspergers syndrom som bor i egna lägenheter. De externa platserna för personer med psykiska funktionshinder blir färre genom ett aktivt hemtagningsarbete. Det förutsätter samtidigt en utökning av boendeformer i kommunen enligt den plan som finns, och att boendestöd erbjuds i tillräcklig omfattning. Behovet av sysselsättning är inte tillgodosett för målgruppen.

Individ- och familjeomsorg

Nyckeltal 2002-2004

	2002	2003	2004
Nettokostnad totalt, mkr	280	294	321
Arbete och försörjning	122	125	142
Vuxenvård	50	53	65
Barn- och ungdomsvård	108	116	114
Budgetutfall, mkr	-7,2	-12,0	- 9,6
Försörjningsstöd			
Antal invånare som fått försörjningsstöd	5 024	5 135	5 664
Hjälptid mån/ hushåll	5,9	5,9	6,0
Flyktingmottagande antal personer	481	238	111
Barn och ungdomsvård			
Antal placerade barn/ ungdomar	239	245	256
Vuxenvård			
Antal placerade i familje-hem/institution	87	94	118

EKONOMISK ANALYS

Under 2002-2004 ökade nettokostnaderna för individ- och familjeomsorgen med 14,6 procent och under 2004 med 9,2 procent.

Nettokostnaderna för området arbete och försörjning har ökat med 16 procent under 2002-2004 och under 2004 med 13,6 procent.

Bruttokostnaderna för ekonomiskt bistånd har ökat med 20 procent under 2004, men statsbidraget för flyktingar har detta år kunnat täcka upp kostnadsökningen.

Inom området arbetsmarknadsåtgärder har nettokostnaderna minskat med 8 mkr. Detta beror på att verksamhet har sparats in och ny verksamhet har startats som projekt och finansieras med externa intäkter.

Under 2004 var det 5 664 personer som fick försörjningsstöd. Det är en ökning med 529 personer eller 10 procent jämfört med 2003. Samtidigt steg det ekonomiska biståndet från 113 till 135 mkr, vilket är en 20-procentig ökning. De personer som fick ekonomiskt bistånd består av flyktingar och ej flyktingar. Flyktingarna utgörs av människor som av flyktingskäl har fått uppehållstillstånd i Södertälje och ej flyktingar av personer som har svensk bakgrund samt människor som har invandrat hit. Det ekonomiska biståndet till flyktingar ökade med 40 procent 2004 och till gruppen ej flyktingar med 16 procent.

Den grundläggande orsaken till det stora bidragsberoendet är att arbetslösheten har legat på en hög nivå, drygt fyra procent under 2004. Det har lett till att fler människor har blivit utestängda från arbetsmarknaden och att de i brist på arbetsinkomster har tvingats att söka försörjningsstöd. Nästan hälften av hushållen som fick ekonomiskt bistånd under året fick det på grund av arbetslöshet. Antingen var bidragstagarna arbetslösa och saknade A-kassa eller också var arbetslöshetsersättningen så låg att de måste söka kompletterande försörjningsstöd. Den näst vanligaste orsaken till att hushållen sökte försörjningsstöd var att de saknade eller hade en otillräcklig sjukersättning. Det gällde knappt 20 procent av hushållen.

Nettokostnaderna för vuxenvård har ökat med 26,6 procent mellan 2002 och 2004 respektive 20,4 procent under 2004. Vårdkostnader har ökat med 42 procent, medan kostnader för personal inom utredning och behandling har minskat. Antal vårddygn har ökat med 58 procent mellan 2003 och 2004 medan antalet placerade ökat med 40 procent, vilket innebär att placeringarna blivit både fler och längre. Förklaringen till den stora ökningen är ett uppdämt behov av behandlingshems- och boendeplaceringar.

Nettokostnaden mellan år 2002 och år 2004 inom barn och ungdomsvård har ökat med 5,5 procent, medan kostnadsutvecklingen i stort sett har varit oförändrad mellan år 2003 och 2004. Anledningen till att kostnaderna har kunnat hållas nere är att dyrare dygn på institution blivit färre och dygn på familjehem har ökat. Kostnaden för öppenvård har minskat, framförallt den externa öppenvården, från 5,5 mkr 2003 till 3,8 mkr 2004. Dessutom har ett mindre antal vårddygn gällt asylsökande per-

Bruttokostnad 451,4 Mkr

soner. Här har kostnaden återsökts, varmed nettokostnaden blir mycket liten.

Antalet vårddygn för barn- och ungdomsvård har ökat med 12,5 procent under 2004 medan antalet placerade ökade med 4,5 procent vilket innebär att många placeringar i tid blivit avsevärt längre. En del av dessa är asylsökande barn, de så kallade ”komabarnen”.

MÅL

Inget av de mål som kommunfullmäktige och social- och arbetsmarknadsnämnden har fastställt för resultatområdet arbete och försörjning uppnåddes under 2004. Andelen bidragsberoende invånare i kommunen 2004 var 7 procent, målnivå 6,5 procent. Av de flyktingar som avslutade introduktionsprogrammet var 50 procent beroende av försörjningsstöd 6 månader efter avslutat program. Målnivån var att 70 procent ska vara självförsörjande.

Målet att andelen invånare som någon gång under året varit aktuella för individuellt biståndsbedömda insatser (exkl ekonomiskt bistånd) inom individ- och familjeomsorgsverksamheten inte skulle vara högre än 1,5 procent har inte uppnåtts. Under 2004 har 759 barn och ungdomar och 749 vuxna någon gång under året fått individuellt biståndsbedömda insatser inom individ och familjeomsorgsverksamheten (exklusive ekonomiskt bistånd). Det motsvarar 1,8 procent av befolkningen.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Däremot har de prioriterade åtgärderna genomförts eller är på väg att genomföras. Ungdomsarbetslösheten har bekämpats genom att storstadsprojektet Klivet och ESF-Klivet har startats och en ungdomsenhet har bildats på Arbetsmarknadscentrum. Arbetet med att göra en jämförande studie om det långvariga bidragsberoendet pågår och beräknas bli klart under första kvartalet 2005.

Utveckling av det förebyggande arbetet

Vid nämndens beslut i juni 2004 om stora besparingar prioriterades barn och ungdomsvården och även det förebyggande arbetet genom beslut om att det även fortsättningsvis skulle finnas fyra fältassistenter och start av familjecenter i Järna.

Utöver nämndens egen verksamhet genomförs samverkan med andra aktörer, främst skola, elevhälsa och landstingets primärvård. Exempel på samverkan över kontors- och myndighetsgränser är det drogförebyggande arbetet och samverkan enligt BUS-policyn (barn och ungdomar med behov av särskilt stöd från flera myndigheter), där familjecentren har en viktig sammanhållande funktion.

Familjecentren arbetar med social och pedagogisk öppen verksamhet och tar emot familjer som kommer på eget initiativ eller via hänvisning från socialtjänst, skola, BUP, BVC med flera. Familjecentren är delaktiga i BUS-grupper i Lina, Geneta, Fornhöjdens och Järna.

Nattvandrarprojektet har drivits av en projektledare som utbildat frivilliga nattvandrare och anordnat nattvandringar. Projektet har drivits med storstadsmedel och upphörde 2004-12-31.

Kvinnofridsenheten har under året tagit emot 80 kvinnor som utsatts för våld av närstående man. Delprojektet Fri Zon som från och med 041101 är en permanent verksamhet arbetar med barn som bevittnat våld eller lever i en familj där missbruk förekommer. Under året 5 grupper för barn till missbrukare pågått och 62 barn har varit aktuella för krisbearbetning Trappan, barn som upplevt våld i hemmet. Manfred, som består av en kurator arbetar med män som begått våld mot närstående kvinnor eller barn. Kvinnofrid samarbetar tätt med familjecentren där Kvinnofrid slussar över våldsutsatta kvinnor för fortsatt stöd. Man samarbetar även med barn och ungdomsenhetens myndighetssida i olika ärenden liksom med socialjouren som hänvisar misshandlade kvinnor till Kvinnofrid. Fri Zon har i samverkan med personal från kyrkan arbetat med gruppverksamhet för barn till missbrukande föräldrar.

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET

Under 2004 gjordes både kraftiga personalminskningar och en omfattande omorganisation på social- och arbetsmarknadskontoret. Invandrar och flyktingenheten lades ner och en ny enhet för flyktingmottagande bildades på Arbetsmarknadscentrum. Samtidigt startades projekten Klivet, Slussen till arbete och KBT-projektet (Kognitiva beteendeterapeuter på Vårdcentralen) och flera handläggare överfördes till dessa projekt.

Vuxenvården, Missbruks-/beroendevården har delats i en öppenvårdsenhet, en utredningsgrupp och en boendeenhet. I öppenvårdens uppdrag ingår bland annat motivations- och behandlingsinsatser, eftervård och uppsökande verksamhet. Utredningsgruppen arbetar med större utredningar, och yttran-

den medan boendeenheten ska erbjuda internt skyddat boende till personer med allvarlig beroendeproblematik.

All barn- och ungdomsverksamhet blev en enhet med en gemensam chef. De två utredargrupperna har geografisk indelning för att underlätta samarbetet mellan familjecentren, barnhälsovården och förskola/skola.

FRAMTIDEN

Fortsatt hög arbetslöshet ger höga bidragskostnader

Trenden med stigande kostnader för ekonomiskt bistånd innebär risk för ett budgetunderskott 2005. Åtgärder finns för arbetslösa bidragstagare inom Slussen och Klivet men efterfrågan på arbetskraft är inte tillräcklig för att det påtagligt ska minska bidragsberoendet. Dessutom väntar fortfarande ett stort antal asylsökande på beslut om uppehållstillstånd vilket innebär stor osäkerhet om den framtida flyktinginvandringens storlek. En översyn ska göras av introduktionsprogrammet med syftet att ge de flyktingar som inte har fått en fullständig introduktion möjlighet att åter delta i introduktionsprogrammet. En stor andel bidragsberoende personer har behov av rehabiliteringsinsatser. Planeringen fortgår för bildandet av ett samordningsförbund för rehabilitering mellan arbetsförmedlingen, försäkringskassan, landstinget och kommunen vilket kan öka möjligheterna för bidragsberoende personer att få del av rehabiliteringsinsatser.

Missbruksvården behöver prioriteras

Det ökade behovet av vårdinsatser inom missbruksvården som blivit så tydligt under 2004 kommer inte att minska. Den grupp av medelålders och äldre alkoholister som finns idag, bl a inom gruppen hemlösa, håller på att ersättas av personer med blandmissbruk som förutom alkohol innefattar både drog- och tablettmissbruk. Inom gruppen äldre alkoholmissbrukare finns samtidigt ett stort omvårdnadsbehov på grund av somatiska sjukdomar. Arbetet med att tillgodose behoven inom missbruksvården är långsiktigt. Det kräver en väl fungerande öppenvård, ett välutvecklat samarbete med Beroendecentrum och boendealternativ. Inom den befintliga ramen saknas resurser till boendestöd vilket behövs för att stödja missbrukare att bo kvar i egna lägenheter och undvika vräkningar. Inom Missbruksvården är även behovet av sysselsättning som en del av rehabiliteringen stort.

Barnperspektivet ger ökade insatser

En fortsatt utveckling av insatserna inom familjecentren, fältverksamheten samt drog- och brottsförebyggande arbete är viktigt för att i ett tidigt skede förebygga och motverka sociala problem. Ökningen av anmälningar och de brister som uppmärksammats vid kontroll av handläggning och dokumentation innebär att det behövs ett ökat fokus på arbetsmetodik och resurser för myndighetshandläggningen. Det finns också hela tiden kö till de öppna stödinsatserna inom Frizon (barn som bevittnat våld och barn till missbrukare/psykiskt sjuks föräldrar), Familjerådgivningen och Mottagningen för unga. Social- och arbetsmarknadsnämnden har på inbjudan av länsstyrelsen ansökt om utvecklingsmedel för att fler barn ska kunna få rätt hjälp.

Insatser för unga drogmissbrukare

Under flera år har planering pågått för start av ett så kallat MiniMaria i kommunen i samverkan med landstinget. Kontoret har sedan hösten 2004 avsatt personal som arbetar med kartläggning och förberedelser och den gemensamma mottagningen ska starta i september 2005.

Barn i vårdnadstvister

Alltför många barn lever med föräldrar som strider om vårdnaden. Många föräldrar behöver betydligt mycket mer hjälp att finna lösningar på hur det fortsatta gemensamma ansvaret ska kunna fungera efter en separation än vad som kan erbjudas idag.

Krafttag för äldreomsorgen. Individuella vård- och omsorgsplaner för alla brukare är ett av flera resultat av utvecklingsarbetet inom äldreomsorgskontoret. Nedan: Kultur kan vara så mycket – från stilla bokläsning på Luna kulturhus till sommarteatern vid Tullgarns slott.

Kultur- och fritid

Nyckeltal 2002-2004

	2002	2003	2004
Nettokostnad, Mkr	159,3	160,5	151,4
Resultat, Mkr	1,9	-0,6	-3,0
Besök konsthall	21381	24246	25222
Bidrag till föreningar, Mkr	34,6	33,1	31,6
Utlåning bibliotek	583706	574339	514394
Elever kulturskola	1538	1600	1627
Besök fritidsgårdar	115186	103291	88684

EKONOMISK ANALYS

Nettokostnaderna för kultur- och fritid 2004 är 6 procent av kommunens totala nettokostnader. Mellan 2003 och 2004 har nettot för kultur och fritid minskat med 9 mkr, 5,7 procent från 160 till 151 mkr. Motsvarande kostnad för 2003 var 159 mkr. Större nedskärningar har gjorts inom friluftsmuseet Torekällberget 2,4 mkr. Kulturskolan har genomfört stora nedskärningar för att klara minskade intäkter cirka 2,6 mkr från grundskolorna jämfört med 2003. Betinget har varit större än så eftersom intäkterna från 2001 har minskat från 5,5 mkr till 1,2 mkr 2005. Genom intäktsökningar som till stor del är tillfälliga har nettokostnaderna för idrott minskat med 1,7 mkr.

MÅL

Kultur och fritid för alla är målet

Kommunens kulturutbud återspeglar Södertäljes mångfald, och de som önskar ta del av kultur- och fritidsutbudet ska också ha beredas möjlighet till detta, oavsett geografisk, kulturell eller socioekonomisk tillhörighet. Hur medborgarna upplever detta följs upp vid nästa kommunenkät.

Under året har en inventering gjorts för att för att ta fram status på lokaler och anläggningar för kultur och fritid avseende tillgänglighet och anpassning för olika funktionshinder. Inventeringen blir grund för att avhjälpa eventuella brister i funktion.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Ökad jämställdhet, ökad samverkan

En plan för jämställt kultur- och fritidsstöd har tagits fram och åtgärder verkställs fortlöpande.

Kulturskolans flytt till Västergård ht 2005 ger stora möjligheter till bättre lokalsamordning och samverkan med Wendela Hebbes gymnasium (estetisk gren). I den så kallade Gamla Flickskolan – som kulturskolan då lämnar – påbörjas ett ”föreningssamboende” i samverkan redan under hösten 2005.

Ett avtal om överlåtelse av Scaniarinken undertecknades till årsskiftet 2004/2005. I avtalet säkras istid för bredd- och ungdomsidrott samtidigt som kommunens kostnader för rinken minskar.

Under hösten 2004 slutfördes planeringen av byggnationen av en ny fotbollsarena i Södertälje. Arenan kommer att stå spelklar under senhösten 2005. Projektet genomförs med förutsättningen att de stora fotbollsföreningarna, Fotbollsalliansen och Södertälje kommun tillsammans bildar ett arenabolag där föreningarna själva kommer att ha ett stort ansvar för drift och ägande av arenan. Fotbollens träningsmöjligheter kommer att förbättras dessutom då en ny träningsplan i konstgräs byggs på Geneta sportfält i maj.

Samarbetet inom kommunen har under år 2004 utvecklats mycket främst genom bildandet av Luna Kulturhus. En starkt utvecklad samverkan i kommunen och jämställdhet är viktiga prioriterade områden under 2005-2007.

Samarbetet med den ideella föreningen Mötesplats Enhörna, som samlar unga och gamla fortsätter. Kommunen lämnar ekonomiskt bidrag för genomförande av planerad verksamhet som ingår i föreningens bidragsansökan.

I Vårdinge bedrivs Nattvandrarnas verksamhet med ungdomar i Folkets Hus. Kommunen lämnar ett ekonomiskt bidrag.

VOLYMUTVECKLING

Kapacitetsutnyttjandet är viktigt och intressant att följa, liksom uppfattning hos brukarna om kvali-

Bruttokostnad 173,2 Mkr

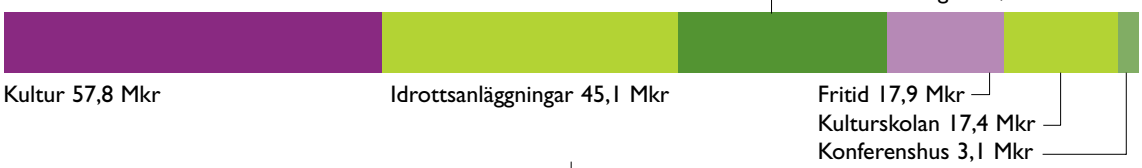

teten. Nyckeltalen ger oss en uppfattning om kapacitetsutnyttjande men också indirekt lite om brukarnas uppskattning av innehållet i kultur- och fritidsutbudet. Vi kan se några viktiga nyckeltalsförändringar:

- Besöken på fritidsgårdarna , -14 procent.
- Bokutlåningen, -10 procent.
- Fler besöker utställningar
- Kulturskolans elever, +2 procent
- Nyttjandet av idrottsanläggningar ökar

I slutet av november 2004 startade också det nya ungdomscaféet Nova i Luna Kulturhus. Detta kommer att öka antalet fritidsgårdsbesök. Andelen flickor har ökat från 38 till 43 procent av antalet besökare.

Den minskade bokutlåningen har visat sig som en trend över hela landet de senaste åren. Minskningen beror på nedläggning av stora delar av den uppsökande verksamheten, borttagandet av vuxenverksamheten på biblioteket i Hovsjö och minskade öppettider på biblioteken i Järna och Hölö.

Antalet besök på kulturhusets utställningar har ökat 4 procent från 24 246 till 25 222 besökare.

Upprustningen av idrottsanläggningarna ser ut att ha gett effekt. Nyttjandet av anläggningarna ökar.

Under året har Bastmora friluftsgård och gamla Tveta station inhyrts. Anläggningarna kommer att användas för att utveckla innehållet i den nya fritidgårdsenhetens verksamhet.

VIKTIGARE FÖRÄNDRINGAR UNDER ÅRET

Under år 2004 har Kulturskolan genomgått en större omstrukturering. Kulturskolans uppdrag har renodlats till att framförallt avse den frivilliga undervisningen. Samarbetet med utbildningskontoret inriktas på att i mindre skala arbeta med kvalitativ utveckling.

Luna kulturhus har tillskapats genom en omorganisation där stadsbibliotek, utställningar och ungdomscaféet Nova ingår. Bibliotekets samarbete med Hall och sjukhuset har avslutats.

Torekällberget har organiserat om för att anpassa verksamheten till en lägre budget. En omfattande minskning av personalstyrkan är genomförd. Visning av samlingar kommer att ske genom kulturhusets utställningsdel. Möjligheterna att öka intäkter ses över och entrégifter har införts på Strömstedtska huset och på julmarknaden.

Idrottsanläggningar kommer i allt större utsträckning att skötas av föreningar. Två stora steg i den riktningen har tagits under 2004. Effekterna kommer att synas från och med 2005 och framåt. Avtal har under 2004 tecknats med föreningar som kommer att innebära följande:

- SSK kommer att ta över Scaniarinken från och med 1 januari, 2005, äga och driva den.
- En ny arena för elitfotboll kommer att byggas 2005.

Kommunens stöd kommer på sikt att omfattas/begränsas av långsiktiga hyresavtal.

FRAMTIDEN

Ekonomi i balans ger framtid med möjligheter

Framtiden för kultur- och fritid har fått en stärkt grund att stå på genom det arbete som har utförts 2004:

- Stärkt ekonomi med bibehållen god kvalitet i verksamheten trots tuffa besparingar.
- Elitidrottens förutsättningar stärks. Ny arena för elitfotboll byggs 2005. SSK övertar Scaniarinken 1 januari, 2005.
- Konstgräset i fotbollshallen och i Geneta 2005 och ökar fotbollens träningsmöjligheter.
- Luna kulturhus kommer att bli ett nav för kulturutbudet i centrala Södertälje.
- Torekällberget bibehåller god kvalitet i verksamheten efter stora besparingar, nu mer renodlat till ett friluftsmuseum.
- Kulturskolan nya bantade organisation skapar förutsättningar för en framtid anpassad till ekonomin.
- Den kraftigt sänkta sjukfrånvaron är mycket positiv både för ekonomin och verksamheten.

I verksamhetsplanen för 2005 anges en inriktning att tonåringar är en prioriterad målgrupp kommande tre år. Genom nyheterna ungdomscaféet Nova i Luna kulturhus samt friluftsgården Bastmora har förutsättningarna för bra verksamhet för den målgruppen stärkts.

Jämställdhet och samverkan är prioriterade områden. Ökat jämställdhet i utbudet av kultur och fritidsverksamhet är ett viktigt mål och försöksverksamhet inom varje enskilt verksamhetsområde som prövar verksamheten ur ett genusperspektiv ska genomföras. I april 2004 beslutade Kultur- och fritidsnämnden om en åtgärdsplan för jämställdhet på både kort och lång sikt. Den håller nu på att verkställas.

Nyckeltal 2002-2004

	2002	2003	2004
Nettokostnad, Mkr	11,1	11,1	12,1
Budgetutfall, Mkr	0,6	0,6	0,1
Partikelhalter µg/m³	-	-	42
Kvävedioxidhalt µg/m³	18,0	20,0	18,8

EKONOMISK ANALYS

Nettoökningen 2004 var 9 procent. Under 2002 och 2003 har omslutningen på nämndens verksamhet påverkats på kostnadssidan och intäktssidan av de Lipanslag (statliga investeringsbidrag för miljöinsatser) som nämnden dels administrerat och dels själv genomfört. Detta projekt är nu under avslutande. Nettokostnadsutvecklingen i övrigt påverkas positivt av det faktum att fler debiterbara kunder tillkommit under 2004 vilket ökat intäkterna. Kostnaderna är nära nog oförändrade över åren och påverkas främst av inflation och löneökningar.

MÅL

Miljönämnden arbetar med en väl utvecklad verksamhetsplan som styr inom vilka områden miljönämnden/miljökontoret skall arbeta. I verksamhetsplanen är de övergripande nationella miljömålen, regionala miljömålen, Agenda målen och kommunfullmäktiges mål nedbrutna till nämndnivå och redovisar vilka ambitioner nämnden har på de olika sakområdena. Det gångna året innehöll miljönämndens verksamhetsplan 20 mål av vilka tretton mål uppnåtts, fyra mål inte uppnåtts fullt ut och tre mål har inte kunnat mätas.

Senast 2006 ska Livsmedelsverkets norm för livsmedelstillsynen uppfyllas varför ytterligare personal har anställts för att utföra detta arbete.

2004 ska miljökvalitetsnormen för kvävedioxid, bly, stoft, svaveldioxid och bensen vara uppfylld inom hela kommunen. Detta mål nås endast delvis då mätningar visat att för höga partikelhalter förekommer.

Ett omfattande arbete har också under året gjorts för att inför kommande verksamhetsår se över utformningen av och innehållet i nämndens verksamhetsplan. Den nya verksamhetsplanen har utarbetats med stor delaktighet av nämnden och kontorets personal och har en inriktning för att styra mot prioriterade målområden som följer de nationella miljömålen, regionala miljömål, agenda 21 och kommunfullmäktiges mål. Mål och måluppfyllelse redovisas i sin helhet i kommunens miljöbokslut.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Naturvård och övrig grönområdesskötsel ska efter utredning samordnas i en egen enhet. Talbyskogen inrättas som ett permanent naturreservat under 2004 vilket miljönämnden beslutat om.

FRAMTIDSBEDÖMNING

De utökade möjligheterna att ta ut avgifter för miljökontorets verksamheter har medfört att intäkterna från externa avgifter har stabiliserat sig kring en nivå på 4,5 miljoner kr/år. Det är inte realistiskt att förvänta att intäkterna från avgifterna fortsätter stiga ytterligare. Under en lång tid framöver kommer de årliga externa intäkterna att ligga på en nivå kring 4,5 miljoner.

Beträffande intäkterna så har en tillsynsutredning nyligen presenterats där ett förslag är att staten skall fastställa avgiftsnivåernas storlek. Detta kan på några års sikt förändra förutsättningarna för nämndens verksamhet och möjlighet att styra verksamheten.

En utredning har påbörjats för att om möjligt formalisera samverkan med de övriga södertörnskommunerna för tillsynsverksamheten inom miljöbalken och annan speciallagstiftning. Direktiven till utredningen anger följande tre utredningsseminarier. Ett alternativ med en samlad förvaltning och en miljönämnd för alla södertörnskommuner. Det andra med en samlad förvaltning men kommunerna har kvar sina miljönämnder och det tredje där avtal tecknas mellan kommuner som vill samverka kring tillsynen.

Bruttokostnad 17,8 Mkr

Miljö- och hälsoskydd 12,0 Mkr

Hållbar utveckling 4,4 Mkr
Tillståndsgivning 1,4 Mkr

Nyckeltal 2002-2004

	2002	2003	2004
Nettokostnad, Mkr	126,9	109,1	112,2
Budgetutfall, Mkr	-8,6	14,1	1,9
Kostnad kr/m² gata brutto	30,01	29,78	23,67
Vinterväghållning kr/m²	5,90	6,05	8,10
Underhållsbelagd yta m² i % av total yta	4,35	7	2,35
Beläggnings-underhåll kr/m²	4,75	2,97	3,64

EKONOMISK ANALYS

Nettokostnadsutvecklingen mellan 2003 och 2004 uppgår till 2,8 procents ökning. Denna utveckling förklaras, förutom av löne- och prisökningar, av att VA, städ- samt delar av fastighetsverksamheten sedan den 1 april 2004 bedrivs i bolagsform. Denna förändring har bland annat inneburit att antalet anställda minskat från 320 till 145 inom verksamheten.

Kostnadsökningarna inom övriga verksamheter är framför allt hänförliga till pris- och löneökningar men även en viss volymökning har medfört kostnadsökningar. Främst gäller detta inom vinterväghållningen. Intäkterna har generellt utvecklats positivt framför allt inom gatu- och parkverksamheten. Två intäkter av tillfällig karaktär påverkar dock nettokostnadernas utveckling i positiv riktning. I gatuverksamheten ingår en intäkt avseende förändrad momshantering om 7,3 mkr och inom exploatering ingår ett arrende om cirka 10 mkr.

Inom fysisk planering har en koncentration på utförande av mindre detaljplaner medfört en stor intäktsökning under 2004.

MÅL

De mål som är satta för verksamheten är delvis uppfyllda. Dock finns mål där verksamheten inte nått ända fram bl a inom bostadsbyggande där målet är satt till 250 nya bostäder per år under perioden 2004 – 2006 och där 221 bostäder påbörjades under 2004. Det pågår dock planarbete för fler bostäder, fler än det satta målet, men dessa förväntas inte komma till stånd förrän 2006. Handläggningstiden för bygglov ligger i linje med målsättningen för normala bygglovsärenden med 5 veckor per ärende. Sammantaget är handläggningstiden 9,5 veckor per ärende men det inbegriper även bygglov av mycket komplicerat art, såsom svartbyggen m m.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Inom bostadsbyggande och mark för bebyggelse pågår planarbete, försäljning av tomter och tecknade av exploateringsavtal har intensifierats. Arbetet att påverka externa exploatörer att bygga bostäder pågår. Vidare ett arbete med att ta fram en strategi för boende och byggande i kommunen. Mark för arbetsplatser finns att tillgå i och med att utvecklingen av Morabergs industriområde är planlagd.

Byggande av tillfälliga och permanenta studentbostäder ska intensifieras och en utredning om möjligheterna att skapa fler små lägenheter pågår.

Arbetet med att rusta upp Södertälje har fortsatt. Under 2004 har centrum, parker och lekplatser prioriterats. En slutrapport kommer inom kort att presenteras.

Effektiviseringen och hushållningen av energi i de egna fastigheterna ska öka. Under senare år har inget arbete med energieffektivisering bedrivits. Förslaget till ny energiplanen som behandlats i kommunstyrelsen i september 2004 lägger fast mål och åtgärder samt att en strategi för energieffektivisering ska utarbetas under 2005.

VIKTIGA FÖRÄNDRINGAR

En stor organisatorisk förändring har genomförts under året då VA, städ och stora delar av fastighet övergick till företagsgruppen Telge. Förändringen medförde att mer än hälften av personalen

Bruttokostnad 174,0 Mkr

övergick till annan arbetsgivare. Under våren 2004 omorganiserades också kommundelarna vilket medförde att den tekniska verksamheten överfördes till samhällsbyggnadskontoret.

FRAMTIDEN

Den nya organisationen av samhällsbyggnadskontoret ger en möjlighet till att bättre möta de krav och förväntningar omvärlden ställer på verksamheterna. Genom ökad samverkan inom kontoret kan ett flexiblare arbetssätt komma till stånd.

Efterfrågan av tjänster är hög inom samtliga verksamhetsområden och under 2005 är den än större, framför allt genom de projekt som är planerade för året. Genomförande av utvecklingsplanen för stadskärnan har påbörjats. Vidare finns medel avsatta för förbättrat underhåll av Södertäljes gator vilket är av stor vikt för bilden av Södertälje.

Under 2005 kommer ett nytt, bättre kartsystem att införas inom mät- och kartverksamheten vilket kommer att medföra ökade kostnader men också ökade möjligheter till bättre kartor.

Måluppfyllelse och genomförande av prioriterade åtgärder förväntas uppnås inom den tidsperiod som är avsatt.

Marita Lärnestad (m) och Anders Lago (s) ser ut att vara överens: Vi måste göra något åt stadshusfrågan. Och under 2004 blev det klart att ett nytt stadshus uppförs i anslutning till Telge Forum. Stadshuset på Järnagatan, som syns i bakgrunden, tjänstgör bara i tre år till.

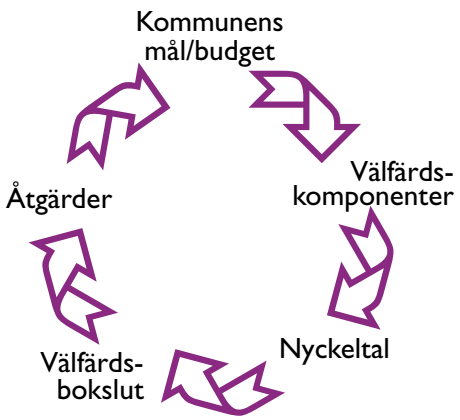

Ett välfärdsbokslut är en bred beskrivning och analys av hur verksamheterna och levnadsvillkoren utvecklas ur ett välfärdsperspektiv. En god hälsa sätts i fokus men också hälsans fördelning i befolkningen är betydelsefull. Bokslutet skall bidra till ett bra beslutsunderlag för politikernas val av åtgärder.

Utgångspunkten för bokslutet är den nationella folkhälsopolitikens nya målområden, bestämningsfaktorer och indikatorer som har gett både ett vetenskapligt underlag och skapat en ram som med fördel kan nyttjas i det lokala arbetet.

Förvärvsfrekvens och utbildning

Några exempel på indikatorer till olika välfärdskomponenter är bland annat utbildningsnivå och förvärvsfrekvens. Södertälje har till exempel fler förvärvsarbetande i åldersgruppen 20 – 24 år än både länet och riket. Länet har i stort sett lika många arbetslösa i åldersgruppen som Södertälje. Det som skiljer Södertälje från övriga länet är att förre unga vuxna studerar i eftergymnasial utbildning. Utbildningsnivån har en stor betydelse för hälsan. Ju högre utbildningsnivå dess större förutsättning för ett hälsosamt liv.

Drogvanor

En drogvaneundersökning har genomförts bland elever i år 2 på gymnasiet. Ett flertal stockholmskommuner har ingått i undersökningen. Av dess kommuner har Södertälje och Botkyrkas elever den lägsta tobakskonsumtionen. I jämförelse med motsvarande undersökning som gjordes 2002 så är det färre elever i år 2 på gymnasiet som uppger att de röker dagligen eller ibland bland. Detta gäller för samtliga kommuner som deltagit i undersökningen.

Andelen förvärvsarbetande (%) i åldergruppen 20-24, 2002

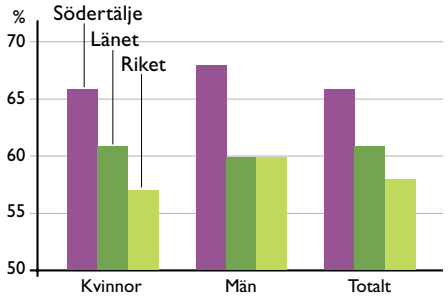

En av orsakerna till att Södertälje har fler förvärvsarbetande, i åldersgruppen, jämfört med länet är att färre ungdomar studerar vidare på eftergymnasial utbildning.

Andelen i åldergruppen 65-74 år som har eftergymnasial utbildning 2003 (%)

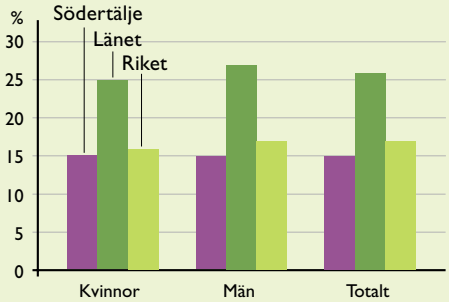

Det finns ett säkerställt samband mellan hälsa och utbildningsnivå. Ju högre utbildningsnivå dess större förutsättning för ett långt liv med god hälsa. Utbildningsnivån har således även inverkan på hälsan för de äldre som har lämnat arbetslivet.

Andelen flickor och pojkar (%) i år 2 på gymnasiet som uppger att de röker dagligen eller ibland, 2002 och 2004

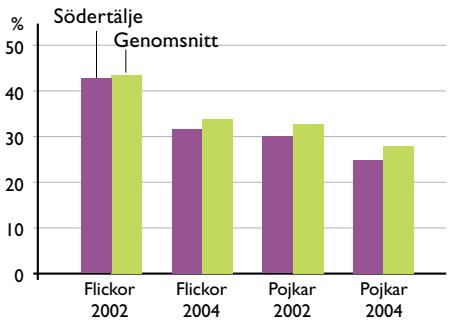

Andelen flickor och pojkar som uppger att det röker dagligen eller ibland har minskat betydligt sedan 2002.Södertäljeungdomarna uppger också att de har en lägre tobakskonsumtion en genomsnittet

Sveriges bästa sportstad!

Det är elitklass på Södertälje

Det har sagts förut men förtjänar att sägas igen: Södertälje måste vara Sveriges främsta idrottsstad. Med inte mer än 80 000 invånare har vi ett lag i elitserien i ishockey, ett i fotbollsallsvenskan, två i högsta basketdivisionen och två i innebandyns elitserie. Oslagbart!

När domaren blåste av **Assyriskas** sista match för säsongen, den andra kvalmatchen mot Örgryte, efter ett snöpligt baklängesmål i slutminuterna, gick ridån ner. För att gå upp igen redan nästa dag, när beskedet kom från Svenska Fotbollförbundet: Trots förlusten skulle Assyriska ändå få ta klivet upp i allsvenskan, på konkursmässiga Örebro SK:s bekostnad. Visst hann vi pendla mellan hopp och förtvivlan flera gånger under hösten och vintern – och vi hann till och med skriva 2005 innan den allsvenska platsen var helt säkrad – men 2004 var ändå Assyriskas år. På många sätt.

Med sin gladfotboll och sina hängivna supportrar är Assyriska FF en populär och efterlängtad nykomling i fotbollens finrum. Dessutom fick den knepiga frågan om Assyriskas – liksom Syrianskas och Fotbollsalliansens – hemmaplan sin lösning under året: Nu byggs **en ny arena** med 6 700 platser som uppfyller de högt ställda kraven för allsvenskt spel. Ett exempel på ett framgångsrikt samarbete mellan Södertälje kommun och idrottsföreningarna.

Den nya arenan byggs bara ett stenkast från Södertäljes andra idrottstempel – **Scaniarinken** – som också var ett hett samtalsämne under året. Scaniarinken kommer nämligen att genomgå en stor förvandling. I september stod det klart att **Södertälje SK** köper arenan av kommunen och förvandlar den till en eventarena – och ett landmärke för Södertäljebor och genomresande. Det handlar givetvis om stora pengar men är en positiv, och i längden helt nödvändig, satsning för framtiden, menar klubben.

Sportsligt fick SSK inte till den där riktiga fullträffen under 2004 heller. Vårsäsongen slutade med ännu en niondeplats: Inget kvalspel alltså, men heller inget slutspel. Senare på året fick Södertäljeborna se lagets stjärnstatus höjas ett snäpp när spelare från NHL, lamslaget av en segdragen konflikt, anslöt till elitserien.

Framgångarna på basketplanen bara fortsätter, såväl för **Telge Energi** som för **Kings** – som båda försvarar Södertäljes färger i basketens högsta serier. Kings slog ut **Akropol** i kvartsfinalen, och efter en närmast olidligt spännande semifinalserie förlorade laget mot Norrköping Dolphins i den femte och avgörande matchen. Därefter rivstartade Kings höstsäsongen med en lång rad segrar, som lovade gott för fortsättningen av serien.

Även innebandyn håller högsta klass i Södertälje: **Rockets**, våra innebandystoltheter, tillhör den yppersta eliten på både herr- och damsidan.

En världsmästare hann Södertälje också få under 2004, när **Niclas Jonasson** vann kortdistansen i orienterings-VM och dessutom knep ett brons i stafetten. Och det var ingen enstaka lyckträff: orienteringsklubben vann SM-guld i stafett och var dessutom Sveriges bästa klubb under 2004. Ytterligare SM-medaljer och segrar i världens största orienteringstävling O-ringens 5-dagars talar sitt tydliga språk.

Lägg till detta **Pim-Pim Johanssons** framfart på världens tennisbanor och krydda med någon av våra högklassiga simmare, ryttare eller löpare och bilden av en idrottens elitstad blir bara tydligare.

Och tänk, vi har inte ens nämnt breddidrotten: alla de Södertäljebarn och -ungdomar som vecka ut och vecka in ser till att idrotten trots kommersialisering och stjärnfixering är och förblir en folkrörelse även i Kringelstan.

Sveriges bästa sportstad 2004? Självklart!

Olli Jokinen var kanske den största stjärnan när NHL-proffsen anslöt till SSK mitt under säsongen. Nästa sida: Sista säsongen i Superettan? Inte lär stämningen på läktaren sjunka när Assyriska tar klivet upp i Allsvenskan.

Koncernens Resultaträkning, Mkr

Sammanställd resultaträkning		2004	2003
Verksamhetens intäkter		4 390,0	3 999,1
Verksamhetens kostnader		-6 415,2	-5 973,1
Verksamhetens nettokostnad		**-2 025,2**	**-1 974,0**
Skatteintäkter		2 701,3	2 560,5
Resultat efter skatteintäkter		**676,1**	**586,5**
Avskrivningar		-355,0	-342,8
Resultat efter avskrivningar		**321,1**	**243,7**
Finansiella intäkter		142,1	103,3
Finansiella kostnader		-395,0	-366,1
Resultat efter finansiella poster		**68,2**	**-19,1**
Minoritetsandel		-0,1	-2,2
Förändring latent skatt		-4,9	5,7
Skatt		0,7	-3,5
ÅRETS RESULTAT	Not 1	**63,9**	**-19,1**

Balansräkning, Mkr

Sammanställd balansräkning

TILLGÅNGAR		2004-12-31	2003-12-31
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för FOU, patent, hyresrätter m m		13,7	28,3
Summa		**13,7**	**28,3**
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark		5 830,0	6 039,1
Maskiner och inventarier		1 366,6	989,7
Balansposter underhåll m m	Not 2	191,6	203,2
Summa		**7 388,2**	**7 232,0**
Finansiella anläggningstillgångar			
Värdepapper, andelar, bostadsrätter		4,4	4,6
Långfristiga fordringar		41,6	61,3
Summa		**46,0**	**65,9**
Summa anläggningstillgångar		**7 447,9**	**7 326,2**
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Varulager		**86,7**	**81,4**
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		428,8	427,9
Övriga fordringar		132,0	44,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		271,3	322,5
Summa		**832,1**	**794,5**
Kortfristiga placeringar		**0**	**0,0**
Kassa och bank		**368,2**	**205,3**
Summa omsättningstillgångar		**1 287,0**	**1 081,2**
SUMMA TILLGÅNGAR		8 734,9	8 407,4

Balansräkning, Mkr

Sammanställd balansräkning

SKULDER OCH EGET KAPITAL		2004-12-31	2003-12-31
EGET KAPITAL			
Ingående eget kapital		760,5	780,3
Poster direkt mot eget kapital		-107,7	0,6
Årets resultat		63,9	-20,4
Summa eget kapital	Not 3	**716,7**	**760,5**
Minoritetsintresse		**11,7**	**34,2**
Avsättningar		**295,9**	**267,2**
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		3 874,8	4 053,2
Övriga långfristiga skulder		338,2	286,1
Summa långfristiga skulder		**4 213,0**	**4 339,3**
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		1 980,1	1 576,7
Leverantörsskulder		266,8	286,4
Övriga kortfristiga skulder		556,5	214,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		694,2	929,1
Summa kortfristiga skulder		**3 497,6**	**3 006,2**
Summa skulder		7 710,6	7345,5
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		8 734,9	8 407,4
Ställda säkerheter	Not 4	201,1	215,0
Ansvarsförbindelser	Not 4	2 243,1	2 118,7

Sammanställd redovisning av Södertälje kommunkoncern är ett sammandrag av kommunens och koncernbolagens resultat- och balansräkningar. Med koncernbolag avses de företag i vilka kommunen innehar en röstandel på minst 20 procent och ett väsentligt inflytande.

Sammanställd redovisning är upprättad i enlighet med rekommendationer i den kommunala redovisningslagen. Förvärvsmetoden med proportionell konsolidering har använts, vilket innebär att kommunens bokförda värden på aktier och andelar i koncernbolagen elimineras mot koncernbolagens redovisade egna kapital. Interna mellanhavanden av betydelse har eliminerats.

NOTER OCH KOMMENTARER

Not 1 Årets resultat

	2004	2003	2002	2001	2000
Nedskrivning fastigheter			-306,4		
Resterande årets resultat	63,9	-20,4	-44,4	34,7	57,7
Summa årets resultat	**63,9**	**-20,4**	**-350,8**	**34,7**	**57,7**

Not 2 Balansposter underhåll m m

Not två berör enbart Telgebostäder och består av Balansposter underhåll och Tillval. Balansposter underhåll avser dels underhållsåtgärder som finansierats med statliga räntestöd och som skrivs av i samma takt som det skattemässigt högsta tillåtna, vilket är 3 procent på ingångsvärdet 1994-01-01, dels underhållsåtgärder utförda under 1994 för vilka statliga räntestöd inte yrkats. De senare skrivs av med 10 procent per år. Saldot för Balansposter underhåll är 181 mkr och för Tillval 38 mkr.

Not 3 Eget kapital

	2004	2003	2002	2001
IB Eget kapital	760,5	780,3	829,2	859,0
Latent skatt i Telgebostäder				-51,2
Uppskrivningsfond Telgebostäder			306,4	
Årets resultat	63,9	-20,4	-350,8	34,7
Poster direkt mot eget kapital	-107,7	0,6	-4,5	-13,2
UB Eget kapital	**716,7**	**760,5**	**780,3**	**829,2**

Perioden 1999 till 2000	2000	1999
Effekt av kommundelning		134,2
Obeskattade reserver		1,6
Latent skatt		93,0
Resterande eget kapital	859,0	845,8
Summa eget kapital	**859,0**	**1074,6**

Not 4 Panter, pensionsskuld m m

Bolagen har i form av avsättningar redovisat panter och därmed jämförliga säkerheter som har ställts för egna skulder och förpliktelser till ett belopp av 458 mkr (382 mkr). Förändringen beror på ökade borgensförbindelser för TelgeKraft och att Telgebostäder numera saknar pantbrev då lån upptas via Södertälje kommuns internbank.

Resultaträkning, Mkr

Kommunen totalt 1/1-31/12 2004

		Budget 2004	Bokslut 2004	Bokslut 2003
Verksamhetens intäkter	Not 1		762,1	776,7
Verksamhetens kostnader	Not 2		-3 447,1	-3 325,4
Avskrivningar	Not 3	-117,4	-74,8	-117,6
Verksamhetens nettokostnad	Not 4	**-2 705,5**	**-2 759,8**	**-2 666,3**
Därav jämförelsestörande poster	*Not 5*		*92,2*	*66,3*
Skatteintäkter	Not 6,8	2 364,5	2 351,0	2 240,6
Generella statsbidrag och utjämning	Not 7,8	331,3	350,3	319,9
Finansiella intäkter	Not 9	120,0	474,1	367,2
Finansiella kostnader	Not 9	-91,6	-371,3	-251,1
Resultat efter finansiella poster		**18,7**	**44,3**	**10,3**
Extraordinära intäkter	Not 10		215,9	
ÅRETS RESULTAT	Not 11,25	**18,7**	**260,2**	**10,3**

Finansieringsanalys, Mkr kommunen totalt

		Budget 2004	Bokslut 2004	Bokslut 2003
ÅRETS VERKSAMHET				
Årets resultat efter finansiella poster		18,7	44,3	10,3
Avskrivningar	Not 3	117,4	74,8	117,6
Nettoreavinster mtrl anläggn	Not 12	-15,0	-13,5	-13,2
Nettoreavinst fin anläggn	Not 12		216,4	0,3
Mtrl anläggn till exploatering	Not 19		-4,6	
Förändring kapitalbindning	Not 14		-768,8	-180,6
Finansiellt överskott från årets verksamhet		**121,1**	**-451,1**	**-65,6**
INVESTERINGAR				
Nettoinvesteringar materiella	Not 19	276,6	108,6	
Nettoinvesteringar immateriella	Not 16	8,0	8,9	341,3
Nettoinvesteringar finansiella			117,6	
Medelsbehov att finansiera		**-163,5**	**-686,2**	**-406,9**
FINANSIERING				
Försäljningar	Not 13	30,0	1 463,7	15,4
Upplåning	Not 15	116,1	270,4	2 626,2
Förändring pensionsavsättningar inkl löneskatt	Not 27	17,4	7,3	5,9
Förändring långfristig fordran m m		0,0	-1 055,0	-2 339,4
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		**0,0**	**-0,1**	**-99,8**

Balansräkning, Mkr

Kommunen totalt 31/12 2004		**Bokslut 2004**	**Bokslut 2003**
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	Not 16	8,0	
Materiella anläggningstillgångar			
Mark och byggnader	Not 17,19	537,8	1 888,1
Maskiner och inventarier	Not 18,19	97,7	95,3
Leasingtillgångar		3,8	1,9
Finansiella anläggningstillgångar	Not 20	6 668,7	5 614,0
Summa Anläggningstillgångar		**7 316,0**	**7 599,3**
Omsättningstillgångar			
Exploatering		42,6	15,8
Förråd		2,4	2,2
Fakturafordringar	Not 21	36,8	32,7
Övriga fordringar	Not 22	1 351,8	625,4
Likvida medel	Not 23	0,3	0,4
Summa Omsättningstillgångar		**1 433,9**	**676,5**
SUMMA TILLGÅNGAR		**8 749,9**	**8 275,8**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Ingående eget kapital	Not 24	2 247,8	2 237,5
Eget Kapital Va till Telge Energi Nät AB		-52,5	
Periodens resultat	Not 25	260,2	10,3
Summa Eget kapital	Not 26	**2 455,5**	**2 247,8**
AVSÄTTNINGAR			
Pensioner	Not 27	63,3	57,5
Löneskatt	Not 27	15,4	13,9
SKULDER			
Långfristiga lån	Not 28	3 676,5	3 947,0
Långfristiga skulder	Not 29	3,1	3,1
Långfristiga leasing skulder		3,1	1,6
Kortfristiga lån	Not 30	1 918,2	1 379,2
Kortfristiga skulder	Not 31	614,0	625,3
Kortfristig leasingskuld		0,8	0,4
Summa Skulder		**6 215,7**	**5 956,6**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		**8 749,9**	**8 275,8**
Ställda panter och ansvarsförbindelser	Not 32		
Soliditet (%)		28,1%	27,1%
Justerad soliditet, exkl utlåning till bolagen		72,5%	52,5%

Driftsredovisning 2004, Mkr

Nämnd	Kostnader	Intäkter	Kommun-bidrag Beslutade av KS/KF	Resultat	Budgeterat resultat
Kommundelarnas kontor	2,2	0,0	2,6	0,4	0,0
Järna kdn	174,0	36,9	135,3	-1,8	0,0
Hölö/Mörkö kdn	65,1	2,9	62,4	0,2	0,0
Vårdinge kdn	32,3	0,6	34,7	3,0	0,0
Enhörna kdn	50,3	5,6	44,6	-0,1	0,0
Summa kommundelsnämnder	**323,9**	**46,0**	**279,6**	**1,7**	**0,0**
Social- och arbetsmarknadsnämnd	996,5	275,8	721,7	1,0	0,0
Äldreomsorgsnämnd	430,0	60,9	391,7	22,6	0,0
Överförmyndarnämnd	2,2	0,0	2,3	0,1	0,0
Utbildningsnämnd	1 258,3	148,6	1 121,0	11,3	0,0
Kultur- och Fritidsnämnd	179,2	28,9	150,3	0,0	0,0
Stadsbyggnadsnämnd	31,3	18,9	13,8	1,4	0,0
Miljönämnd	16,2	4,5	11,7	0,0	0,0
Teknisk nämnd:					
Teknisk förvaltning	140,0	112,9	40,1	13,0	0,0
Brandförsvar	38,3	0,0	37,6	-0,7	0,0
Fastigheter	231,0	185,6	18,5	-26,9	0,0
Ks/Kommunledningskontoret	148,8	40,3	114,6	6,1	0,0
Ks/Politisk ledning	23,0	0,0	23,0	0,0	0,0
Revision	1,4	0,0	1,7	0,3	0,0
Summa facknämnder	**3 496,2**	**876,4**	**2 648,0**	**28,2**	**0,0**
VA-verk	27,3	29,8		2,5	0,0
Centrala poster	61,9	3 001,4	-2 927,6	11,9	18,7
Summa före extra-ordinära poster	**3 909,3**	**3 953,6**	**0,0**	**44,3**	**18,7**

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning 2004, Tkr

Nämnd	KF/KS beslutade projekt Budget	KF/KS beslutade projekt Redovisn.	Nämndbeslutade projekt Budget	Nämndbeslutade projekt Redovisn.	Totala invest.
KOMMUNDELSNÄMNDER					
Järna	2 496,0	3 136,1	670,0	333,2	3 469,3
Hölö	29,0	-0,3	410,0	348,1	347,8
Vårdinge	381,0	0,0	150,0	0,0	0,0
Enhörna	523,0	0,0	90,0	42,7	42,7
Summa Kommundels-nämnder	**3 429,0**	**3 135,8**	**1 320,0**	**724,0**	**3 859,8**
FACKNÄMNDER					
Social och arbetsmarknadsnämnd	1 472,0	80,4	1 250,0	890,8	971,2
Äldreomsorgsnämnd	7 146,0	6 343,7	1 050,0	627,0	6 970,7
Överförmyndarnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbildningsnämnd	3 084,0	89,9	4 330,0	3 632,2	3 722,1
Kultur och fritidsnämnd	10 436,0	3 163,6	1 170,0	1 197,4	4 361,0
Stadsbyggnadsnämnd	0,0	0,0	120,0	0,0	0,0
Miljönämnd	0,0	0,0	40,0	423,5	423,5
Teknisk nämnd:					
Teknisk förvaltning	19 939,0	15 140,5	5 850,0	3 266,8	18 407,3
Brandförsvar					0,0
Fastigheter	73 401,0	39 717,5	32 000,0	3 735,5	43 453,0
KS/Komledningskontoret	22 939,0	26 732,9	470,0	588,2	27 321,1
KS, revision	0,0	0,0	30,0	0,0	0,0
Summa Facknämnder	**138 417**	**91 268,7**	**46 310,0**	**14 361,4**	**104 629,9**
VA-VERKET	33 750	0,0	26 000,0	7 704,9	7 704,9
KASSAFÖRETAGET	35 400	328,2	0,0	0,0	328,2
Summa Investeringsprojekt	**210 996,0**	**94 732,5**	**73 630**	**22 790,3**	**117 522,8**

NOT 1

Verksamhetens intäkter	2004	2003
Från driftsredovisningen	3 953,6	4 086,9
Skatteintäkter	-2 701,3	-2 560,5
Finansiella intäkter	-474,1	-367,2
Interna poster	-16,1	-382,5
Summa externa intäkter	**762,1**	**776,7**
Fördelas enligt nedan:		
Avgifter	152,8	201,0
Försäljningsmedel	39,2	32,6
Försäljning primär verksamhet	72,0	69,1
Hyror och arrenden	83,1	88,8
Driftbidrag	353,3	345,2
Övrigt	61,7	40,0
Summa Intäkter	*762,1*	*776,7*

NOT 2

Verksamhetens kostnader	2004	2003
Från driftsredovisningen	3 909,3	4 076,6
Avskrivningar	-74,8	-117,6
Finansiella kostnader	-371,3	-251,1
Interna poster	-16,1	-382,5
Summa externa kostnader	**3 447,1**	**3 325,4**
Fördelas enligt nedan:		
Personalkostnader	1 896,3	1 950,1
Lokaler, fastigh o anläggningar	396,0	270,5
Datastöd, inv o maskiner	72,3	69,5
Övr matrial o tjänster	216,8	185,2
Köp av primär verksamhet	625,3	620,3
Bidrag, transfereringar	240,4	229,8
Övrigt		0,0
Summa kostnader	*3 447,1*	*3 325,4*

NOT 3

Avskrivningar	2004	2003
Planenliga avskrivningar	72,0	117,3
Nedskrivningar	1,3	0,1
Avskrivning Immateriella AT	0,9	
Avskrivning Leasingavtal	0,6	0,2
Summa Avskrivningar	**74,8**	**117,6**

NOT 4

Verksamhetens nettokostnad

Verksamhetens nettokostnad uppgår till 2 759,8 Mkr och har ökat med 3,5 % sedan 2003.

NOT 5

Jämförelsestörande poster	2004	2003
Återsökning moms gatuparkering	7,3	0,0
Arrende 2 år	10,0	
Nettoreavinster	14,0	13,5
Sysselsättnstöd, nyanställ-ningsstöd	29,9	37,8
Exploateringsresultat	31,0	15,0
Summa Jmf-störande poster	**92,2**	**66,3**

NOT 6

Skatteintäkter	2004	2003
Kommunalskatt	2 377,2	2 249,0
Skatteavräkning	-34,0	-16,1
Mellankommunal kostnutjäm-ning		0,0
Övr skatter	7,8	7,7
Summa skatteintäkter	**2 351,0**	**2 240,6**

Skatteintäkterna har ökat med 4,9 % sedan 2003

NOT 7

Generella statsbidrag och utjämning	2004	2003
Generella statsbidrag	298,6	307,2
Sysselsättn.stöd, nyanställn stöd	29,7	37,8
Inkomst och kostnadsutjämning	22,0	-25,1
Summa Generella statsbidrag och utjämning	**350,3**	**319,9**

Generella statsbidrag m m har minskat med 9,5 % sedan 2003

NOT 8

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med 5,5 % sedan 2003.

NOT 9

Finansiella intäkter och kostnader	2004	2003
Finansiella intäkter		
Koncernbidrag S:t Förv AB	43,4	45,1
Koncernbidrag TE Förv AB	60,9	62,2
Utdelning TE Förv AB		50,1
Ränta Telge Fastigheter AB	69,8	34,6
Ränta Telgebostäder	124,4	51,6
Ränta Telge AB	15,4	12,7
Telge Nät AB	7,4	0,0
Ränta Tom Tits	0,1	0,1
Ränta Södertälje Hamn AB	3,2	3,6
Räntebidrag bostadslån	0,9	0,5
Ränteswap	125,3	86,6
Räntor m m	0,9	1,1
Låneramsavgifter	22,4	19,0
Summa finansiella intäkter	**474,1**	**367,2**
Finansiella kostnader		
Räntor	143,0	120,7
Leasing ränta	0,1	
Ränteswap	223,5	124,4
Aktiverad ränta		0,0
Ränta pensionsskuld	3,8	3,6
Övrigt	0,9	2,4
Summa finansiella kostnader	**371,3**	**251,1**
Summa Finansiellt netto	**102,8**	**116,1**

NOT 10

Extraordinära intäkter

Försäljning av aktierna i TE Förvaltn. AB har sålts till Södertälje Förv AB för 342,6 Mkr varav reavinst 215,9 Mkr

NOT 11

Periodens resultat	**2004**	**2003**
Resultat enligt resultaträkning	260,2	10,3
Avgår reavinster:		
Finansiella anläggningstillgångar	-216,4	-0,3
Övriga anläggningstillgångar	-13,5	-13,2
Justerat resultat	**30,3**	**-3,2**

NOT 12

Nettoreavinster		**2004**	**2003**
Reavinst maskiner/inventarier		0	0,0
Reavinst fastigheter		13,5	13,2
Hundäxigen	*1,3*		
Diverse övriga	*12,2*		
Reavinst finansiella anläggningstillgångar		216,4	0,3

NOT 13

Försäljningar

Försäljningar av anläggningsfastigheter har under året skett till ett värde av 1 117,9 Mkr medan försäljningar av maskiner och inventarier är 2,2 Mkr. Försäljning av finansiella tillgångar har skett med 343,6 Mkr. Av detta har försäljningar till bolagen varit i turordning 1 099 Mkr, 2,2 Mkr och 342,6 Mkr.

NOT 14

Förändring kapitalbindning	**2004**	**2003**	**Förändr**
Kortfristiga fordringar	1 388,6	658,1	-730,5
Förråd	2,4	2,2	-0,2
Exploatering	42,6	15,8	-26,8
Kortfristiga skulder (exkl lån)	-614,0	-625,3	-11,3
Summa kapitalbindning	**819,6**	**50,8**	**-768,8**

NOT 15

Upplåning externt	**2004**	**2003**	**Förändr**
Kortfristig leasing	0,8	0,4	0,4
Kortfristiga lån	1 918,2	1 379,2	539,0
Långfristiga lån	3 679,6	3 948,6	-269,0
Övr långfristiga skulder	3,1	3,1	0,0
Summa Upplåning externt	**5601,7**	**5331,3**	**270,4**

NOT 16

Immateriella tillgångar	**2004**	**2003**
Årets inköp	8,9	
Avskrivningar	-0,9	
Bokfört värde	**8,0**	

NOT 17

Mark och byggnader	**2004**	**2003**
Verksamhetsfastigheter	236,9	1 290,1
Fastigheter för affärsverksamhet	11,0	277,6
Publika fastigheter	215,9	210,2
Fastighet för annan verksamhet	22,2	50,6
Övriga fastigheter	2,4	2,5
Markreserv	49,4	57,1
Summa Mark och byggnader	**537,8**	**1 888,1**

NOT 18

Maskiner, Inventarier	**2004**	**2003**
Ingående bokfört värde	95,3	94,5
Periodens anskaffningar	33,5	28,3
Periodens avskrivningar	-28,2	-27,4
Periodens nedskrivningar	-0,7	-0,1
Periodens försäljningar	-2,2	
Bokfört värde	**97,7**	**95,3**

NOT 19

Årets förändring av inventarier, fastigheter och anläggningar	**2004**	**2003**
Ingående bokfört värde	1 983,4	1 761,0
Nettoinvesteringar	108,6	341,3
Försäljningar	-1 120,1	-14,7
Reavinster	13,5	13,2
Avskrivn/nedskrivningar mtrl	-73,3	-117,4
VA till Telge Nät AB	-272,0	
Till exploatering	-4,6	0,0
Bokfört värde 04-12-31	**635,5**	**1 983,4**

NOT 20

Finansiella anläggnings-tillgångar	2004	2003
Aktier, andelar, bostadsrätter		
Telge Energi Förvaltn AB	0,0	9,1
S:e kommuns Förvaltnings AB	410,4	410,4
Eurobasket 2003	0,1	0,1
Söderenergi AB		
(antal 750 nom värde 10 000:-)	7,5	7,5
Glasberga Fastighets AB		
(antal 1 000 nom värde 100:-)	0,1	0,1
Träffpunkt Tälje AB		
(antal 1 600 nom värde 100:-)	0,2	0,2
AB Vårljus		
(antal 2 555 nom värde 200:-)	0,5	0,5
Bostadsrätter	2,7	3,2
Övrigt	0,0	0,1
Summa Aktier andelar bostadsrätter	*421,5*	*431,1*
Långfristiga fordringar		
Reversfordran S:e kommuns		
Förvaltning AB	646,8	646,8
Fordran S:e kommuns		
Förvaltningss AB;		
fsg aktier T E Förv AB	342,6	
Reversfordran Telge Energi		
Förvaltnings AB	1 000,1	907,7
Telge Fastigheter AB	1 638,3	627,0
Glasberga KB	5,1	5,1
Tom Tits AB	0,0	1,9
Telge AB	290,0	408,0
Telge Nät AB	217,0	
Södertälje Hamn AB	63,0	36,5
Telgebostäder AB	2 041,0	2 541,0
Hem Pc	3,0	8,4
övrigt	0,3	0,5
Summa Långfristiga fordringar	*6 247,2*	*5 182,9*
Summa Finansiella anläggningstillgångar	**6 668,7**	**5 614,0**

NOT 21

Fakturafordringar	2004	2003
Totalt fakturerat	399,6	562,7
Fakturafordringar	**36,8**	**32,7**
Därav förfallna	8,4	11,9
Förfallna i andel av totala fakturor	2,1%	2,1%

Nedskrivna kundfordringar har under året belastat resultatet med 1,5 Mkr.

NOT 22

Övriga fordringar	2004	2003
Stats- och landstingsbidragsfordringar		
Gator	0,4	0,4
Flyktingar		
Beredskapsarbeten mm	0,0	1,8
Lönebidrag AMS	0,0	0,4
Särskilda statsbidrag	52,4	31,1
Periodicerade kommunalskatte-		
inkomster	-48,0	-0,5
EU-bidragsfordingar	0,8	0,6
Summa Stats och landstings-		
bidragsfordringar	*5,6*	*33,8*
Övriga kortfristiga fordringar		
Förutbetalda kostnader/		
upplupna intäkter	54,5	62,7
Mervärdeskatt	23,6	20,0
Södertälje Hamn	4,6	39,9
Telge AB	122,8	6,0
Telge Nät AB	9,3	
Telge Återvinning AB	10,0	
Tom Tits AB	1,9	0,6
Telgebostäder AB	804,1	327,7
Telge Fastigheter AB	210,9	22,2
Telge Rent AB	-0,3	
Södertälje Förvaltnings AB	43,7	0,2
Telge Energi Förv AB	61,1	112,3
Summa Övriga kortfristiga		
fordringar	1 346,2	591,6
Summa Övriga fordringar	**1 351,8**	**625,4**

NOT 23

Likvida medel	2004	2003
Nordbanken (kreditlimit 150Mkr)	0,0	0,0
Kassor	0,3	0,4
Summa Likvida medel	**0,3**	**0,4**

NOT 24

Ingående Eget kapital	2004	2003
VA	50,0	49,5
Kommunskyddsfond	21,5	22,2
Kommunen i övrigt	2 176,3	2 165,8
Summa Ingående		
eget kapital justerat	**2 247,8**	**2 237,5**

NOT 25

Periodens resultat	2004	2003
VA	2,5	0,5
Kommunskyddsfond	-3,4	-0,7
Kommunen i övrigt	261,1	10,5
Summa Periodens resultat	**260,2**	**10,3**

NOT 26

Eget kapital	2004	2003
Va	52,5	50,0
Va till TE Nät AB	-52,5	
Kommunskyddsfond	18,1	21,5
Kommunen i övrigt	2 437,4	2 176,3
Summa Eget kapital	**2 455,5**	**2 247,8**
varav:		
Anläggningskapital	*3 554,6*	*3 576,2*
Rörelsekapital	*-1 099,1*	*-1 328,4*

NOT 27

Avsättningar: Pensioner och löneskatt

Redovisning av pensionsförpliktelser har skett utifrån den blandade modellen. Beslut har tagits att den individuella delen ska ske med maxprocent fr o m 1998. Den individuella delen är redovisad under kortfristiga skulder. Under 2004 har tillkommande garantipensionärer bokförts vilka ligger utanför KPA:s beräkningar.

	2004	2003
Ingående garantipensionsskuld m m	9,1	15,7
årets förändring	4,6	-6,6
Utgående garantipensionsskuld m m	*13,7*	*9,1*
Ingående övrig pensionsskuld	48,4	37,0
årets förändring	1,2	11,4
Utgående övrig pensionsskuld	49,6	48,4
Summa avsatta pensioner	*63,3*	*57,5*
Ingående löneskattskuld	13,9	12,8
Årets löneskattförändring	1,5	1,1
Summa avsatt löneskatt	**15,4**	**13,9**

NOT 28

Långfristiga lån	2004	2003
Reverslån	3 519,0	3 947,0
Lån Nykvarn	157,5	
Summa Långfristiga lån	**3 676,5**	**3 947,0**

NOT 29

Långfristiga skulder	2004	2003
Försåld ej utförd parkering (TB)	3,1	3,1
Summa Långfristiga skulder	**3,1**	**3,1**

NOT 30

Kortfristiga lån	2003	2002
Nordea företagskredit		
(kreditlimit 350 Mkr)	112,7	77,7
Kortfristiga lån	700,0	1 022,0
Kortfristiga lån Nykvarn	52,5	0,0
Amortering tom 1 år framåt	1 053,0	279,5
Summa Kortfristiga lån	**1 918,2**	**1 379,2**

NOT 31

Kortfristiga skulder	2003	2002
Förutbetalda intäkter,		
upplupna kostnader	79,2	97,8
Leverantörsfakturor	89,7	128,5
Prelskatt, sociala avgifter	103,2	95,2
Retroaktiva löner	0,1	10,0
Semesterskuld (exkl PO)	83,3	87,1
Ej kompenserad övertid (exkl PO)	4,7	5,7
Upplupna pensioner	50,1	47,1
Upplupen löneskatt pensioner	12,1	11,4
Ind pensionspremier ink L-skatt	0,0	0,1
Periodiserade räntekostnader	164,6	106,4
Statliga projektmedel	21,0	28,2
Övrigt	6,0	7,8
Summa Kortfristiga skulder	**614,0**	**625,3**

Semesterskuld inkl PO 118,2 Mkr, övertid inkl PO 6,7 Mkr.

NOT 32

Ställda panter och ansvarsförbindelser	2004	2003
Ställda panter		*0,0*
Borgenförbindelser och övriga ansvarsförbindelser		
* borgen o andra förbindelser mot kommunens företag	490,2	521,8
* kommunal borgen- och förlustansvar för egna hem och småhus med bostadsrätt	15,3	17,9
* borgen o andra förpliktelser mot kommunens föreningar	14,3	15,5
* övriga förpliktelser	0,5	0,5
Förvaltningsuppdrag	2,5	2,6
Infriade borgensåtaganden	0,0	0,0
Pensioner:		
Beräknad pensionsskuld upparbetad t o m 31/12 1997	1 130,4	1 068,5
Beräknad löneskatt	274,2	259,2
Pensionsutfästelser (inkl löneskatt)	6,9	7,5
Ansvarsförbindelse Södertörns Brandförsvförb (inkl löneskatt)	27,2	27,6
Leasingåttaganden:		
Operationella leasingåtaganden	21,0	17,6
Betalda operationella leasingavgifter under året	10,7	13,3

PERIODISERINGAR

Periodiseringar har gjorts så att både kostnader och intäkter hänförliga till ett visst verksamhetsår intäkts- respektive kostnadsbokförs på detta år för att ett rättvisande resultat för året ska kunna redovisas.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats genom att en beräknad slutavräkning för innevarande år har intäktsbokförts. Som grund har ekonomistyrningsverkets prognos använts.

Pensionskostnader

Pensionskostnaderna redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Pensionsutbetalningar avseende pensioner intjänade före 1998 bokförs som årets kostnad. Nyintjänade pensioner för året liksom värdesäkring av den skuld som började byggas upp från och med 1998 bokförs som kostnad i form av förändring av pensionsskulden.

Från och med år 2000 har löneskatt med 24,26 procent påförts pensionskostnaderna och redovisas enligt samma principer som gäller för pensionerna, dvs enligt blandmodellen. Byte av redovisningsprincip har skett och jämförande siffror bakåt i tiden har justerats.

VÄRDERING OCH KLASSIFICERING

Pensionsskuld/pensionsavsättningar

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att pension som intjänats före år 1998 (gäller ej garantipensioner) inte behandlas som skuld eller avsättning. Denna del av pensionsskulden behandlas istället som en ansvarsförbindelse.

Kommunen har beslutat att de anställda själva ska få placera maximalt belopp av intjänade pensionsmedel från 1998. Denna s k individuella del av pensionsskulden har bokförts som kortfristig skuld.

Från och med 2004 har kommunen skuldbokfört beslutade garantipensioner som ännu ej finns uppdaterade hos KPA.

Investeringar

En anskaffning av tillgång med en varaktighet på minst tre år, och till ett värde av minst 1/3 basbelopp skall redovisas som en tillgång och får inte kostnadsbokföras omgående.

Finansiell leasing

En förändring av redovisningsprinciper har under året gjorts för leasing av personbilar så att Redovisningsrådets rekommendation RR 6:99 följs.

Avskrivningar och kapitalkostnader

Kapitalkostnader beräknas för investeringar gjorda under året från och med månaden efter anskaffandet. För större investeringar beräknas kapitalkostnader från idrifttagandet av anläggningen. Avskrivningarna beräknas enligt nominell, linjär metod med Kommunförbundets rekommenderade avskrivningstider som grund. Internräntan beräknas på bokfört värde och räntesatsen har varit 7,5 procent under året.

Exploateringsredovisning

Exploateringsområden för bostäder och arbetsområden redovisas som omsättningstillgångar. Varje område avslutas med vinst eller förlust mot resultaträkningen när en naturligt avgränsad etapp av området färdigställts. För större arbetsområden sker avslut för enskilda tomter.

Nästkommande års amorteringar

Amorteringar på långfristiga lån avseende nästkommande år redovisas som kortfristigt lån. På samma sätt redovisas inkomstamorteringar på utlämnade lån som kortfristig fordran.

PRINCIPER FÖR INTERNREDOVISNINGEN

Personalomkostnader (PO)

Arbetsgivaravgifter/personalomkostnader har påförts resp verksamhet genom automatiska procentpåslag på utbetalda löner under året. Följande procentsatser har tillämpats under 2004:

• Anställda (inkl lärare)	41,92
• Förtroendevalda, övriga uppdragstagare	32,82
• Beredskapsarbetare	41,92
• Löner till anställda över 65 år	24,26

Lokalkostnader

Internhyresmodellen har tillämpats från och med 1996. Internhyrorna är baserade på självkostnader för lokaler (kapital-, drift- och underhållskostnader) och fördelas på 13 lokalkategorier. Internpriset debiteras som ett snittpris för samtliga verksamhetslokaler (både internt och externt förhyrda).

I April 2004 sålde kommunen de flesta av sina verksamhetslokaler till Karlavagnen AB, som har debiterat samma hyra som fanns vid interhyresdebiteringen.

Södertälje kommun, Revisorerna

Till Kommunfullmäktige i Södertälje kommun

Revisionsberättelse för år 2004

Vi av fullmäktige valda revisorer i Södertälje kommun har granskat kommunens styrelser och nämnders verksamhet, samt av fullmäktige utsedda lekmannarevisorer även granskat kommunens hel- och delägda bolag.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Ernst & Young AB har biträtt oss vid revisionen.

Granskningen har haft den omfattning och inriktning som redovisas i bilagan ”verksamhetsredogörelse 2004”.

REVISIONSGRUNDER

Med hänvisning till den omfattande verksamhet som kommunen bedriver och förutsättningarna för vårt uppdrag, har kommunrevisionen gjort en prioritering av vad som skall granskas och hur ingående respektive granskning skall vara.

Vägledande för vårt val av granskningsinsats har därför varit en analys av väsentlighet och risk. Denna bedömning utgör grunden för revisionsplan för verksamhetsåret 2004.

REDOGÖRELSE FÖR GRANSKNINGEN

Vi har under året granskat den verksamhet som bedrivs inom kommunstyrelsens och övriga nämnders ansvarsområden enligt vår revisionsplan. Granskningen har syftat till att bedöma om verksamheterna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen inom nämnderna har varit ändamålsenlig och säker.

Revisionen har föranlett synpunkter av olika karaktär. Dessa har delgivits berörda nämnder och förvaltningar skriftligt.

KONCERNSTYRNING

Mot bakgrund av de betydande värden som Södertälje kommuns helägda bolagskoncern representerar är det ett stort ansvar som åvilar kommunstyrelsen. Förväntningarna är starka på att den omorganisation som genomförts inom bolagskoncernen leder till en ändamålsenlig ägarstyrning där bolagskoncernens värden vårdas samt att ägarrollen tydliggörs.

STYRNING OCH KONTROLL

Revisionen ser med tillfredsställelse på de insatser kommunen genomfört inom facknämnderna under verksamhetsåret 2004. Dessa åtgärder har bidragit till en positiv ekonomisk utveckling.

Föregående år påtalades att ansvarsfördelning och samspel mellan kommundelsnämnder och kommunstyrelsen måste utvecklas för att uppnå tydliga prioriteringar och åtagande av beslut. Dessa förhållanden har under verksamhetsåret prioriterats och resulterat i positiva effekter.

Revisionen har genomfört en granskning inom Social- och arbetsmarknadsnämnden vad avser ansvar och agerande i samband med inträffade incidenter. Nämnden har agerat i allt väsentligt i enlighet med ”tillämpningsanvisningar för intern kontroll”. Det finns dock brister och svagheter i tillämpningsanvisningarna vilket medfört att hante-

ringen inte till fullo blivit effektiv och ändamålsenlig samt att nämndens egen internutredning ej har prioriterats i tillräcklig omfattning. Den genomförda granskningen har också påvisat att svagheter finns avseende avsaknad av policy för mutor och bestickning samt brister beträffande kommunens regler för bisysslor.

ANSVARSFRIHET

Vi tillstyrker att styrelser och nämnder samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet.

ÅRSREDOVISNING

Vi tillstyrker också att kommunens årsredovisning godkänns. Den är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen.

På grund av jäv har kommunfullmäktige bland ordinarie revisorer undantagit Kjell Gestlöv (c), Stadsbyggnadsnämnden och Telge (i Södertälje) AB samt Bo Backlund (s), Hölö-Mörkö kommundelsnämnd.

Södertälje den 8 april 2005

Valter Karlsson
Elisabet Komheden
Bo Backlund
Erik Ternert
Arne Ekström
Bror Nilson
Bo Fredriksson
Kjell Gestlöv
Britt-Marie Andersson

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Sakkunnigas rapporter i olika granskningar:
Kommunstyrelsens uppsiktsplikt
Granskning av kommunens styrning av institutionsplaceringar utanför kommunen
Kompetensförsörjning inom individ och familjeomsorg
Granskning av chefsförsörjning
Uppföljning av kommundelsnämnder
Granskning och uppföljning av Kulturskolans faktureringsrutiner
Ansvar och agerande
Årsredovisning
Granskning av inköp och upphandling
Intern kontroll.

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna samt revisionsberättelser i bolagen:

AB Telgebostäder
Södertälje Hamn AB
TelgeNet AB
Telge Energi Holding AB
Fastighets AB Karlavagnen
Södertälje Kommuns Förvaltnings AB
Telge (i Södertälje) AB
Söderenergi AB
Telge Energi Försäljning AB
Telge Återvinning AB
Tom Tits Experiment AB
Telge Energi Förvaltning AB
Telge Energi Nät AB
Telge Rent AB

Ordlista | Förklaringar

Anläggningstillgång. Fasta och lösa tillgångar för stadigvarande bruk som fastigheter, anläggningar, maskiner, inventarier m m.

Avskrivning. Planmässig värdeminskning av anläggningstillgång p g a ålder och utnyttjande.

Balansräkning. Visar den ekonomiska ställningen och hur den förändrats under året. Tillgångarna visar hur kommunen använt sitt kapital (i anläggnings- och omsättningstillgångar) respektive hur kapitalet anskaffats (lång och kortfristiga skulder samt eget kapital).

Budgetavvikelse. Avser över- eller underskott i förhållande till budget.

Eget kapital. Det egna kapitalet består av ingående eget kapital och årets resultat.

Finansiella intäkter och kostnader. Poster som inte är direkt hänförliga till verksamheten, exempelvis räntor.

Finansieringsanalys. Översiktlig sammanställning av hur årets drift-, investerings- och låneverksamhet m m bidragit till rörelsekapitalets (likviditetens) förändring.

Finansnetto. Är skillnaden mellan finansiella kostnader och intäkter.

Internränta. Kalkylmässig kostnad för det kapital som utnyttjas inom en viss verksamhet.

Kapitalkostnader. Benämning för internränta och avskrivningar.

Kommunalskatt. Summan av skatteinkomster före utjämning, slutavräkningar och 200-kronan.

Kommunbidrag. Respektive nämnds del av kommunens skatteintäkter och statsbidrag.

Kortfristiga fordringar. Fordringar som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.

Kortfristiga skulder. Den del av de totala skulderna som avses att betalas inom ett år.

Långfristiga fordringar. Fordringar som förfaller till betalning senare än ett år från balansdagen.

Långfristiga skulder. Den del av de totala skulderna som inte avses att betalas inom ett år.

Likviditet. Betalningsberedskap på kort sikt.

Omsättningstillgångar. Tillgångar i form av tillgodohavanden i kassa, bank, kortfristiga placeringar, kortsiktiga fodringar och förråd.

Periodiseringar. Fördelning av kostnader och intäkter på den redovisningsperiod till vilka de hör.

Resultaträkning. Översiktlig sammanställning av årets intäkter och kostnader och hur det påverkat eget kapital.

Rörelsekapital. Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

Skatteintäkter. Är summan av kommunalskatten, invånarrelaterat och åldersrelaterat statsbidrag, nyanställningsstöd och sysselsättningsstöd, inkomst- och kostnadsutjämning, nivåjustering och mellankommunala kostnadsutjämningsbidrag och inomregionala skatteutjämningsbidrag.

Soliditet. Andelen eget kapital av de totala tillgångarna, d v s graden av egenfinansiering av tillgångarna.

Transfereringar. Bostadsbidrag, socialbidrag, bidrag till främmande inrättningar m m.

Utdebitering. Avser hur stor andel av varje intjänad hundralapp som betalas av kommuninvånarna i kommunalskatt. I kommunalskatten ingår inte kyrkoavgift och begravningsavgift, som tidigare benämndes kyrkoskatt.

Årsarbetare. Antal anställda omräknat till heltidsanställningar.

PRODUKTION & LAYOUT Ohlsson Stridbeck.
BILDER • Jacob Forsell
• Fredrik Persson/Pressens Bild (omslaget)
• Tina Westerlund (sid 2-3, 28)
• Jöran Stridbeck (sid 5) • Roger Tillberg (sid 38-39).
TRYCK Sollentuna Grafiska 2005.

Södertälje kommun

151 89 Södertälje

08-550 210 00

www.sodertalje.se